

VÍCETÉMATICKÉ INFORMACE

Ročník 2012

Souhrnná data – Regiony, města, obce

Olomouc, srpen 2012

Kód publikace a-711364-12

Č. j.: 21/2012 - 8301

Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Olomouckého kraje v roce 2011

Zpracoval:

Vedoucí oddělení:

Informační služby:

Kontaktní zaměstnanec:

Krajská správa ČSÚ v Olomouci, oddělení informačních služeb

Ing. Jarmila Benešová

tel.: +420 585 731 516, e-mail: infoservisolom@czso.cz

Ing. Jiří Frelich, e-mail: jiri.frelich@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na Internetu: **www.czso.cz**

Údaje o Olomouckém kraji naleznete také na Internetu: **www.olomouc.czso.cz**

ISBN 978-80-250-2221-4

© Český statistický úřad, Olomouc, 2012

ÚVOD

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Olomouckého kraje v roce 2011, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2006). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. V textu jsme se snažili postihnout dopady ekonomické recese v našem kraji a posoudit vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky.

Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2011. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2010.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetu na adrese www.olomouc.czso.cz, v tabulce Nejnovější údaje o kraji a Aktualitách. Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje Statistická ročenka Olomouckého kraje pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí Statistický bulletin Olomouckého kraje, který vychází 95. den po skončení příslušného čtvrtletí.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, jednotně bylo připraveno mezikrajské srovnání, které zachycuje postavení Olomouckého kraje v rámci České republiky a vývoj v roce 2011. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Tabulková příloha obsahuje ukazatele demografického, sociálního a ekonomického vývoje a údaje životního prostředí podle krajů za rok 2011, za kraj v časové řadě let 2006 až 2011 (případně 2010) a podle okresů Olomouckého kraje.

Reprodukce výňatků z tohoto materiálu lze pořizovat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje „Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Olomouckého kraje v roce 2011“ a původu statistických dat v něm otištěných.

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 31. 7. 2012. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

OBSAH

Úvod.....	3
Souhrn hlavních poznatků	6
1. Demografický vývoj.....	7
2. Sociální vývoj.....	11
3. Ekonomický vývoj	18
4. Životní prostředí.....	28
5. Mezikrajské srovnání	30
Tabulková příloha	36
1. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů	
Tab. 1.1. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj.....	36
Tab. 1.2. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj.....	37
Tab. 1.3. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj	38
Tab. 1.4. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - životní prostředí.....	39
2. Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj	
Tab. 2.1. Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj - demografický vývoj.....	40
Tab. 2.2. Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj - sociální vývoj	41
Tab. 2.3. Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj - ekonomický vývoj	44
Tab. 2.4. Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj - životní prostředí.....	46
3. Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje	
3.1. Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje.....	47
Kartogramy	49

SOUHRN HLAVNÍCH POZNATKŮ

Demografický vývoj

- Snížení počtu obyvatel kraje vinou přirozeného i migračního úbytku.
- Počet narozených dětí klesal druhým rokem.
- V kraji pokračoval trend rostoucího podílu dětí narozených mimo manželství.
- V roce 2011 bylo nejméně sňatků za posledních 10 let.
- Lidé nejčastěji umírali na nemoci oběhové soustavy a novotvary.
- Průměrný věk obyvatel kraje opět vzrostl.
- Index stáří se dočkal dalšího zvýšení, na 100 dětí připadlo 112,9 seniorů.

Sociální vývoj

- Míra ekonomické aktivity byla druhá nejnižší v historii kraje. Převážná většina zaměstnaných osob měla středoškolské vzdělání.
- Počet nezaměstnaných osob se mírně snížil, nejvyšší nezaměstnanost opět na Jesenicku.
- Na 1 volné pracovní místo se hlásilo 34,5 dosažitelných uchazečů.
- Počet nemocensky pojištěných klesl na historické minimum. Nejčastější příčinou pracovní neschopnosti byla nemoc.
- Počet příjemců důchodů se zvyšoval, průměrná výše důchodu v kraji zůstala v mezikrajském srovnání nejnižší. Nadprůměrný růst příjemců předčasných důchodů.
- Nedostatek míst v mateřských školách. Nejvyšší počet studentů vysokých škol.
- Počet lůžek v nemocnicích na obyvatele byl nejnižší. Průměrná délka pobytu pacienta na nemocničním lůžku trvala nejméně v historii kraje.
- V Olomouckém kraji hodnota průměrné mzdy pod republikovým průměrem, mzda se umístila na 11. místě ze všech 14 krajů ČR.

Ekonomický vývoj

- Kriminalita Olomouckého kraje vykazuje dlouhodobě nižší hodnoty.
- Hodnota HDP byla v roce 2010 nižší než v předkrizovém roce 2008.
- Podprůměrná hodnota čistého disponibilního důchodu přinesla Olomouckému kraji poslední místo mezi 14 krajů ČR.
- Hlavním pilířem ekonomiky v kraji zůstal zpracovatelský průmysl.
- Počet podnikatelských subjektů dosáhl svého maxima.
- Rok 2011 přinesl rekordní sklizeň obilovin.
- Stavebnictví hlásilo úbytky počtu zaměstnanců i snížení jejich mezd.
- Počet stavebních ohlášení a povolení v kraji vykázal historické minimum.
- Intenzita bytové výstavby se snížila stejně jako ve většině krajů ČR. Nízký počet zahájených bytových domů.
- V kraji dosažena maxima v počtech registrovaných motorových vozidel.
- V kraji přibýlo hromadných ubytovacích zařízení. Do kraje přijelo meziročně více hostů, kteří zde byli i déle ubytováni.

Životní prostředí

- Stoupl počet ekologicky hospodařících zemědělců i podíl ekologicky obhospodařované půdy.
- Vzrostl podíl osob zásobených vodou z vodovodů, klesla spotřeba vody.
- Měrné emise znečišťujících látek v kraji se postupně snižovaly, zhoršená kvalita ovzduší přetrvávala na Přerovsku.
- Klesla produkce podnikového i komunálního odpadu.
- Podprůměrné výdaje na ochranu životního prostředí.

1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Sídelní struktura bez výrazných změn...

Území Olomouckého kraje zaujímá rozlohu 5 267 km², což z něj činí 8. největší kraj v České republice. Z pohledu administrativního se člení na 5 okresů, 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 20 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Současně je Olomoucký kraj vymezen katastrálním územím 399 obcí. Jejich počet zůstal v loňském roce neměnný. V celém kraji se k 1. 1. 2012 nacházelo 30 měst (z toho Olomouc, Přerov a nově Prostějov jako města statutární), 12 městysů a 1 vojenský újezd.

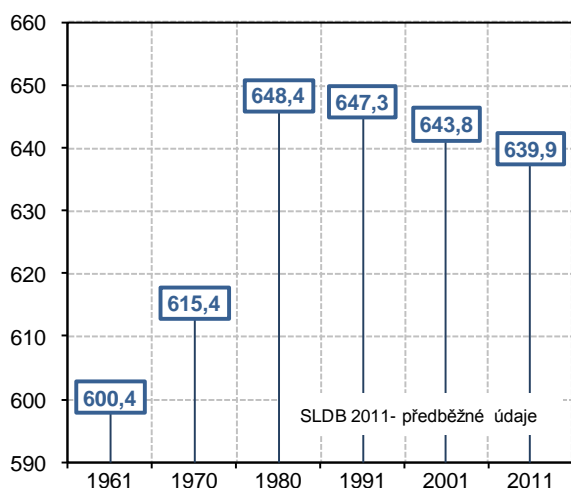
Sčítání stvrdilo úbytek krajské populace...

Významnou událostí loňského roku bylo Sčítání lidu, domů a bytů 2011, součást celosvětového programu populačních a bytových censů. Předběžné výsledky ukázaly další pokles počtu obyvatel kraje, ke kterému dochází od roku 1980. I když patřil Olomoucký kraj mezi tři kraje, kde došlo k poklesu, zůstává kraj šestým největším krajem v republice co do počtu obyvatel. Během deseti let mezi sčítáními se snížil počet obyvatel ve 149 obcích, přičemž největší úbytky byly zaznamenány v největších městech kraje.

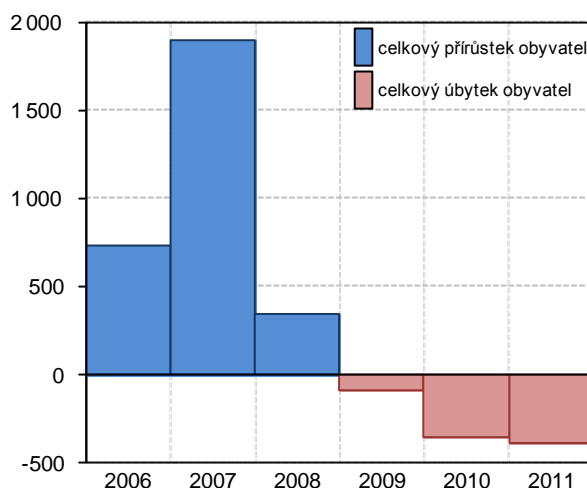
Většina obyvatel bydlí ve městech...

K 31. 12. 2011 žilo v kraji 638 638 obyvatel (z toho 51,1 % žen), tj. o 392 obyvatel méně než k 1. 1. 2011. K zápornému vývoji došlo z pohledu nižších územních jednotek ve čtyřech z pěti okresů Olomouckého kraje. Meziročně nižší počet obyvatel byl vykázan v okresech Přerov (o 437), Šumperk (o 327), Jeseník (o 205) a Prostějov (o 10), meziročně vyššího počtu obyvatel dosáhl pouze největší okres Olomouc (o 587). Loňské výsledky tímto potvrdily dlouhodobý vývoj, v rámci kterého je Olomouc jediným okresem v kraji s dlouholetým populačním růstem. **Hustota obyvatel Olomouckého kraje dosáhla 121,3 obyv./km²**, přičemž republikový průměr činil 133,2 obyv./km². Nejvyšší hustota náležela okresu Přerov (157,5), nejnižší okresu Jeseník (56,3). **Ve 30 městech Olomouckého kraje žilo k 31. 12. 2011 přesně 361 387 obyvatel (56,6 %) a v porovnání s 1. 1. 2011 jich o 1 434 ubylo.** Nejvýznamnější absolutní pokles vykávalo město Přerov (o 308), v relativním vyjádření přišlo o nejvíce obyvatel příhraniční Staré Město (o 3,4 %).

Graf 1.: Počet obyvatel Olomouckého kraje podle výsledků SLDB (v tis.)

Graf 2.: Celkové přírůstky obyvatel v Olomouckém kraji

Nižší porodnost zapříčinila záporný přirozený přírůstek...

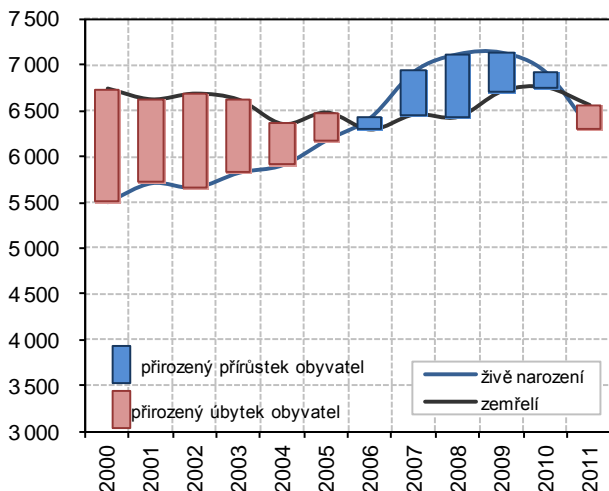
Přirozený přírůstek, který vyjadřuje rozdíl mezi živě narozenými a zemřelými, dosáhl v uplynulém roce záporné hodnoty 248 osob. Za hlavní příčinu záporného salda lze označit sníženou porodnost. V celém kraji se živě narodilo 6 311 dětí (meziročně o 8,8 % méně), naproti tomu 6 559 osob zemřelo (meziročně o 2,5 % méně). Převahu živě narozených nad zemřelými, a tudíž kladného přirozeného přírůstku, zaznamenal pouze okres Olomouc. Opačný děj nastal ve zbývajících okresech Přerov, Šumperk, Prostějov a Jeseník. Během let 2006 – 2011 činil přirozený přírůstek Olomouckého kraje 1 643 osob.

Převážil počet vystěhovalých...

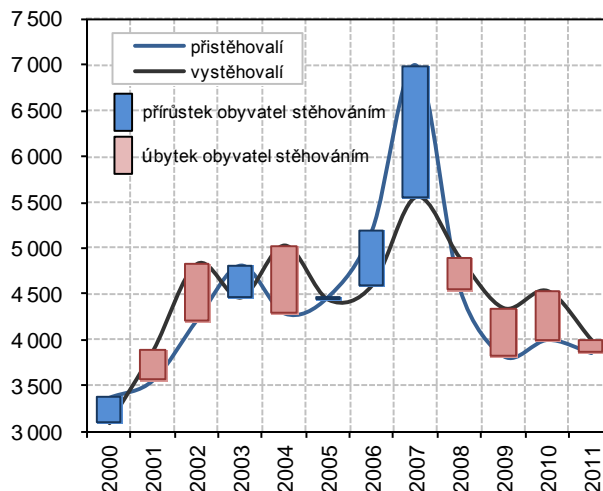
Přírůstek stěhováním, který vyjadřuje rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých, dosáhl v loňském roce záporné hodnoty 144 obyvatel. Na území kraje se přistěhovalo 3 857 osob (meziročně o 3,6 % méně), naopak

4 001 osob se z něj vystěhovalo (meziročně o 11,8 % méně). Tradičně kladného migračního salda dosáhly okresy s nejnižší nezaměstnaností v kraji, tj. okresy Olomouc a Prostějov. Záporná migrační salda byla zaznamenána v okresech Jeseník, Šumperk a Přerov. **Migrační trendy zůstaly stejné jako v předchozích letech**, pouze se snížila předloni oživená migrační aktivita. Během let 2006 – 2011 dosáhl přírůstek stěhováním v Olomouckém kraji 485 osob.

Graf 3.: Přirozené přírůstky obyvatel v Olomouckém kraji

Graf 4.: Přírůstky obyvatel stěhováním v Olomouckém kraji

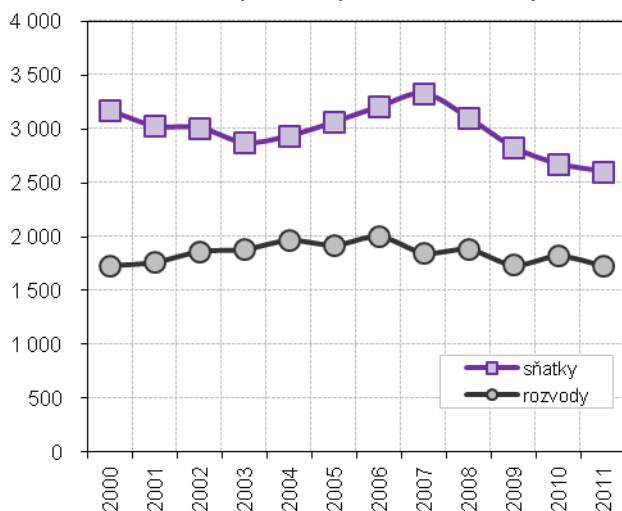

Demografické události charakterizovala snížená porodnost, úmrtnost, migrace, rozvodovost i sňatečnost...

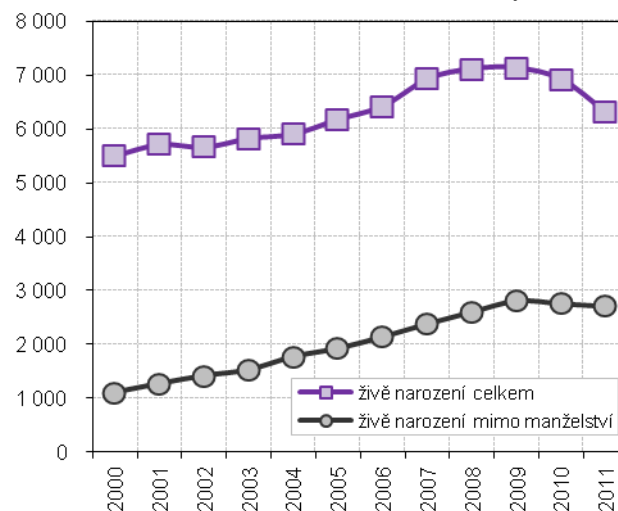
Meziročně nižšího počtu živě narozených dětí se Olomoucký kraj dočkal v souladu s republikovým trendem. Hrubá míra porodnosti rostla nepřetržitě od roku 2003 (9,2 ‰) do roku 2009 (11,1 ‰). V následném roce (10,8 ‰) došlo ke změně a **na sestupnou tendenci navázal i uplynulý rok 2011** (9,9 ‰). Nedávná vlna zvýšené porodnosti, zapříčiněná početně silnou generací ze 70. let minulého století spolu s posunem mateřství do pozdějšího věku, tak v letech 2008 – 2009 prošla svým vrcholem.

Na rozdíl od porodnosti, která v uplynulých letech vykazovala větší rozptýlení hodnot, se krajská křivka úmrtnosti vyvíjela lineárněji s mnohem menšími výkyvy. V roce 2011 činila hrubá míra úmrtnosti 10,3 zemřelých na 1 000 obyvatel středního stavu. Za posledních 20 let byly maximální hodnoty porodnosti i úmrtnosti zaznamenány v roce 1991, kdy hrubá míra porodnosti dosáhla 12,8 ‰ a hrubá míra úmrtnosti 11,8 ‰. Zatímco úmrtnostní křivka Olomouckého kraje zaujala od té doby spíše sestupnou tendenci, křivka porodnosti se v letech 1994 a 1995 prudce propadla, aby od roku 2001 zahájila trend postupného růstu. Nejnižší porodnosti bylo od roku 1991 dosaženo v roce 2000 (8,6 ‰), nejnižší úmrtnosti v roce 2006 (9,8 ‰).

Graf 5.: Sňatky a rozvody v Olomouckém kraji

Graf 6.: Živě narození v Olomouckém kraji

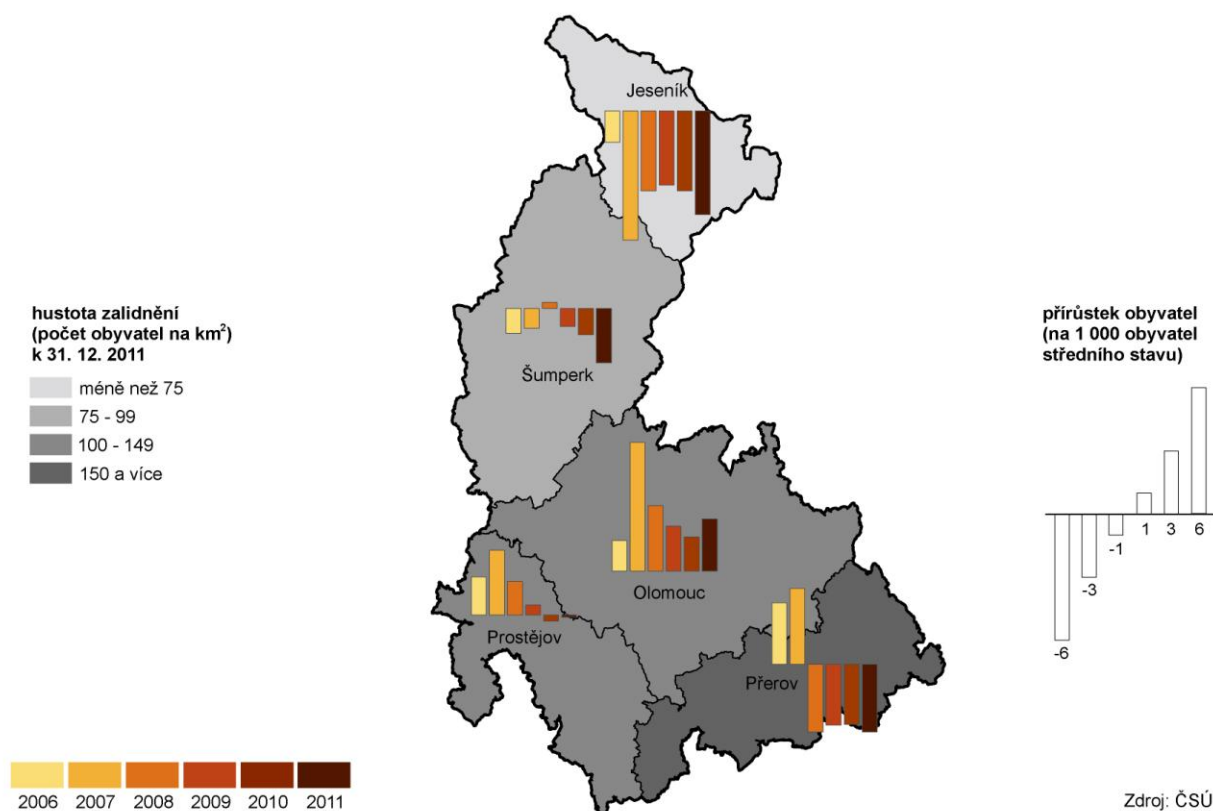
Klesá podíl dětí narozených vdaným matkám...

Z celkového počtu 6 311 živě narozených bylo 3 229 chlapců (52,1 %) a 3 082 dívek. **Celkem 46,6 % dětí bylo prvorozených** a 39,1 % druhozených. Prvorozené děti se rodily nejčastěji v okrese Olomouc, druhozené v okrese Přerov a děti narozené ve třetím a dalším pořadí v okrese Jeseník. Také v loňském roce pokračoval **trend rostoucího podílu dětí narozených mimo manželství**. Jestliže v roce 2006 se mimo manželské svazky narodilo 33,4 % všech živě narozených, o pět let později již 43,0 %. Během roku 2011 bylo evidováno 2 135 potratů (z toho 1 311 umělých přerušování těhotenství). I přes meziroční nárůst o 129 případů se jednalo **o čtvrtý nejnižší počet** za posledních 20 let. Krajská hodnota potratovosti, v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu, činila 3,3 ‰ a na 100 narozených připadalo 33,7 potratů. Celorepublikový průměr byl o dva potraty vyšší (35,7).

Příčinou poloviny úmrtí zůstaly nemoci oběhové soustavy...

Ze všech 6 559 zemřelých bylo 3 356 mužů (51,2 %) a 3 203 žen. **Nejčastějšími příčinami úmrtí byly nemoci oběhové soustavy (49,9 %) a novotvary (25,0 %)**. Muži umírali na nemoci oběhové soustavy v 46,2 % případů, ženy v 53,8 % případů. Z novotvarů podléhali muži nejčastěji zhoubným novotvarům průdušek a plic a ženy zhoubným novotvarům prsu. Na vnější příčiny zemřelo 385 osob, z toho 104 osob (89 mužů a 15 žen) spáchalo sebevraždu. **Počet zemřelých na vnější příčiny byl nejnižší v historii kraje**. V meziročním měřítku vzrostl počet dětí zemřelých do 28 dnů (novorozenecká úmrtnost 2,2 ‰) i do 1 roku po narození (kojenecká úmrtnost 2,7 ‰). Úroveň kojenecké úmrtnosti byla pod dlouhodobým krajským průměrem a odpovídala celorepublikové hodnotě 2,7 ‰.

Pohyb obyvatel v okresech Olomouckého kraje v letech 2006 až 2011

Nejnižší počet sňatků v historii kraje...

Do svazku manželského vstoupilo 2 605 párů, tedy o 70 párů méně než v roce předešlém. Nízká sňatečnost z roku 2010 (4,2 sňatků na 1 000 obyv. středního stavu) tak v roce 2011 klesla na své nové minimum (4,1). **Průměrný věk novomanželů při prvním sňatku se v případě ženichů zvýšil na 31,0 let, v případě nevěst na 28,2 let**. Vloni bylo rozvedeno 1 733 manželství, což bylo o 90 manželství méně než v roce 2010. Loňská rozvodovost (2,7 rozvodů na 1 000 obyv. středního stavu) byla druhá nejnižší za posledních 10 let.

Obyvatelstvo v kraji stárne, podíl seniorů roste...

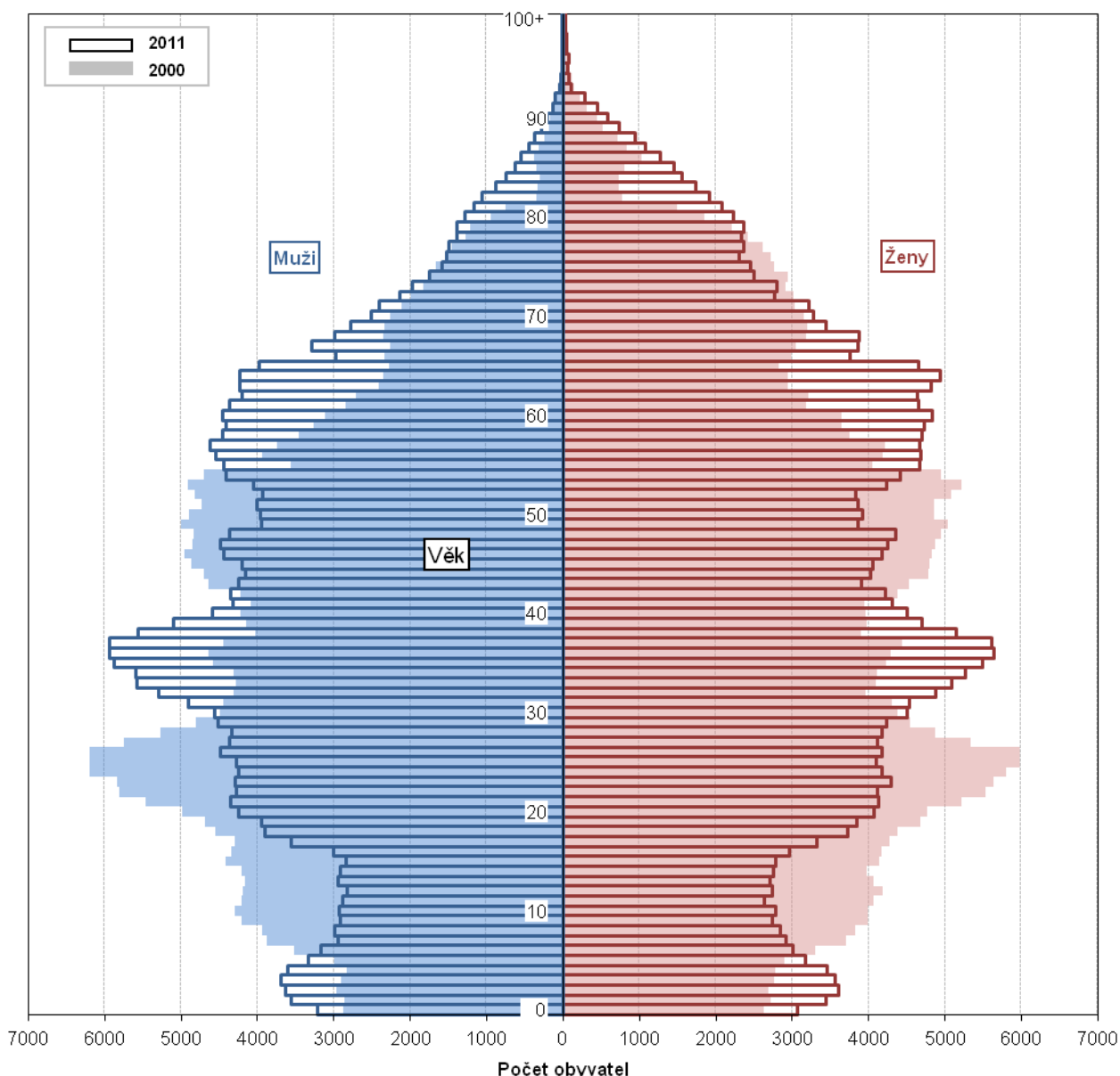
Změnou věkového rozložení krajské populace došlo k navýšení počtu dětí a seniorů při současném snížení počtu osob v produktivním věku. **Průměrný věk obyvatele Olomouckého kraje opět vzrostl**, a to ze 40,1 let (2006) na 41,2 let (2011). Průměrný věk mužů dosáhl 39,7 let, průměrný věk žen 42,7 let.

Ke konci roku 2011 žilo v kraji 93,0 tis. dětí (0 – 14 let) a jejich podíl na celkovém počtu obyvatel vzrostl na 14,6 %. **V produktivním věku (15 – 64 let) se na konci loňského roku nacházelo 440,7 tis. osob (69,0 %)**, tj. o 7,9 tis. méně než v roce 2010. Tradičního nárůstu se dočkal počet osob v postproduktivním věku. Na konci roku 2011 žilo v kraji 104,9 tis. seniorů, tj. o 3,6 tis. více než v roce předešlém. Podíl obyvatel ve věku 65 let a starších tímto překročil hranici 16,4 %.

Naděje dožití se opět zvýšila...

Již od roku 2006 žije v Olomouckém kraji více seniorů než dětí. Ukazatel indexu stárí, definovaný jako podíl obyvatel ve věku 65 let a starších na 100 dětí ve věku 0 – 14 let, se dočkal dalšího meziročního zvýšení a na konci loňského roku tak **na 100 dětí připadalo 112,9 seniorů**. Mezi roky 2006 a 2011 se naděje dožití u narozených chlapců zvýšila o 0,9 roku na 74,1 let a u dívek o celý jeden rok na 80,7 let.

Graf 7.: Věkové složení obyvatelstva Olomouckého kraje k 31. 12. daného roku

2. SOCIÁLNÍ VÝVOJ

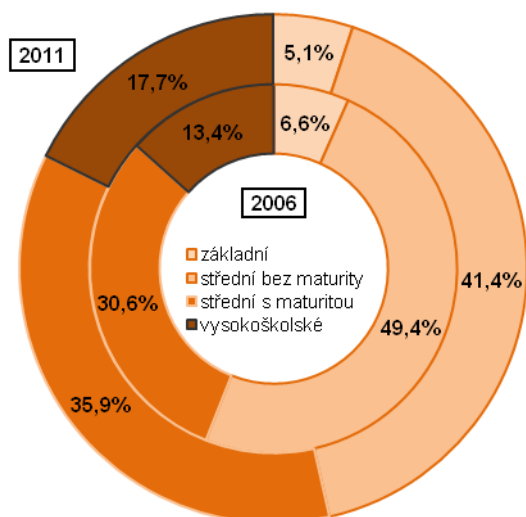
Velikost pracovní síly se podle výsledků VŠPS zvýšila, přibýlo zaměstnaných...

Mezi zaměstnanými dominovali středoškoláci, ubylo osob nižšího věku i vzdělání...

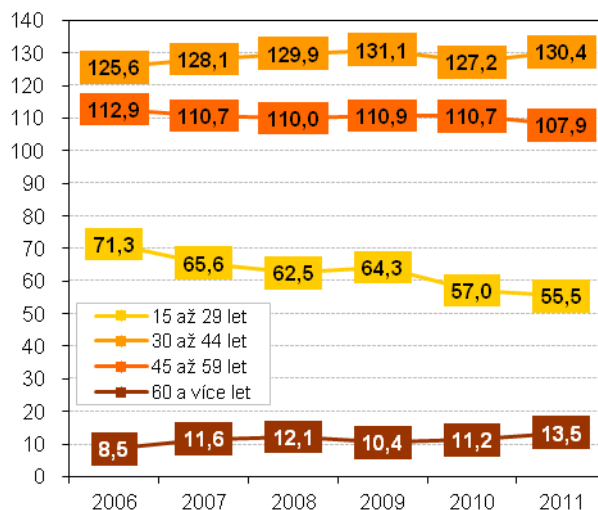
V Olomouckém kraji žilo v roce 2011 necelých **548,7 tis. obyvatel ve věku 15 a více let**. Meziročně jejich počet poklesl o 0,3 %. Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) se velikost pracovní síly v meziročním pohledu zvýšila na 307,2 tis. obyvatel, skupina ekonomicky neaktivních se naopak snížila na 241,4 tis. obyvatel. **Z celkového objemu pracovní síly bylo v národním hospodářství zaměstnáno 283,9 tis. osob** (meziročně o 1,9 % více).

Po propadu zaměstnanosti v roce 2010 se situace v roce 2011 stabilizovala. **Meziročně vyššího počtu zaměstnaných bylo vykázáno především u osob starších 60 let** (o 23,1 %) a **u vysokoškoláků** (o 27,9 %). Z rozhodující části bylo toto zvýšení zapříčiněno celkovým zvýšením objemu pracovní síly. V Olomouckém kraji bylo zaměstnáno 47,8 tis. osob ve věku 15 – 29 let, 122,0 tis. osob ve věku 30 – 44 let, 100,8 tis. osob ve věku 45 – 59 let a 13,2 tis. osob ve věku 60 a více let. Podle vzdělanostní struktury bylo v kraji zaměstnáno 11,5 tis. osob se základním vzděláním, 114,3 tis. osob se středním vzděláním bez maturity, 105,2 tis. osob se středním vzděláním s maturitou a 52,9 tis. osob s vysokoškolským vzděláním. **Oproti roku 2006 je mezi zaměstnanými patrný čtvrtinový úbytek osob nižšího věku a nižšího vzdělání.**

Graf 8.: Pracovní síla Olomouckého kraje podle vzdělání populace v letech 2006 a 2011

Graf 9.: Pracovní síla Olomouckého kraje podle věku populace (v tis.)

Více než polovina zaměstnaných pracovala v terciárním sektoru...

Nejnižší míra ekonomické aktivity v ČR...

Podle klasifikace NACE se struktura zaměstnaných opět částečně změnila. **Ze všech 283,9 tisíc zaměstnaných pracovalo nejvíce osob v odvětví zpracovatelského průmyslu** (86,3 tis.). Jeho dominantní postavení se v meziročním pohledu ještě zvýraznilo. Mezi další rozšířená odvětví se zařadil velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel (36,0 tis.), stavebnictví (25,1 tis.), veřejná správa a obrana (24,1 tis.) a zdravotnictví a sociální péče (21,8 tis.). Podíl zaměstnaných v primárním sektoru klesl na 3,5 %, v sekundárním sektoru klesl na 41,3 % a v terciárním sektoru vzrostl na 55,2 %.

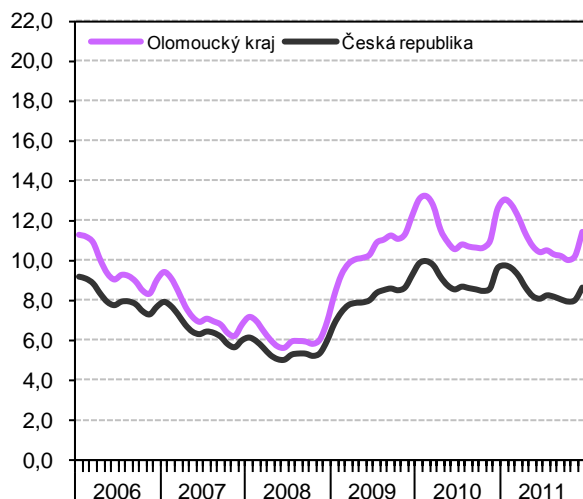
Podle klasifikace zaměstnání bylo nejvíce osob zařazeno mezi řemeslníky a kvalifikované výrobce, zpracovatele a opraváře (56,0 tis.), technické, zdravotnické a pedagogické pracovníky (49,0 tis.) a provozní pracovníky ve službách a obchodě (45,6 tis.). Počet zaměstnanců se meziročně zvýšil na 237,0 tis. osob, počet osob pracujících na vlastní účet klesl na 35,4 tis.

Krajská hodnota míry ekonomické aktivity, která je vyjádřena jako podíl počtu ekonomicky aktivních (tj. zaměstnaných a nezaměstnaných) na počtu všech osob starších 15 let, činila v loňském roce 56,0 %. I přes mírný meziroční růst byla **druhá nejnižší od začátku šetření v roce 1993** a v porovnání s celorepublikovým průměrem (58,3 %) zaostala o 2,3 p.b. V případě mužů došlo k meziročnímu poklesu na 64,2 %, v případě žen byl vykázán meziroční nárůst na 48,2 %. Obecná roční míra nezaměstnanosti se v Olomouckém kraji dočkala žádoucího meziročního snížení, a to o 1,5 p.b. na 7,6 %. U mužů klesla na 6,5 %, u žen na 9,0 %.

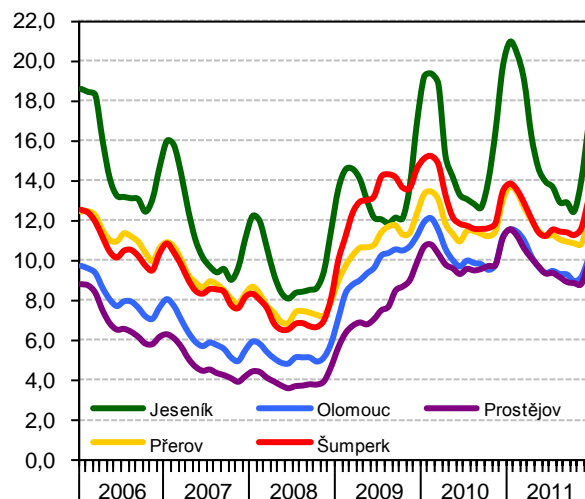
Nezaměstnanost se snížila, přesto zůstala vysoká...

Míra registrované nezaměstnanosti, kterou sleduje Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, **vykázala v loňském roce tradiční sezónní průběh.** Z vyšších hodnot na počátku roku (maximum v lednu 13,0 %) zamířila k hodnotám nižším a po dobu 7 měsíců se pohybovala kolem hranice 10,3 % (minimum v říjnu 10,0 %). V závěru roku sice opět vzrostla, avšak o poznání pomaleji než v roce předešlém (maximum v prosinci 11,4 %). Celoroční průběh nezaměstnanosti lze označit za očekávaný. **V porovnání s rokem 2010 se hladina nezaměstnanosti snížila v průměru o půl procentního bodu (p. b.).** U mužů se nezaměstnanost během loňského roku snížila z 12,3 % na 10,4 % (s minimem 8,4 % v říjnu), u žen klesla z 13,8 % na 12,7 % (s minimem 11,9 % v říjnu). Průměrně nejnižší nezaměstnanost v kraji měl v roce 2010 okres Prostějov, **nejvyšší nezaměstnanost patřila okresu Jeseník.**

Graf 10.: Míra registrované nezaměstnanosti v Olomouckém kraji a České republice (v %)

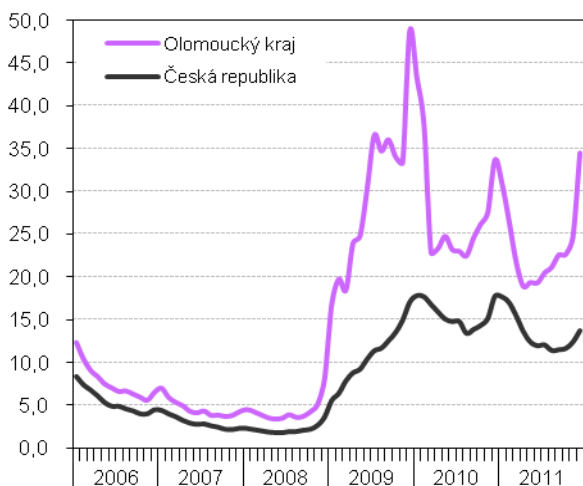
Graf 11.: Míra registrované nezaměstnanosti v okresech Olomouckého kraje (v %)

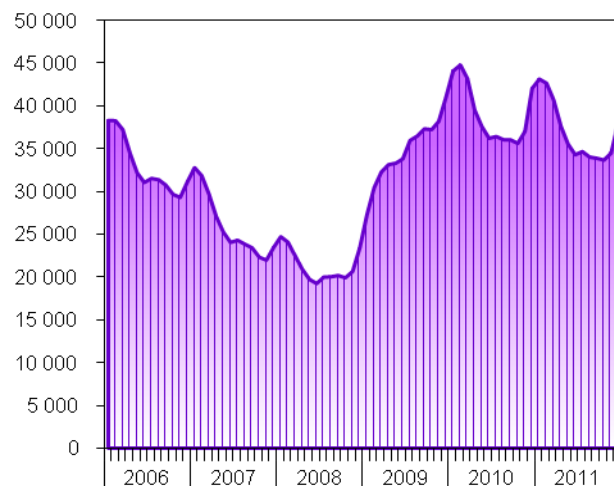
Nejvíce nezaměstnaných bylo evidováno v lednu, nejméně v říjnu...

Úřady práce v Olomouckém kraji evidovaly k 31. 12. 2011 celkem 38,1 tis. neumístěných uchazečů o nové zaměstnání (z toho 18,6 tis. žen, tj. 48,8 %). Z celkového počtu uchazečů bylo 2,7 tis. absolventů a mladistvých (7,0 %) a 4,2 tis. osob se zdravotním postižením (10,9 %). **K 31. 12. 2011 bylo v celém kraji registrováno 36,7 tis. dosažitelných uchazečů**, tedy o 4,0 tis. uchazečů méně než k 31. 12. 2010 (40,7 tis.).

Graf 12.: Dosažitelní uchazeči na 1 volné pracovní místo

Graf 13.: Registrovaní uchazeči o zaměstnání v Olomouckém kraji

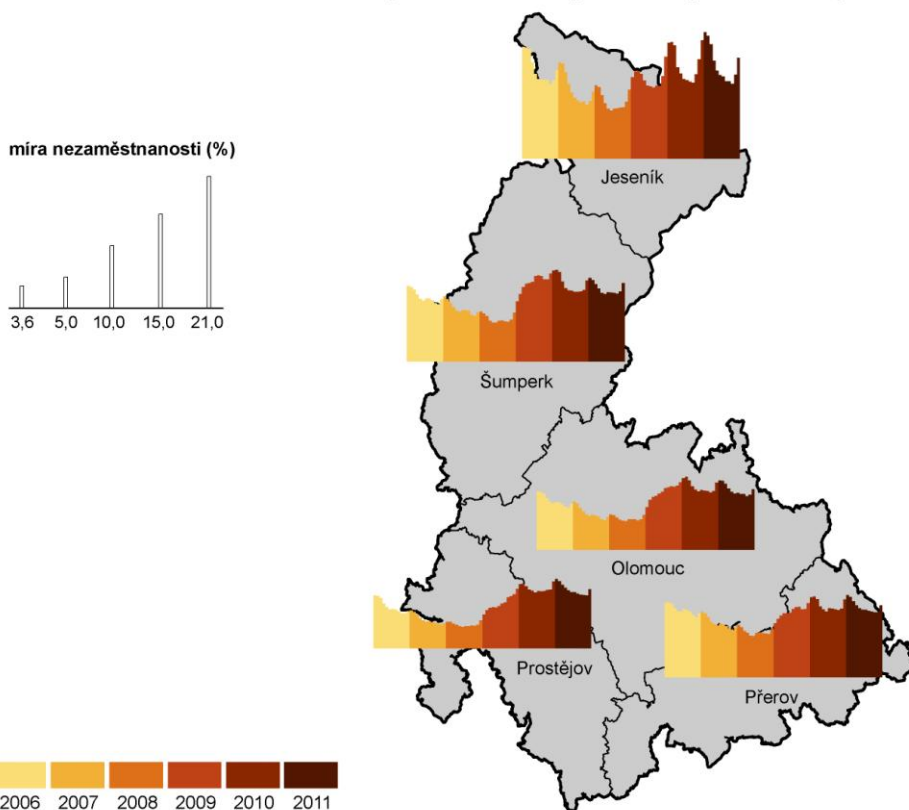
Průměrný věk registrovaného nezaměstnaného dosáhl 39,4 let...

Více než polovina všech uchazečů byla evidována déle než 5 měsíců, registrace každého pátého uchazeče trvala déle než 2 roky. **Průměrná délka evidence klesla na 494 dny.** Z pohledu věkové struktury bylo nejvíce nezaměstnaných ve věku 20 – 24 let (13,4 %) a 35 – 39 let (12,8 %). Podíl nezaměstnaných osob mladších 19 let činil 3,8 %, u osob starších 60 let dosáhl 1,5 %.

Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti činila 5 376 Kč...

Nejvíce nezaměstnaných disponovalo vzděláním středoškolským odborným s výučním listem (42,1 %), příp. vzděláním základním (25,1 %). Podíl nezaměstnaných vysokoškoláků představoval 5,4 %. Podle klasifikace zaměstnání spadalo 21,5 % uchazečů do třídy 9 (pomocní a nekvalifikovaní pracovníci), 17,8 % do třídy 5 (nižší administrativní pracovníci) a 13,9 % do třídy 7 (řemeslníci, kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé a opraváři). **Nárok na podporu v nezaměstnanosti příslušel v celém kraji 9,5 tis. osob**, tj. pětině všech registrovaných uchazečů. Nejčastěji, tj. ve 26,9 % případů, byla vyplácena dávka ve výši 2,5 – 3,5 tis. Kč, 14,4 % osob pobíralo dávku v rozmezí 3,5 – 4,5 tis. Kč.

Míra registrované nezaměstnanosti v okresech Olomouckého kraje v letech 2006 až 2011 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

Zdroj: MPSV

Nedostatek pracovních míst představoval hlavní brzdu trhu práce...

Nabídka volných pracovních příležitostí, vedená úřady práce Olomouckého kraje, obsahovala k 31. 12. 2011 celkem 1 065 míst (meziročně o 145 míst méně). Z celkového počtu volných pracovních míst (VPM) bylo 197 určeno pro absolventy a mladistvé a 129 pro osoby se zdravotním postižením. **Na jedno VPM se v Olomouckém kraji hlásilo 34,5 dosažitelných uchazečů.** V rámci kraje jejich nejvyšší počet zaznamenaly okresy Olomouc (45,8) a Jeseník (45,7). Následovaly okresy Prostějov (33,4), Šumperk (31,0) a Přerov (25,8).

Počet nemocensky pojištěných klesl na historické minimum...

V Olomouckém kraji bylo v loňském roce evidováno 202,9 tis. nemocensky pojištěných (z toho 47,5 % žen). Jejich celkový počet klesl meziročně o 1,7 % a zaznamenal nejnižší hodnotu za sledovaných 22 let. Meziroční pokles zasáhl okresy Prostějov, Jeseník, Přerov i Šumperk. Jediným okresem v kraji, který vykázal nepatrný meziroční nárůst, se stal okres Olomouc. V celorepublikovém měřítku se počet pojištěnců snížil ve všech krajích o 2,3 % na 4 211,5 tis. osob.

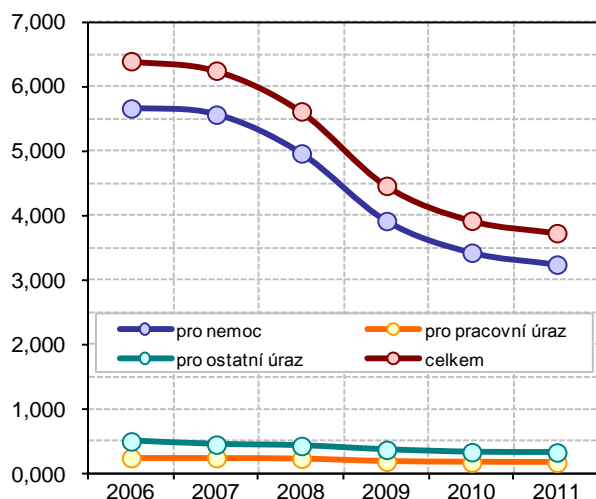
Minimální počet případů pracovní neschopnosti, hlavní příčinou byla nemoc...

Nově bylo v uplynulém roce hlášeno 54,3 tis. případů pracovní neschopnosti. Nejčastější příčinou byla nemoc. Pracovní neschopnost pro nemoc se týkala 48,2 tis. případů (tj. 88,8 % z celku). Pro pracovní úraz bylo hlášeno 2,2 tis. případů (tj. 4,0 %) a pro ostatní úraz zbývajících 3,9 tis. případů (7,2 %). Celkový počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti se meziročně snížil o 6,9 % a stanovil nové historické minimum.

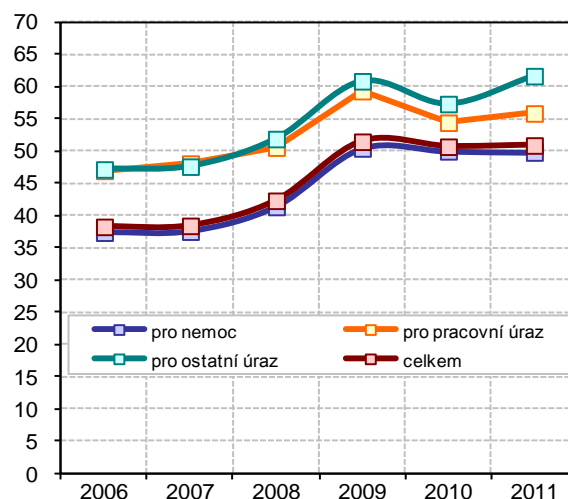
V přepočtu na 100 pojištěnců zaznamenal Olomoucký kraj (26,7) nejnižší počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti v zemi. U mužů (26,4)

byl vykázán nižší průměr než u žen (27,2). Totožného výsledku bylo dosaženo u nově hlášených případů pracovní neschopnosti pro nemoc (23,7). **I přes nižší počet pojištěnců byla hlavním důvodem nízká nemocnost.** V rámci kraje dosáhly mimořádných výsledků především okresy Jeseník a Olomouc. U obou bylo vykázáno 25,1 nově hlášených případů pracovní neschopnosti na 100 pojištěnců, což odpovídalo nejnižší hodnotě mezi všemi okresy v České republice. Pod celostátním průměrem (30,1) se v loňském roce umístily všechny okresy Olomouckého kraje.

Graf 14.: Průměrné procento pracovní neschopnosti (v %)

Graf 15.: Průměrná doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti (v kalendářních dnech)

V kraji druhé nejdelší případy pracovní neschopnosti...

Celkový počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti činil 2 760,8 tis., z důvodu nemoci 2 399,3 tis. (tj. 86,9 % z celku). **Na jeden nově hlášený případ připadalo 50,9 kalendářních dnů pracovní neschopnosti**, což o 6,8 dne převýšilo celostátní průměr (44,1). V mezikrajském srovnání se jednalo o druhou nejvyšší hodnotu (po Zlínském kraji). V rámci kraje zaznamenal nejnižší hodnoty okres Olomouc (47,1), nejvyšší hodnota náležela okresu Šumperk (62,4). Po jihočeských Prachaticích vykázal okres Šumperk nejdelší případy pracovní neschopnosti v zemi. Průměrná krajská doba trvání jednoho případu pracovní neschopnosti činila 49,8 kalendářních dnů v případě nemoci, 55,8 kalendářních dnů v případě pracovního úrazu a 61,6 kalendářních dnů v případě ostatních úrazů. Všechny tři hodnoty se pohybovaly nad průměrem České republiky.

Průměrné procento pracovní neschopnosti vytvořilo nové krajské minimum...

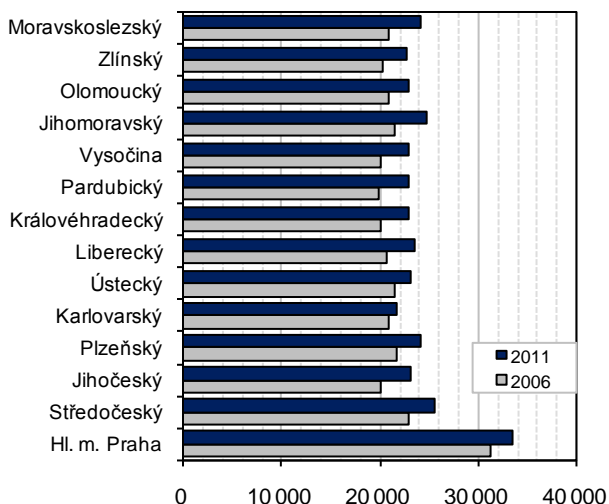
Průměrné procento pracovní neschopnosti, podíl kalendářních dnů pracovní neschopnosti na počtu všech kalendářních dnů osob nemocensky pojištěných, **se v Olomouckém kraji snížilo na 3,727 % a bylo nejnižší za posledních 22 let.** V meziročním srovnání došlo k poklesu o 0,192 procentního bodu, což odpovídalo druhému nejvýraznějšímu snížení v zemi (po Zlínském kraji). Nejnižší hodnoty náležely okresům Olomouc (3,234 %) a Jeseník (3,319 %), nejvyšší hodnotu vykázal okres Šumperk (4,961 %). Po okresech Prachatice a Příbram zaznamenal okres Šumperk třetího nejvyššího průměrného procenta pracovní neschopnosti v České republice. Podle významně zastoupených činností CZ-NACE v Olomouckém kraji byla **vyšší hladina práce neschopných evidována v odvětví specializovaných stavebních činností (6,253 %) a výstavby budov (5,642 %).** Nižší hladina byla vykázána ve vzdělávání (2,426 %) a v odvětví výroby strojů a zařízení (2,860 %). Průměrný denní stav práce neschopných činil v loňském roce 7 564 (z toho 49,4 % žen), což odpovídalo nejnižší hodnotě v historii kraje.

Medián hrubé mzdy v kraji dosáhl 95,3 % celorepublikového průměru...

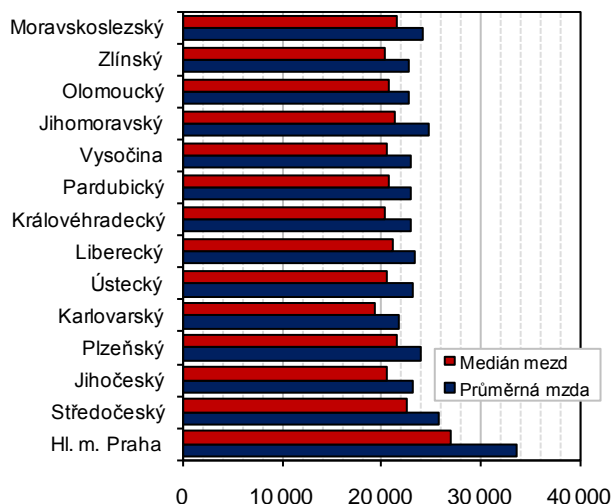
Podle loňských výsledků strukturální statistiky mezd činila průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců Olomouckého kraje 22 825 Kč. Právě od roku 2011 výsledky výběrově pokrývají celou zaměstnaneckou populaci, přičemž průměrná mzda je vypočtena na základě skutečně odpracované doby. **Z pohledu struktury průměrné hrubé měsíční mzdy tvořila základní složka 69,5 %,** prémie a odměny 12,6 % a náhrady mzdy 10,3 %. K věrohodnějšímu posouzení mzdové úrovně slouží medián neboli střední hodnota. **Medián hrubé měsíční mzdy zaměstnanců v kraji činil v uplynulém roce 20 805 Kč.** V případě mužů

dosáhl mzdový medián hladiny 22 132 Kč, v případě žen 18 625 Kč. Zatímco muži v Olomouckém kraji pobírali vyšších mezd než muži v kraji Královéhradeckém a Karlovarském, mzdy žen v Olomouckém kraji převyšovaly mzdy žen v Pardubickém, Jihočeském, Ústeckém, Karlovarském, Vysočina a Zlínském kraji. Placený čas představoval 173,6 hod. za měsíc a v případě mužů (174,9) byl o tři hodiny vyšší než v případě žen (171,9).

Graf 16.: Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance (přečteného na plnou pracovní dobu) podle místa pracoviště v letech 2006 a 2011 (v Kč)

Graf 17.: Medián mezd a průměrná hrubá měsíční mzda v roce 2011

Průměrné mzdy v jednotlivých třídách pod republikovým standardem...

Podle klasifikace CZ-ISCO dosahoval krajský mzdový průměr u řídicích pracovníků 45 203 Kč, u specialistů 30 559 Kč a u technických a odborných pracovníků 25 165 Kč. Úředníci pobírali v průměru 19 451 Kč, pracovníci ve službách a prodeji 15 837 Kč, řemeslníci a opraváři 20 587 Kč, obsluha strojů a zařízení, montéři 20 050 Kč a pomocní a nekvalifikovaní pracovníci 13 659 Kč.

V podnicích se sídlem v kraji vzrostly mzdy nominálně o 2,8 %, reálně o 0,9 %...

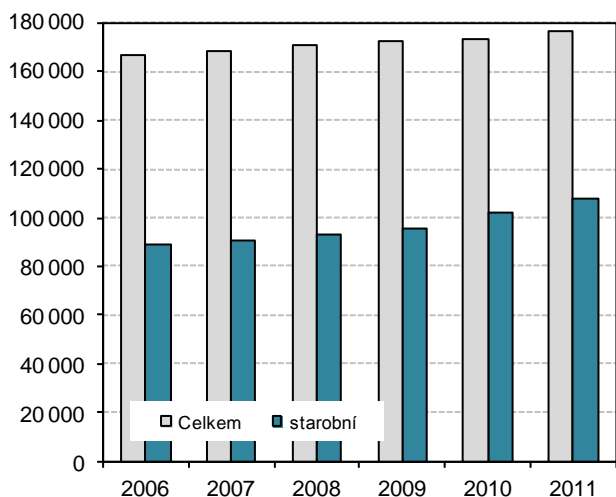
Strukturální šetření mezd je nutné odlišit od ostatních mzdových zjišťování. Hlavní odlišnost spočívá v tom, že jsou sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců, nikoliv celkové objemy mzdových prostředků na úrovni podniků či organizací. Podrobně jsou zjišťovány všechny složky hrubého výdělku a také důležité personální identifikace (např. pohlaví, vzdělání nebo věk). Díky zcela odlišné metodice však nemůže průměrná mzda ze strukturálního šetření korespondovat s průměrnou mzdou zjišťovanou z podnikového výkaznictví ČSÚ. Z tohoto datové zdroje vyplývá, že **průměrná hrubá měsíční mzda v podnicích se sídlem v kraji se v loňském roce nominálně zvýšila o 2,8 % na 21 643 Kč** (v přepočtu na plně zaměstnané). V mezikrajském srovnání se Olomoucký kraj podle výše průměrných výdělků umístil na **11. místě**, před krajem Zlínským. Pardubickým a Karlovarským. Nejvyšších průměrných mezd bylo dosahováno v kraji Hl. m. Prahy (31 109 Kč), celorepublikový průměr činil 24 319 Kč. **Reálná mzda v Olomouckém kraji vzrostla díky inflaci, tj. růstu spotřebitelských cen, o 0,9 %.**

Starobní důchod pobíralo 107,4 tis. osob, tj. 16,8 % krajské populace...

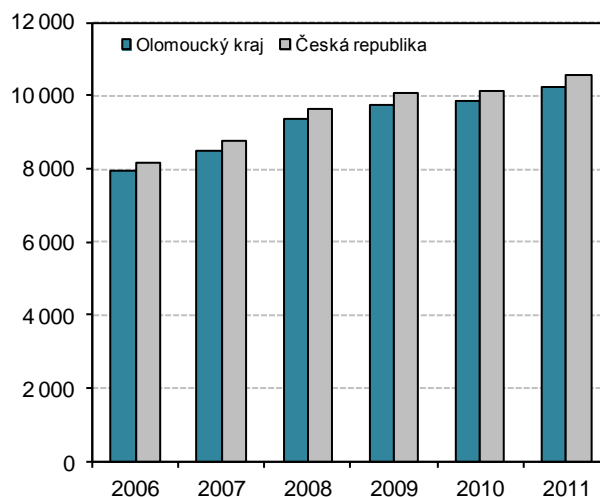
V Olomouckém kraji žilo v prosinci loňského roku 176,2 tis. příjemců důchodů (z toho 69,1 tis. mužů a 107,1 tis. žen), což představovalo 27,6 % krajské populace. Oproti předchozímu roku 2010 se počet příjemců rozšířil o 3,1 tis. osob, tj. o 1,8 %. Z celkového počtu všech příjemců pobíralo **nejvíce z nich důchod starobní** (61,0 %), dále důchod vdovský (20,5 %), invalidní (13,4 %), vdovecký (3,3 %) a sirotčí (1,7 %). Z důvodu invalidity 1. stupně pobíralo důchod 5,1 % příjemců, z důvodu invalidity 2. stupně 1,6 % příjemců a z důvodu invalidity 3. stupně 6,7 % příjemců. V celé republice žilo v závěru roku 2011 přibližně 2,87 mil. příjemců důchodů (27,3 % obyvatelstva).

Průměrná výše důchodu v Olomouckém kraji dosáhla hodnoty 10 073 Kč, což odpovídalo 48,4 % mediánu hrubé měsíční mzdy v kraji. **I přes výrazné meziroční zvýšení (o 4,2 %) však zůstala v mezikrajském srovnání nejnižší.** Nejvyšší průměrné důchody se vyplácely v Hl. m. Praze (11 084 Kč). Celorepublikový průměr činil 10 296 Kč.

Graf 18.: Počet příjemců starobního důchodu v Olomouckém kraji

Graf 19.: Průměrná výše starobního důchodu v Olomouckém kraji a České republice (v Kč)

Průměrný starobní důchod představoval 10 245 Kč...

Téměř 107,4 tis. osob (meziročně o 5,0 % více) pobíralo starobní důchod v průměrné výši 10 245 Kč, což bylo o 416 Kč více než před rokem. Celkem 48,6 tis. mužů pobíralo starobní důchod v průměrné hodnotě 11 304 Kč, u 58,8 tis. žen činil průměr 9 371 Kč. V roce 2011 dosahoval průměrný starobní důchod 49,2 % mzdového mediánu, v roce 2006 byl v úrovni 43,0 %. **Průměrné starobní důchody tak v letech 2006 – 2011 rostly rychleji než průměrné mzdy.** Průměrně nejvyšší starobní důchody náležely mužům v okrese Olomouc (11 452 Kč), naopak nejnižší příslušely ženám v okrese Jeseník (9 025 Kč). Výrazně vzrostl v letech 2006 – 2011 počet příjemců předčasného starobního důchodu. Zatímco v roce 2006 jej pobíralo 17,9 tis. osob, o pět let později již 31,2 tis. osob. Průměrný starobní důchod v České republice měl na konci loňského roku hodnotu 10 552 Kč (11 700 Kč u mužů a 9 584 Kč u žen).

Vdovský důchod, který v prosinci 2010 pobíralo 36,1 tis. žen Olomouckého kraje, činil v průměru 11 011 Kč. Průměrná hodnota invalidního důchodu činila 6 061 Kč (u 1. stupně), 6 704 Kč (u 2. stupně) a 9 750 Kč (u 3. stupně). Vdovecký důchod dosahoval průměru 12 066 Kč a sirotčí důchod 5 379 Kč.

Přebytek dětí v mateřských školách, nedostatek žáků na základních školách...

V uplynulém školním roce 2011/12 bylo v Olomouckém kraji 369 mateřských, 301 základních a 100 středních škol (z toho 20 gymnázií). Dále se zde nacházela 1 konzervatoř, 26 základních uměleckých škol, 8 vyšších odborných škol a 3 školy vysoké. **Mateřské školy v kraji navštěvovalo 22,0 tis. dětí,** tedy nejvíce za posledních 15 let. Shodného maxima bylo dosaženo i v počtu dětí na 1 třídu (23,5). **Do základních škol chodilo 48,7 tis. žáků,** což za posledních 15 let naopak odpovídalo druhotnému minimu.

Nejvyšší počet studentů vysokých škol v historii kraje...

Nízký počet žáků základních škol se promítl do patnáctiletého minima počtu žáků na 1 třídu (18,4). Ve středních školách (vč. konzervatoře) bylo zřízeno 1 306 tříd denního studia, ve kterých studovalo 30,5 tis. žáků. Jednu třídu navštěvovalo v průměru 23,4 žáků, tedy nejméně za posledních 9 let. Základní umělecké školy navštěvovalo 13,4 tis. žáků (22,2 žáků na učebnu), vyšší odborné školy, stejně jako v předchozím roce, 1,1 tis. studentů v denním studiu. **Vysokoškolské studium se týkalo 23,0 tis. českých státních občanů s trvalým bydlištěm na území kraje.** V porovnání s akademickým rokem 2006/07 se jejich počet zvýšil o 22,6 %. Počet studentů zapsaných v akademickém roce 2011/12 na vysokých školách v kraji činil 24,1 tis. a byl nejvyšší v historii kraje. Totožného maxima bylo dosaženo u absolventů, jejichž počet podruhé za sebou překonal pětitisícovou hranici.

V devíti krajských nemocnicích bylo situováno 3 291 lůžek...

Na území kraje se v roce 2011 nacházelo 9 nemocnic, ve kterých bylo umístěno 3 291 lůžek. **V relativním přepočtu se jednalo o 5,2 lůžek na 1 000 obyvatel středního stavu, tj. nejméně v historii kraje.** Celorepublikový průměr činil 5,7 lůžek/1 000 obyvatel. V nemocnicích bylo hospitalizováno 125,5 tis. pacientů (meziročně o 2,1 % méně), kteří v nemocnicích strávili 816,3 tis. dní (meziročně o 5,4 % méně). **Průměrná délka pobytu pacienta na nemocničním lůžku**

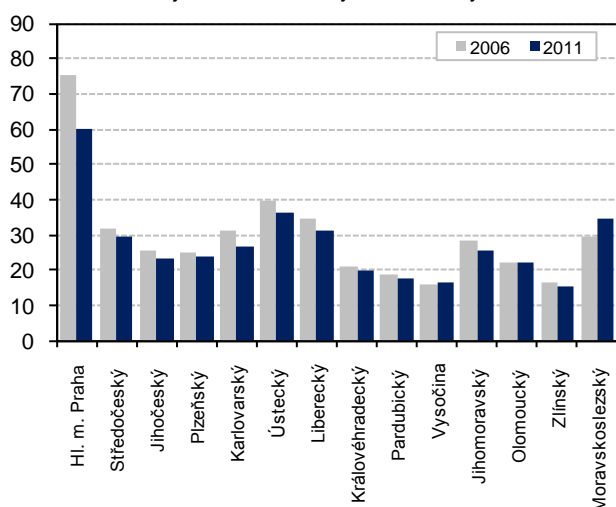

trvala 6,5 dní, což odpovídalo nejkratší délce za sledované období. V celém kraji působil v přepočteném stavu 2 897 lékařů, tj. 4,5 lékařů na 1 000 obyvatel středního stavu. Přepočtený počet ambulantních lékařů činil 2 058 osob, přepočtený počet středního zdravotnického personálu 6 466 osob.

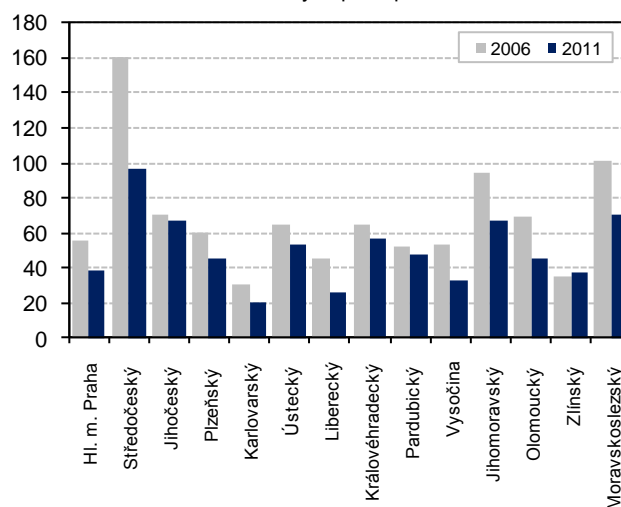
Nejvyšší koncentrace trestných činů byla na Olomoucku...

V roce 2011 bylo na území Olomouckého kraje zjištěno 14,3 tis. trestných činů. V souvislosti s relativně příznivým výsledkem celkové kriminality zůstal pod svým dlouhodobým průměrem také počet zjištěných trestných činů v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu (22,5). **V porovnání s Českou republikou je kriminalita v Olomouckém kraji dlouhodobě nižší,** v roce 2011 byla v mezikrajském srovnání pátá nejnižší. Nejvíce zjištěných trestných činů (na 1 000 obyvatel středního stavu) bylo v rámci kraje spácháno v okrese Olomouc (26,2). Na opačném pólu se umístil okres Šumperk (18,3). Relativně vysoká kriminalita na Olomoucku souvisí s polohou krajského města, kde je kriminalita, podobně jako v ostatních krajských sídlech, zvýšená. Ze všech zjištěných trestných činů bylo 76,4 % klasifikováno jako kriminalita obecná a 8,4 % jako kriminalita hospodářská.

Graf 20.: Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel

Graf 21.: Počet usmrcených při dopravních nehodách

Nízká nehodovost, nízké počty usmrcených a těžce zraněných...

Policii ČR bylo v roce 2011 hlášeno 4 274 dopravních nehod, tj. o 2,8 % více než v roce předchozím. V přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu se jejich počet zvýšil na 6,7 dopravních nehod, což však bylo stále méně, než kolik činil celorepublikový průměr (7,2). Počet dopravních nehod, u kterých došlo ke zranění nebo usmrcení, činil 1 278 a proti předložskému roku došlo k nárůstu o 5,3 %. **O život u dopravních nehod přišlo 45 osob, stejně jako v roce 2010, dalších 182 osob bylo zraněno těžce.** V obou případech se jednalo o nejnižší počty za sledované roky. Věcná škoda při loňských dopravních nehodách dosáhla 214,2 mil. Kč. Zatímco počet dopravních nehod se meziročně zvýšil, celková věcná škoda se naopak snížila.

Meziročně vyšší počet požárů...

Hasičský záchranný sbor uváděl v roce 2011 v celém kraji celkem 1 071 požárů, tj. o 11,4 % více než před rokem. Způsobená přímá škoda dosáhla 86,5 mil. Kč. Při požárech v kraji došlo k usmrcení 9 osob, dalších 62 osob bylo zraněno.

3. EKONOMICKÝ VÝVOJ

Díky mimořádné revizi regionálních účtů jsou k dispozici podrobné údaje o ekonomickém vývoji kraje...

Mimořádná revize národních účtů, jež se uskutečnila v loňském roce, **byla nejrozsáhlejší v historii agentury národních účtů ČR**. Revizi prošly údaje v celé časové řadě od roku 1995. Při revizi národních účtů došlo k řadě zlepšení a rozšíření aplikovaných metod výpočtu HDP a současně i k nárůstu využívaných zdrojů dat.

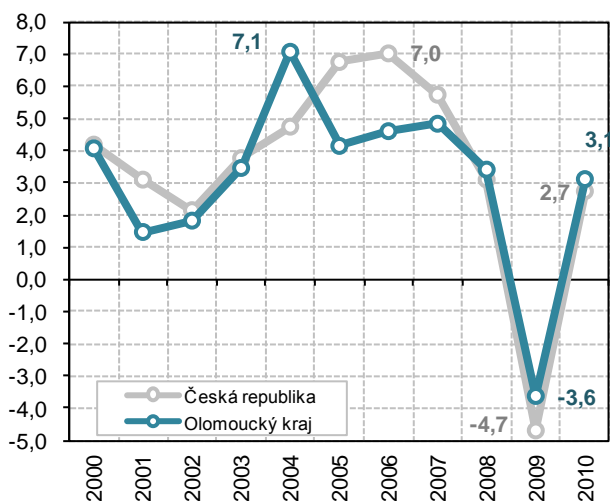
V souladu s revizí národních účtů, na základě upřesněné metodiky Eurostatu, byl proveden přepočet u účtů regionálních, a to za celé období jejich sledování od roku 1995. **Díky tomu máme k dispozici podrobné makroekonomické údaje za jednotlivé kraje v dlouhé časové řadě 1995 – 2010**. Údaje za rok 2011 budou v regionálním členění k dispozici v závěru letošního roku.

Prudký hospodářský vzestup kraje v letech 2004 – 2008 vystřídal černý rok 2009...

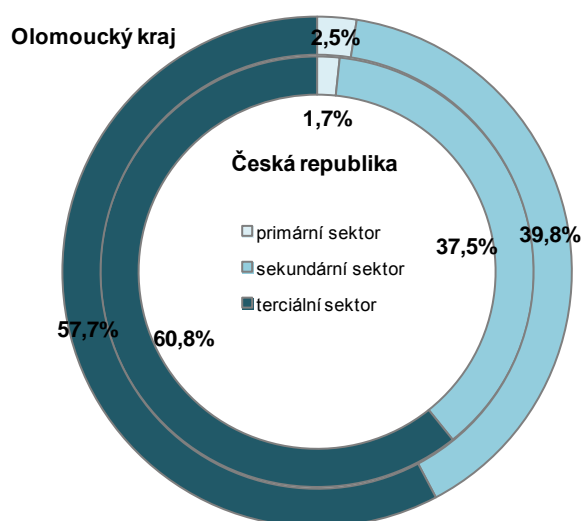
Od vstupu České republiky do Evropské unie prošel Olomoucký kraj pětiletým obdobím prudké hospodářské expanze. **V letech 2004 – 2008 dosáhl průměrný meziroční růst HDP 4,8 %**. Za ekonomicky nejúspěšnější lze považovat úvodní rok uvedeného období, ve kterém se hodnota HDP zvýšila o 7,1 % (2. místo mezi kraji). Hrubý domácí produkt rostl systematicky i v přepočtu na obyvatele. Díky tomu se Olomoucký kraj posunul z posledního místa v hodnocení krajů. V roce 2004 se HDP pohyboval na úrovni 224,4 tis. Kč/obyv. (poslední 14. místo mezi kraji), o čtyři roky později vzrostl na 275,4 tis. Kč/obyv. (13. místo).

Pětiletý nárůst čistého disponibilního důchodu domácností (ČDDD) probíhal v souladu s průměrným republikovým tempem. Nejlepších výsledků bylo dosaženo v letech 2006, kdy meziroční přírůstek dosáhl v přepočtu na obyvatele 7,6 % (4. místo mezi kraji), a 2007, kdy meziroční přírůstek činil 6,9 % (5. místo mezi kraji). V roce 2008 představovala krajská hodnota ČDDD 170,5 tis. Kč/obyv. (12. místo mezi kraji).

Graf 22.: Reálný růst/pokles HDP v Olomouckém kraji a České republice (v %, předchozí rok = 100)

Graf 23.: Struktura hrubé přidané hodnoty podle základních sektorů v Olomouckém kraji a České republice v roce 2010

I přes předloňský růst byla hladina HDP v roce 2010 pod úrovní předkrizového roku 2008...

Po desetiletém růstu zasáhla ekonomiku České republiky i Olomouckého kraje recese. **S jistou předzvěstí na konci roku 2008 došlo v roce následujícím k meziročnímu propadu krajského HDP o 3,6 %**. I přes tento pokles udržel Olomoucký kraj v letech 2009 – 2010 celkové 12. místo v mezikrajském hodnocení podle HDP na obyvatele. V roce 2009 byla vykázána hodnota 268,3 tis. Kč/obyv., o rok později 271,0 tis. Kč/obyv.

Ani nadprůměrný předloňský růst krajského HDP o 3,1 % však neodvrátil fakt, že jeho hladina byla v roce 2010 nižší než v předkrizovém roce 2008 (275,4 tis. Kč/obyv.). Zatímco tvorba hrubého fixního kapitálu dosáhla v roce 2009 přijatelné úrovně 74,7 tis. Kč/obyv. (5. místo mezi kraji), čistý disponibilní důchod, který poukazuje na úroveň materiálního bohatství osob trvale bydlících na určitém území, zaregistroval o rok později vývoj negativní. Podprůměrnou hodnotou 169,2 tis. Kč/obyv. obsadil v mezikrajském srovnání poslední 14. místo.

V letech 2004 – 2010 došlo k výraznému zvýšení hospodářské úrovně v kraji, republikový průměr se však vzdaloval...

Podle relativního přepočtu vzrostla v letech 2004 – 2010 hladina republikového HDP o 62,5 %. Místo původních 220,9 tis. Kč tak na jednoho obyvatele připadal hrubý domácí produkt v peněžní hodnotě 359,0 tis. Kč. **Samotný Olomoucký kraj se v porovnání s Českou republikou rozvíjel o něco pomaleji.** Zatímco v roce 2000 dosahoval 79,6 % republikového průměru, o 10 let později klesl na úroveň 75,5 %. Shodný trend však potkal 9 ze 14 krajů v zemi. Za rozevřením nůžek stojí vysoký hospodářský vzestup Hl. města Prahy, jehož příspěvky navýšily národní průměr nad možnosti ostatních krajů. **Ekonomická výkonnost České republiky bez vlivu Prahy vzrostla v uvedeném časovém cyklu o 56,4 %, v Olomouckém kraji o 54,2 %.** Krajská hodnota HDP v přepočtu na jednoho obyvatele se díky tomu zvýšila ze 175,8 tis. Kč v roce 2000 na 271,0 tis. Kč v roce 2010.

Průměrný meziroční růst HDP České republiky se v letech 2000 – 2010 pohyboval v úrovni 3,5 %. Olomoucký kraj dosáhl v tomto ohledu hodnoty 3,1 % a mezi všemi kraji obsadil 8. místo. Průměrně nejvyšší tempo růstu zaznamenal kraj Středočeský (5,4 %), nejpomaleji se rozvíjel kraj Karlovarský (1,0 %).

Hlavním pilířem krajské ekonomiky zůstal i nadále průmysl zpracovatelský...

I přes mírné oslabení v posledních letech zůstává hlavním pilířem krajské ekonomiky zpracovatelský průmysl. V roce 2010 dosáhl podílu 29,0 %, tj. o 1,8 procentního bodu méně než v roce 2004 (30,8 %). Mezi další významné přispěvatele se řadí velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel (9,7 %), veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení (9,3 %), doprava a skladování (8,2 %) a stavebnictví (8,1 %). **Hrubá přidaná hodnota se v kraji zvýšila z 128,7 mld. Kč (2004) na 156,8 mld. Kč (2010).**

I přes významný růst zůstává úroveň materiálního bohatství v kraji podprůměrná...

Krajská hodnota čistého disponibilního důchodu domácností v přepočtu na jednoho obyvatele **vzrostla mezi lety 2004 a 2010 o plnou čtvrtinu**, a to z původních 134,1 tis. Kč na konečných 169,2 tis. Kč. Z celorepublikového pohledu se jedná o hodnoty podprůměrné. V roce 2010 byla krajská hodnota zmíněného ukazatele v úrovni 90,2 % republikového průměru a **v mezikrajském srovnání obsadila poslední místo.** V přepočtu na jednoho obyvatele představoval průměrný čistý disponibilní důchod domácností v České republice 187,7 tis. Kč. Průměr České republiky bez vlivu Prahy činil 179,8 tis. Kč.

Hospodářská recese zasáhla Olomoucký kraj menší silou...

Ačkoliv výkonnost ekonomiky Olomouckého kraje byla v úhrnu celého sledovaného období nižší než výkonnost ekonomiky České republiky, v letech 2008 – 2010 byl zaznamenán trend přesně opačný. Porovnáním s celostátním vývojem je zřejmé, že **novodobá hospodářská krize zasáhla ekonomiku Olomouckého kraje menší silou než ekonomiku republiky jako celku.** Dopady recese na vývoj Olomouckého kraje byly proto spíše sekundární. Prudký růst nezaměstnanosti a nedostatek volných pracovních míst způsobily nerovnováhu na trhu práce, poklesem čistého disponibilního důchodu došlo ke snížení blahobytu krajské populace.

Počet podnikatelských subjektů vzrostl na nové maximum...

Podle Registru ekonomických subjektů (RES), který je na základě zákona o státní statistické službě spravován Českým statistickým úřadem, bylo v kraji k 31. 12. minulého roku evidováno 138 970 podnikatelských subjektů. Díky meziročnímu nárůstu o 2 741 subjektů (tj. o 2,0 %) se jednalo o nejvyšší počet v historii kraje. Podle právní formy podnikání bylo 25 836 subjektů osobami právníckými, zbylých 113 134 osobami fyzickými. **V meziročním pohledu vzrostl jak počet osob právníckých (o 3,0 %), tak počet osob fyzických (o 1,8 %).** Nejvíce ekonomických subjektů sídlilo v okrese Olomouc (52 519), méně v okresech Přerov (26 530), Šumperk (25 890) a Prostějov (23 109) a nejméně v okrese Jeseník (10 922). Žádný z okresů nezaznamenal v meziročním srovnání záporného posunu, což bylo v plném souladu s republikovým trendem (meziroční nárůst o 2,5 % na 2,70 mil. subjektů).

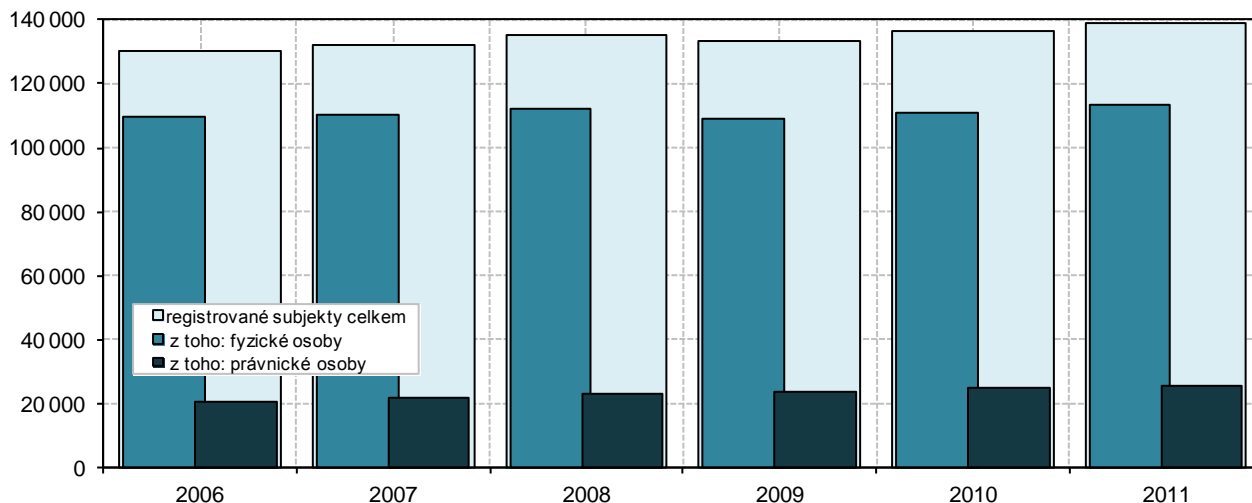
V kraji mělo své sídlo 11 740 obchodních společností a 11 státních podniků...

Dalšího zvýšení se dočkal rovněž počet obchodních společností. Dynamika růstu posledních let sice není tak vysoká jako v 90. letech minulého století, přesto byl růstový trend zachován. **V celém kraji došlo k 3,6 % nárůstu na 11 740 obchodních společností.** Na konci loňského roku bylo v kraji registrováno 768 akciových společností.

Na rozdíl od obchodních společností dosahuje statistika státních podniků trendu přesně opačného. Jestliže v roce 1990 bylo v České republice 3,5 tis.

státních podniků, v loňském roce jejich počet poklesl na 308. Obdobně se situace vyvinula také v Olomouckém kraji, kde bylo v závěru loňského roku evidováno 11 státních podniků (nejméně v historii kraje).

Graf 24.: Registrované ekonomické subjekty se sídlem v Olomouckém kraji

Již od roku 2009 bylo v kraji evidováno více než sto tisíc živnostníků...

Na nejvyšší hodnotu v historii kraje naopak vystoupal počet živnostníků. **Podle stavu k 31. 12. 2011 bylo v kraji registrováno 106 400 živnostníků**, tedy o 1,9 % více než k 31. 12. 2010. Jejich počet vzrostl ve všech okresech kraje. Ve srovnání s rokem 2006 se počet živnostníků v kraji zvýšil o 10,8 %. K 31. 12. 2011 činil jejich podíl na všech ekonomických subjektech 76,6 %.

Přibýlo velkých, ubylo malých podniků...

Positivně se uplynulý rok promítl do celkového počtu velkých zaměstnavatelů se sídlem v Olomouckém kraji. **K poslednímu dni loňského roku zde bylo evidováno 92 velkých podniků s 250 a více zaměstnanci** (nárůst o 4,5 %). Celkový počet středních podniků s 50 – 249 zaměstnanci klesl o 0,5 % na 654 podniků. Úbytek postihl také nepočtenější skupinu subjektů s nižším počtem zaměstnanců, tedy malé podniky a mikropodniky. Počet podniků s 6 – 49 zaměstnanci klesl na 4 078 (pokles o 1,9 %) a počet podniků s 1 – 5 zaměstnanci se snížil na 9 704 (pokles o 1,3 %).

Osevní plochy se meziročně rozšířily, dlouhodobě však ubývají...

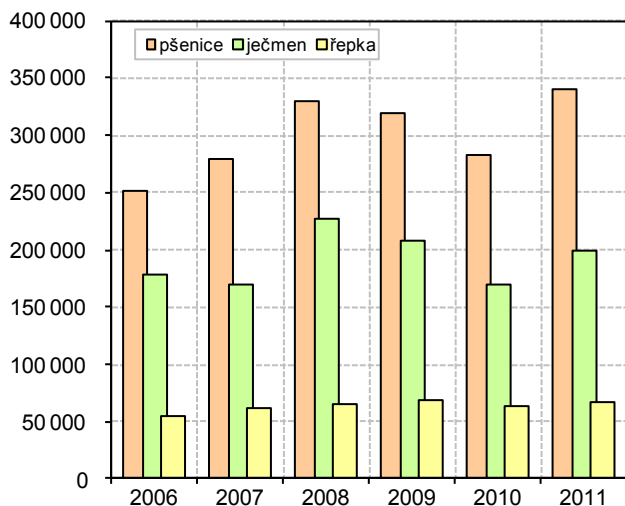
Na území Olomouckého kraje se v uplynulém roce nacházelo 279,8 tis. hektarů zemědělské půdy, z toho **orná půda zabírala 207,4 tis. hektarů** (39,4 % výměry kraje). Osevní plochy zemědělských podniků se sídlem v kraji se meziročně mírně rozšířily na 175,6 tis. hektarů. Ve srovnání s rokem 2006 však došlo k úbytku o 9,5 tis. hektarů, tj. o 5,2 %. V celé České republice se výměra osevních ploch snížila na 2,49 mil. hektarů.

Osevní plochy obilovin se v Olomouckém kraji rozšířily o 2,5 % na 107,8 tis. ha, avšak meziroční vývoj byl u jednotlivých obilovin rozdílný. Zatímco osevní plochy ječmene se propadly na své historické minimum (o 2,7 % na 37,4 tis. ha), osevní plochy pšenice, nejrozšířenější obiloviny v kraji, se po roční odmlce opět rozšířily (o 4,7 % na 55,9 tis. ha). Meziročně větší osevní plochy se týkaly také píce na orné půdě (o 6,9 % na 24,7 tis. ha), cukrovky technické (o 4,5 % na 10,2 tis. ha) a řepky (o 0,4 % na 23,0 tis. ha).

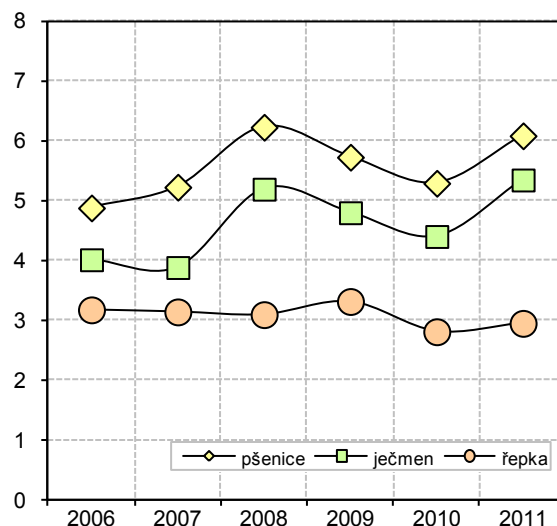
Rok 2011 přinesl rekordní sklizeň obilovin...

V důsledku zvětšených osevních ploch a příhodných klimatických podmínek došlo v loňském roce k mimořádně vydažené sklizni obilovin. V roce 2011 se sklídilo 653,3 tis. tun obilí, což při meziročním růstu o 25,6 % odpovídalo největší úrodě za posledních 20 let. **Z nejvýznamnějších obilovin bylo sklizeno 329,0 tis. tun pšenice ozimé a 183,6 tis. tun ječmene jarního.** Tradičně nadprůměrný zůstal v mezikrajském srovnání i celkový výnos obilovin. **Vykázaná hodnota 6,02 t/ha byla dokonce nejvyšší za sledované roky.** Hektarový výnos pšenice ozimé činil 6,16 tun, u ječmene jarního dosáhl 5,37 tun. Bez započtení Prahy se v obou případech jednalo o **nejvyšší hektarové výnosy v zemi.** Nadprůměrná úroda se týkala i méně zastoupených obilovin v kraji. Při výnosu 3,61 t/ha se sklídilo 7,6 tis. tun ovsu a výnos 4,86 t/ha zajistil sklizeň 5,6 tis. tun žita.

Graf 25.: Sklizeň pšenice, ječmene a řepky v zemědělských podnicích se sídlem v Olomouckém kraji (v t)

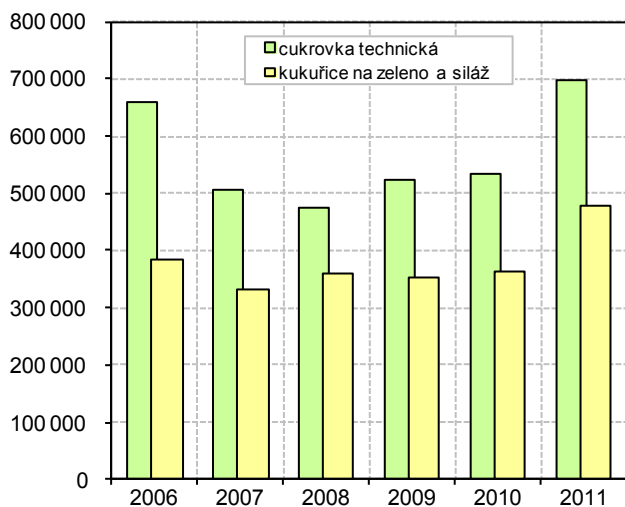
Graf 26.: Hektarový výnos pšenice, ječmene a řepky v zemědělských podnicích se sídlem v Olomouckém kraji (v t/ha)

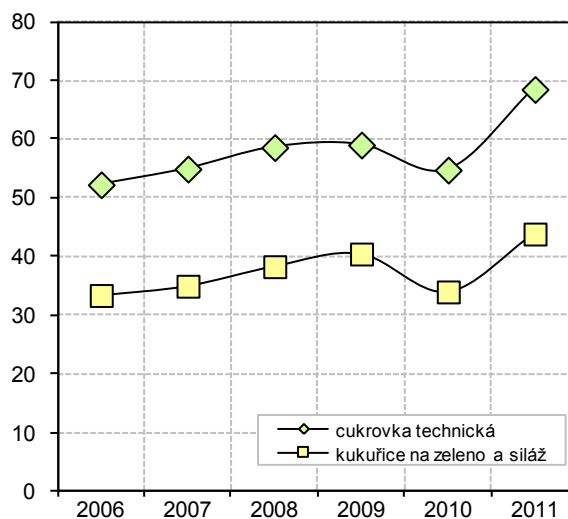
...a výjimečnou úrodou cukrovky technické...

V důsledku větších osevních ploch a především vyjimečného výnosu byla podpořena produkce cukrovky technické. **Při rekordním hektarovém výnosu 68,51 t/ha** (nejvyšší za sledované období) **bylo sklizeno 698,9 tis. tun** (meziroční nárůst o 30,7 %). Obdobné důvody stály za loňskou nadúrodou řepky. Díky mírně zvýšeným osevním plochám a meziročně vyššímu, přesto průměrnému hektarovému výnosu 2,95 t/ha se urodilo 67,8 tis. tun řepky.

Graf 27.: Sklizeň cukrovky technické a kukuřice na zeleno a siláž v zemědělských podnicích se sídlem v Olomouckém kraji (v t)

Graf 28.: Hektarový výnos cukrovky technické a kukuřice na zeleno a siláž v zemědělských podnicích se sídlem v Olomouckém kraji (v t/ha)

Příznivé klimatické podmínky podpořily zemědělskou produkci...

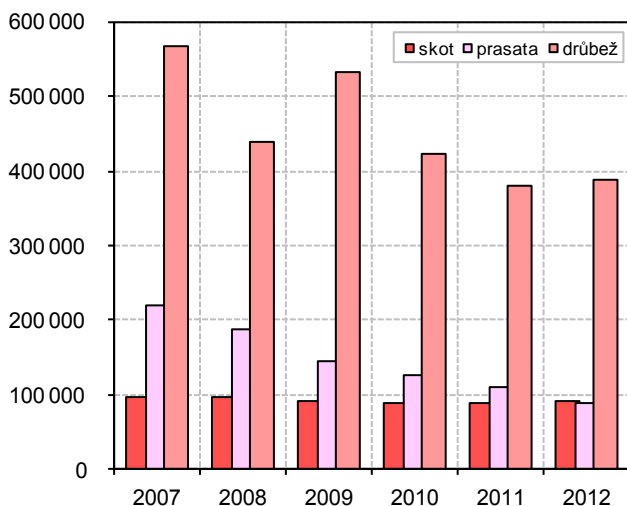
Mimořádná úroda se týkala i dalších plodin v Olomouckém kraji. Nejvyšších hektarových výnosů bylo dosaženo například u píce na orné půdě (7,54 t/ha), u kukuřice na zeleno a siláž (43,85 t/ha) nebo u brambor (30,6 t/ha). Loňská sklizeň pícnin na orné půdě (v hodnotě sena) činila 180,4 tis. tun. **Kukuřice na zeleno a siláž se sklídilo 478,3 tis. tun, což byl nejlepší výsledek za posledních 10 let.** Naopak ani rekordní výnos méně zastoupených brambor nezabránil nízké sklizni. Díky úbytku osevních ploch se v uplynulém roce sklídilo pouze 14,6 tis. tun brambor. Nadprůměrné hektarové výnosy byly vykázány také u olejnin (při výnosu 2,52 t/ha se sklídilo 75,6 tis. tun), luskovin (při výnosu 2,85 t/ha se sklídilo 3,2 tis. tun) a trvalých travních porostů (při výnosu 3,46 t/ha se sklídilo 215,7 tis. tun).

Stav skotu stagnoval, stav prasat opět poklesl...

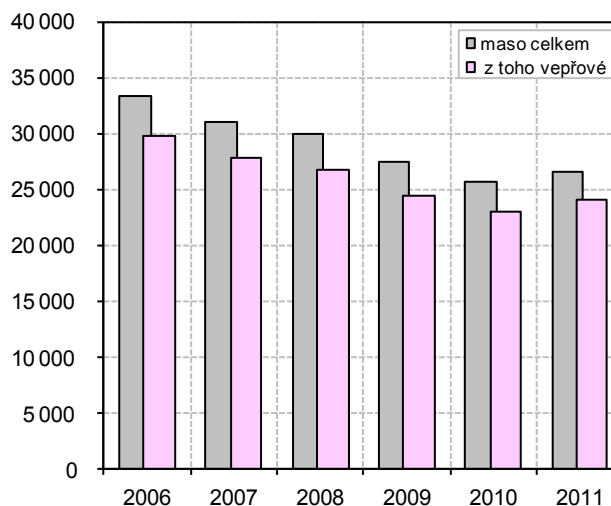
Ze soupisů hospodářských zvířat v Olomouckém kraji, které se provádí každoročně vždy k 1. 4., vyplývá, že **zatímco pokles stavu skotu se po devíti letech zastavil, stav prasat klesl na své desetileté minimum.** Na základě výsledků šetření k 1. 4. 2012 bylo v kraji chováno 90,5 tis. skotu (meziroční nárůst o 1,1 %), 90,1 tis. prasat (meziroční pokles o 19,2 %) a 387,3 tis. drůbeže

(meziroční nárůst o 1,8 %). **Stav drůbeže tak byl na 31,3 % stavu z roku 2002 (1 236,5 tis.).** Při podrobnějším ohledání bylo v kraji chováno 38,1 tis. kusů krav, 5,1 tis. kusů prasnic a 107,7 tis. kusů slepic. Stav krav, prasnic a slepic klesl na své minimum. V Olomouckém kraji bylo dále chováno 10 405 ovcí a beranů. Stav koní a hříbat se zvýšil na své dosavadní maximum (1 640) kusů, stav koz a kozlů vzrostl na 841 kusů.

Graf 29.: Hospodářský stav skotu, prasat a drůbeže v zemědělských podnicích se sídlem v Olomouckém kraji

Graf 30.: Výroba masa v jateční hmotnosti (bez drůbežního) v zemědělských podnicích se sídlem v Olomouckém kraji (v t)

Výroba vepřového masa přerušila sestupný trend a opět vzrostla...

Krajská hodnota výroby masa v jateční hmotnosti (bez drůbežního) činila v loňském roce 26,6 tis. tun. Celkový meziroční nárůst, který byl zapříčiněn především zvýšenou produkcí vepřového, dosáhl 3,3 %. Jestliže výroba vepřového masa vzrostla o 4,4 % na 24,0 tis. tun, čímž zastavila čtyřleté období postupného snižování, výroba hovězího masa setrvala v sestupném trendu a poklesla o 5,7 % na 2,6 tis. tun.

Maximální hodnoty průměrné roční dojivosti krav a průměrné snášky vajec na 1 nosnici...

V uplynulém roce bylo v kraji vyprodukováno 196,3 mil. litrů mléka (meziroční nárůst o 9,9 %) a sneseno 22,5 mil. konzumních vajec (meziroční pokles o 31,2 %). Výroba mléka se po předloňském propadu vrátila na svou standardní úroveň. Průměrná roční dojivost krávy se zvýšila na 7,5 tis. litrů a zaznamenala tím své novodobé maximum. Obdobného absolutního maxima bylo dosaženo i v průměrné snášce vajec na jednu nosnici (298,0).

Třetinová lesnatost kraje je zapříčiněna vysokým zastoupením lesů v severní části...

Z celkové výměry kraje připadalo 53,1 % na půdu zemědělskou (279,8 tis. ha) a 46,9 % na půdu nezemědělskou (246,9 tis. ha). Většinu zemědělské půdy zabírala půda orná (207,4 tis. ha), doplňková část připadala na trvalé travní porosty, zahrady, ovocné sady, chmelnice a malou část vinic. Většinu nezemědělské půdy zabíraly lesní pozemky (183,6 tis. ha). **Celková zásoba dřeva v kraji se z dlouhodobého pohledu velmi mírně zvyšuje.** V loňském roce bylo vytěženo 1,37 mil. m³ dřeva, z toho necelých 1,12 mil. m³ pocházelo z jehličnanů. Smrkového dřeva, které dominuje jak v krajském, tak celorepublikovém měřítku, bylo vytěženo 0,99 mil. m³. Přibližně 26,8 % veškerého vytěženého dřeva připadalo na zpracovanou nahodilou těžbu. Zalesněno bylo naproti tomu 1 441 ha, přičemž 55,9 % zalesnění tvořil smrk. Přírozená obnova lesů se týkala území o výměře 396 ha.

V největších průmyslových podnicích vzrostl počet zaměstnanců...

V Olomouckém kraji sídlilo v loňském roce 157 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci. Ačkoliv se jejich celkový počet meziročně zvýšil o 9 podniků, zůstal druhý nejnižší za posledních 8 let. **Průměrný evidenční počet fyzických osob zaměstnaných v těchto podnicích se zvýšil na 41,2 tis.,** což odpovídalo meziročnímu nárůstu o 1,5 %. Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců vzrostla na 23 321 Kč.

Po třech letech nastala obnova růstu tržeb...

Po dramatickém poklesu tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy v roce 2009 se situace v následujícím roce stabilizovala, aby v roce 2011 došlo po tříleté odmlce k obnově růstového trendu. **Tržby největších průmyslových podniků sídlících v kraji se v loňském roce zvýšily o 13,9 %**

na **97,9 mld. Kč** (bez DPH) a na celkových tržbách v zemi (2,87 bil. Kč) se podílely 3,4 %. Zmíněná kategorie tržeb tímto setrvala za průměrem let 2007 a 2008 (114,2 mld. Kč) a vrátila se na úroveň z roku 2006, ve kterém bylo dosaženo 99,6 mld. Kč. V roce 2006 však průmyslové podniky zaměstnávaly o 11,7 tis. osob více než v roce 2011, na 1 zaměstnance tudíž připadaly tržby ve výši 1,9 mil. Kč. **V loňském roce připadaly na 1 zaměstnance tržby ve výši 2,4 mil. Kč, což odpovídalo nejvyšší produktivitě v historii kraje.** Tržby za přímý vývoz vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy vzrostly na 59,6 mld. Kč (bez DPH) a jejich podíl na prodeji vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy dosáhl 60,9 %.

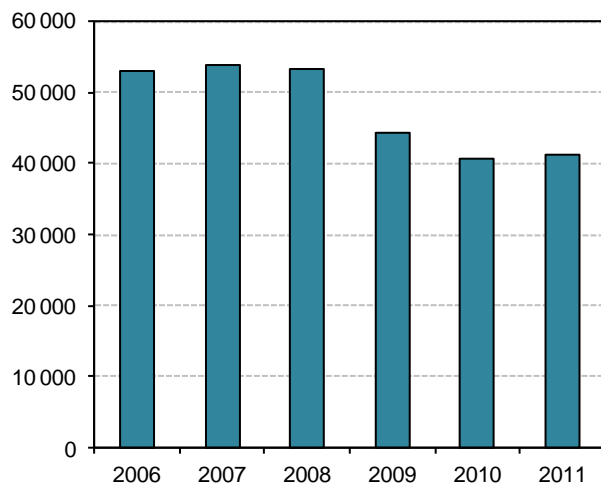
Dominantní postavení zastává průmysl zpracovatelský, nejvíce osob zaměstnává výroba elektrických zařízení,...

V odvětví zpracovatelského průmyslu (v podnicích se 100 a více zaměstnanci) **bylo vloni zaměstnáno 40,7 tis. osob**, tj. o 1,6 % osob více než v roce předchozím. Jejich průměrná hrubá měsíční mzda činila 23 280 Kč. Tržby největších průmyslových podniků sídlících v kraji za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy se za zpracovatelský průmysl zvýšily o 14,2 % na 96,8 mld. Kč (bez DPH). Na celkových tržbách se tak podílely z 98,9 %. **Nejvíce osob bylo zaměstnáno v odvětví výroby elektrických zařízení.** Jejich celkový počet však v meziročním vyjádření poklesl o 21,7 % na 5,4 tis. zaměstnanců. Mezi další významné zaměstnavatele patřila výroba strojů a zařízení jinde neuvedených (meziroční nárůst o 2,7 % na 5,3 tis. zaměstnanců), výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení (meziroční nárůst o 16,6 % na 4,5 tis. zaměstnanců), výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení (meziroční nárůst o 6,5 % na 3,3 tis. zaměstnanců) a výroba potravinářských výrobků (meziroční nárůst o 3,9 % na 3,0 tis. zaměstnanců).

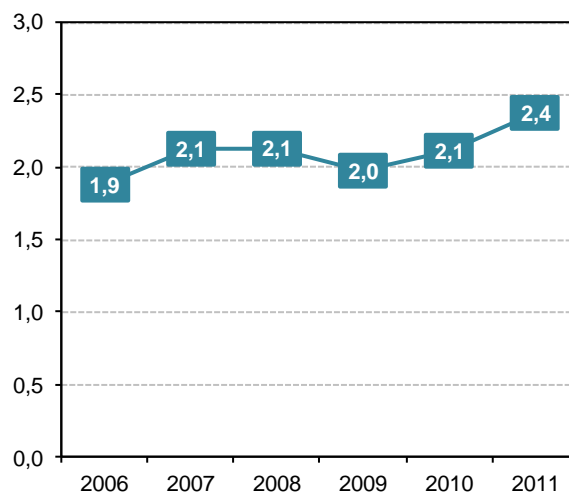
...kde byly vykázány i nejvyšší tržby...

Největší tržby vykázala odvětví s největším počtem zaměstnanců, tj. odvětví výroby elektrických zařízení (17,0 mld. Kč), výroby strojů a zařízení jinde neuvedených (13,4 mld. Kč), výroby kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení (9,4 mld. Kč) a výroby potravinářských výrobků (9,2 mld. Kč).

Graf 31.: Průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyzické osoby) v průmyslových podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v Olomouckém kraji

Graf 32.: Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy na 1 zaměstnance (běžné ceny bez DPH v mil. Kč)

Ve stavebnictví došlo k poklesu počtu zaměstnaných osob...

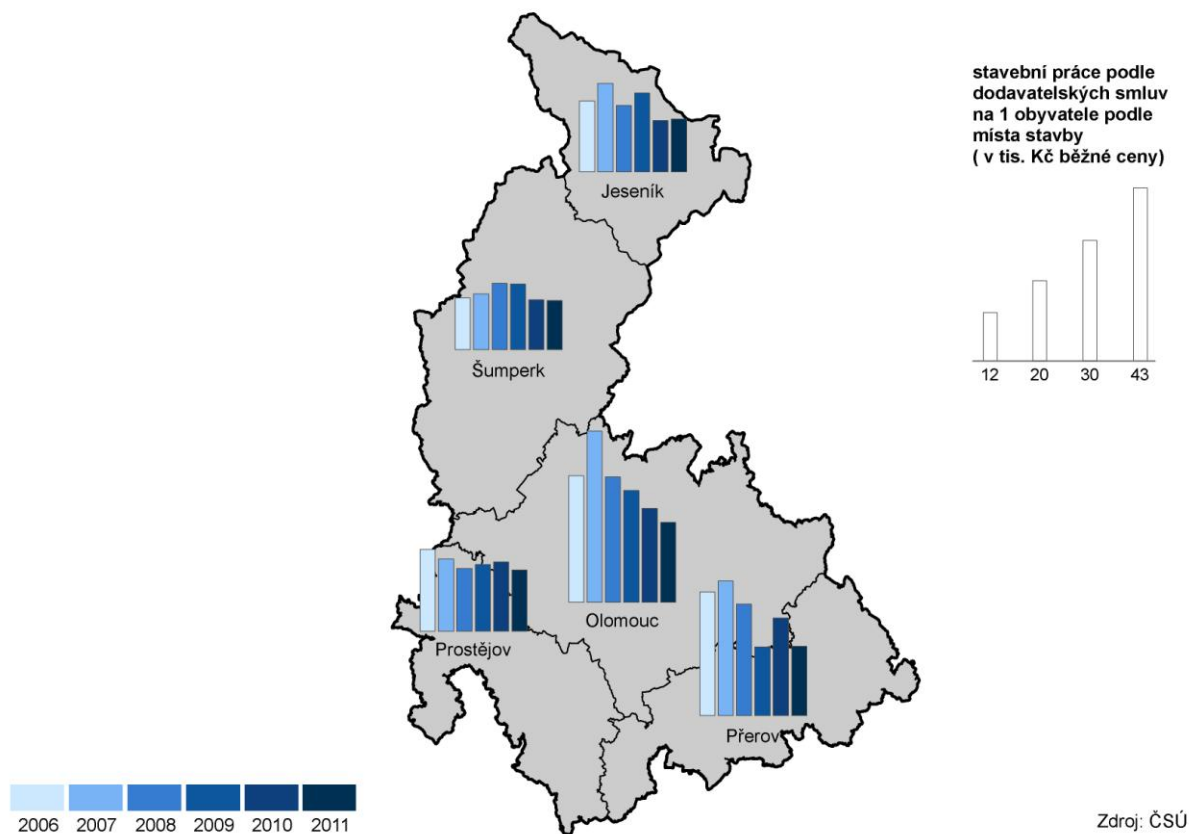
V Olomouckém kraji sídlilo v loňském roce 25 stavebních podniků s 50 a více zaměstnanci. Průměrný evidenční počet fyzických osob zaměstnaných v těchto podnicích se meziročně snížil o 10,3 % na 2 893, což byl nejnižší počet posledních let. **Produktivita práce ze základní stavební výroby vzrostla na 1,5 mil. Kč**, čímž se o něco přiblížila republikovému průměru 1,8 mil. Kč. Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců v největších stavebních podnicích sídlících v kraji klesla na 24 324 Kč.

Výrazně klesl i objem stavebních prací...

Výsledný objem stavebních prací základní stavební výroby 25 největších stavebních podniků sídlících v kraji se meziročně snížil o 6,0 % na 4,3 mld. Kč (v běžných cenách). Z této hodnoty připadalo 2,8 mld. Kč na stavby pozemní

(meziroční pokles o 7,6 %) a 1,5 mld. Kč na stavby inženýrské (meziroční pokles o 2,7 %). **Celkový objem stavebních prací v kraji klesl o 16,0 % na 10,7 mld. Kč (v běžných cenách), což byla nejnižší úroveň za posledních 8 let.** Na celorepublikové hodnotě (254,9 mld. Kč) se podílel 4,2 %. U bytových budov vzrostly stavební práce na 1,9 mld. Kč, u nebytových budov klesly na 3,7 mld. Kč a u inženýrských staveb dosáhly 3,8 mld. Kč. Pro veřejného zadavatele byly realizovány stavební práce v hodnotě 4,0 mld. Kč, což bylo o 21,0 % méně než v roce 2010 a o 55,6 % méně než v roce 2006.

Stavební práce v okresech Olomouckého kraje v letech 2006 až 2011

Počet vydaných stavebních ohlášení a povolení dosáhl svého minima...

Strukturální změny nového stavebního zákona, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2007, se významně promítly také do počtu vydaných stavebních ohlášení a povolení. **Jestliže v roce 2006 vydaly stavební úřady v Olomouckém kraji 8 003 stavebních povolení, v loňském roce jejich počet klesl na 5 208 (meziroční úbytek o 1,0 %).** Tímto bylo dosaženo jejich nejnižšího počtu v historii kraje. Ze všech povolení připadlo 2 035 na budovy bytové (39,1 %), 1 181 na budovy nebytové (22,7 %) a 586 na stavby na ochranu životního prostředí (11,3 %). V podrobnějším členění lze uvést, že úředně bylo povoleno 849 nových bytových budov a 391 nových budov nebytových.

Orientační hodnota nové bytové budovy dosáhla 3,4 mil. Kč...

Podle předběžných údajů činila orientační hodnota staveb povolených v loňském roce na území Olomouckého kraje 15,3 mld. Kč. I přes meziroční pokles o 8,6 % se jednalo o čtvrtou nejvyšší hodnotu v historii kraje. Průměrná orientační hodnota jedné povolené stavby vzrostla z 1,7 mil. Kč (v r. 2006) na 2,9 mil. Kč (v r. 2011). Průměrná hodnota nové bytové budovy dosáhla 3,4 mil. Kč, v případě nové nebytové budovy 4,0 mil. Kč.

Bytová výstavba setrvává v útlumu...

Také loňský rok se nesl ve znamení přetrvávající recese českého stavebnictví a nízkého výkonu bytové výstavby. Za mírně příznivé lze označit oživení zahájené bytovou výstavbou, daní za nízkou rozestavenost z let minulých však zůstal další pokles dokončených bytů. Jejich roční úhrn klesl na druhou nejnižší hodnotu za posledních 14 let a souvisí s nízkým počtem zahájených bytových domů. Nedostatek zahájených bytů znázorňuje současnou kondici bytové výstavby a předpovídá propad dokončených bytů v letech budoucích.

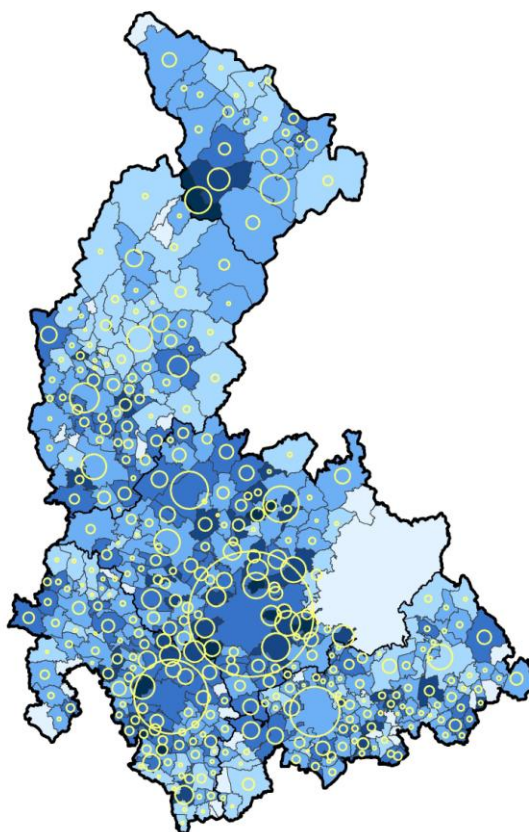

Meziročně vyšší, přesto podprůměrný počet zahájených bytů...

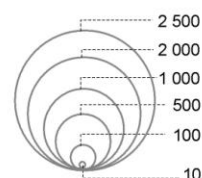
V průběhu roku 2011 byla zahájena výstavba 1 264 bytů. I přes meziroční zvýšení o 8,7 % se jedná o hodnotu podprůměrnou. Za hlavní příčinu vykázaného růstu lze označit negativní vývoj v roce 2010, kdy se nově zahájená výstavba v Olomouckém kraji propadla mnohem výrazněji než na celostátní úrovni. Nízká srovnávací základna tímto vytvořila dostatečný prostor pro loňské oživení. **Ve srovnání s pouze průměrným rokem 2009 klesl počet v kraji zahájených bytů o třetinu.**

Bytová výstavba v obcích Olomouckého kraje v letech 2006 až 2011

dokončené byty na 1 000 obyvatel
(roční průměr)

dokončené byty celkem

- hranice obce
- hranice okresu
- hranice kraje

Zdroj: ČSÚ

Přes dvě třetiny zahájených bytů připadalo na domy rodinné...

Při nízké developerské aktivitě a utlumené výstavbě bytových domů zůstávají hlavním motorem současné výstavby domy rodinné. V nich bylo v loňském roce zahájeno 868 bytů, tj. 68,7 % z celku. V novostavbách bytových domů bylo zahájeno 137 jednotek (tj. 10,8 % z celku), v rámci změn již dokončených staveb dalších 174 jednotek (tj. 13,8 % z celku). Nejvíce bytů v novostavbách bytových domů bylo zahájeno na Přerovsku. V případě rodinných domů bylo nejvíce novostaveb započato na Olomoucku.

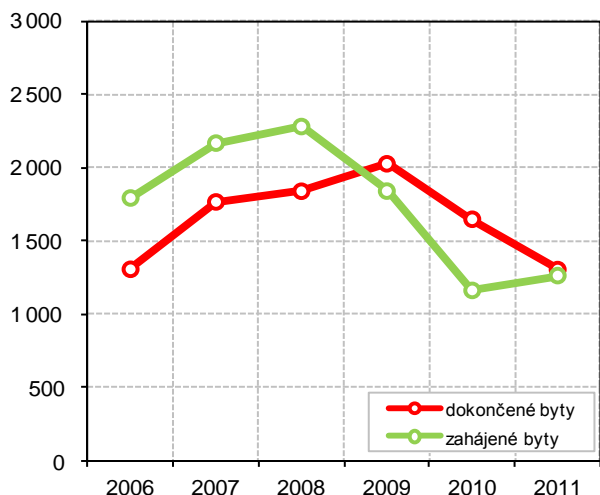
Meziroční úbytek počtu dokončených bytů...

Jestliže u zahájených bytů byl zaznamenán vzestup, pro dokončené byty platí trend opačný. **V roce 2011 bylo v Olomouckém kraji dokončeno pouze 1 305 bytů, tedy o 20,8 % bytů méně než v roce předchozím.** Olomoucký kraj se tímto zařadil k 13 krajům, které v klíčovém ukazateli bytové výstavby vykazaly meziroční pokles. Průměrná obytná plocha v kraji dokončených bytů činila 76,8 m² a po kraji Hl. m. Prahy a Jihomoravském byla nejnižší v zemi. Zatímco v novostavbách rodinných domů bylo dokončeno 836 bytů (tj. 64,1 % z celku), v novostavbách bytových domů pouze 126 bytů (tj. 9,7 % z celku). **Nedostatek zkolaudovaných bytových domů tak představuje zásadní brzdu současné bytové výstavby.** V rámci nástaveb, přístaveb a vestaveb bylo dokončeno 143 jednotek (tj. 11,0 % z celku).

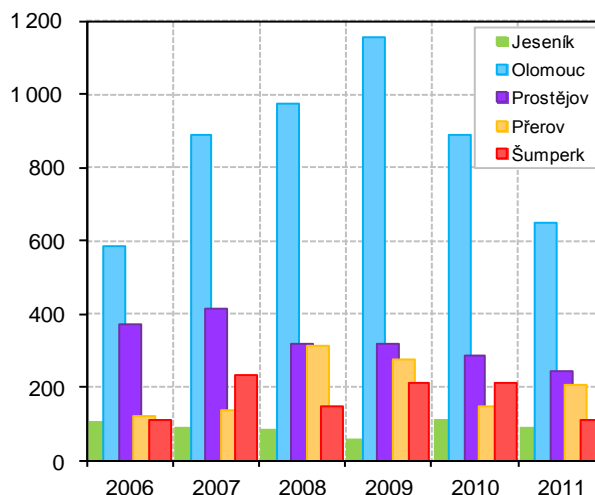
...zasáhl celý kraj s výjimkou Přerovska...

Nejvíce se výstavba dokončovala na Olomoucku. V okrese Olomouc bylo vloni zkolaudováno 652 bytových jednotek, tj. polovina z celého kraje. V meziročním pohledu jich však o čtvrtinu ubylo. **Meziroční úbytek dokončených bytů zasáhl téměř celý Olomoucký kraj.** Jedinou výjimkou se stal okres Přerov, kde počet dokončených bytů vzrostl o 42,9 % (3. nejvyšší nárůst mezi 77 okresy v zemi).

Graf 33.: Zahájené a dokončené byty v Olomouckém kraji

Graf 34.: Dokončené byty v okresech Olomouckého kraje

Relativně byl v kraji dokončen třetí nejnižší počet bytů v ČR...

Při relativním srovnání všech okresů Olomouckého kraje bylo nejméně bytů dokončeno na Šumpersku (0,89 bytu na 1 000 obyvatel středního stavu), naopak nejvíce bytů se dokončilo na Olomoucku (2,81). **V celém kraji bylo dokončeno 2,0 bytu na 1 000 obyvatel středního stavu.** Nižší hodnoty bylo naposledy dosaženo v roce 2005 (1,7). V rámci České republiky bylo nejvyššího relativního počtu dokončených bytů zaznamenáno v kraji Středočeském (5,0), naopak nejnižšího v kraji Ústeckém (1,5). Celorepublikový průměr činil 2,7 bytů na 1 000 obyvatel středního stavu.

Délka silniční sítě zůstala beze změn...

Silniční síť Olomouckého kraje zahrnovala k 1. 1. 2012 komunikace o délce 3 568 km, což bylo o necelé 2 km více než v roce předchozím. Vzhledem k tomu, že prakticky celý meziroční přírůstek byl zaznamenán v okrese Přerov, stav v ostatních čtyřech okresech zůstal bez zásadních změn. Nejhustší silniční síť náležela okresu Prostějov (0,9 km silnic na 1 km²), naopak nejnižší okresu Jeseník (0,4 km silnic na 1 km²). V loňském roce se v celém kraji nacházelo 36 km dálnic, 433 km silnic 1. tříd (z toho 91 km rychlostních komunikací), 924 km silnic 2. tříd a 2 174 km silnic 3. tříd.

Nejhustší doprava na komunikaci R46...

Nejvyšší intenzita dopravy byla podle výsledků celostátního sčítání dopravy z roku 2010 **na rychlostní komunikaci R46, která spojuje Olomouc s Vyškovem.** Zatímco v budoucích letech bude obsluhovat pouze regionální dopravu na střední Moravě (vč. spojení Olomouce s Brnem), v dnešní době pojímá frekventovaný tranzit na trase Praha – Ostrava. Hustá doprava byla vykázána, dle výsledků zmíněného sčítání, i na krajském úseku rychlostní komunikace R35, která vede z Liberce do Lipníku nad Bečvou (zde navazuje na dálnici D1).

Počet provozovaných vozidel vzrostl na nové maximum...

V celém kraji bylo k 1. 1. 2012 provozováno 400,8 tis. vozidel, což odpovídalo meziročnímu nárůstu o 1,8 %. Počet motocyklů vzrostl o 2,1 % na 58,4 tis., počet osobních aut vzrostl o 1,7 % na 242,3 tis. a počet nákladních aut vzrostl o 1,5 % na 28,8 tis. Ve všech třech případech se jednalo o nejvyšší počty v historii Olomouckého kraje.

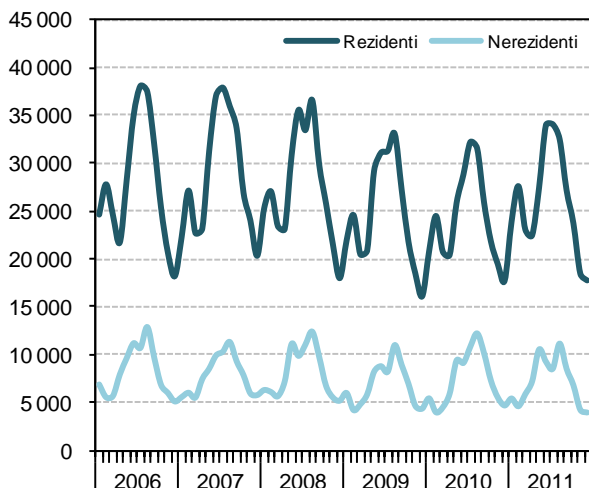
S rostoucím počtem hromadných ubytovacích zařízení vzrostl počet pokojů i stálých lůžek...

V Olomouckém kraji se v roce 2011 nacházelo 395 hromadných ubytovacích zařízení. Ve srovnání s rokem předchozím došlo k nárůstu o 70 zařízení a jejich celkový počet byl nejvyšší od roku 2000. S rostoucím počtem hromadných ubytovacích zařízení vzrostl také počet v nich situovaných pokojů, a to o 4,7 % na 7 744. Celkový počet stálých lůžek se zvýšil o 6,2 % na 20 341, což odpovídalo 31,8 lůžkům na 1 000 obyvatel středního stavu.

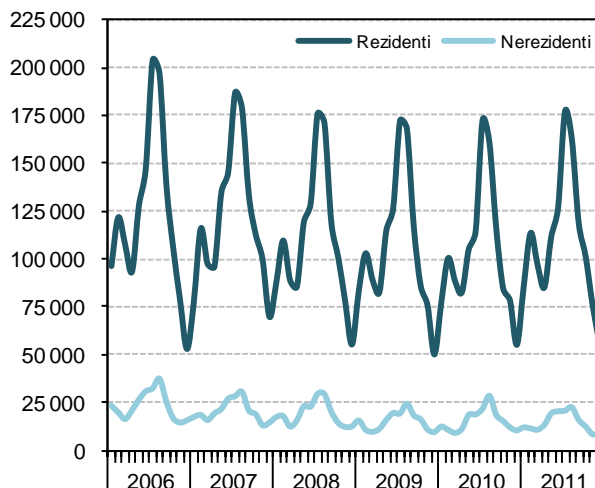
Částečné oživení cestovního ruchu...

Loňský rok přinesl částečné oživení cestovního ruchu. **Služeb hromadných ubytovacích zařízení Olomouckého kraje navštívilo 397,3 tis. hostů, kteří zde strávili 1 482,2 tis. nocí.** Se zvýšeným počtem ubytovaných hostů sice došlo k současnému zvýšení počtu přenocování, trend postupného zkracování průměrné délky ubytování však zůstal nezměněn. Jestliže v roce 2006 činil průměrný počet přenocování 4,0 noci, o pět let později klesl na 3,7 noci.

Graf 35.: Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních Olomouckého kraje

Graf 36.: Počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních Olomouckého kraje

Přes meziroční nárůst ubytovaných hostů zůstal jejich počet nízký...

Za dvanáct měsíců roku 2011 bylo v hromadných zařízeních Olomouckého kraje ubytováno 397,3 tis. hostů. **I přes výrazný meziroční růst o 5,2 % zůstal celoroční počet všech ubytovaných hostů čtvrtý nejnižší za posledních 12 let.** Nižší návštěvnosti bylo dosaženo pouze v letech 2001, 2009 a 2010, nepřekonaným maximem zůstává stav z roku 2003 (450,9 tis. hostů). Tradičně nejméně ubytovaných návštěvníků připadalo během loňského roku na prosinec (21,6 tis.) a listopad (22,6 tis.). Nejvíce návštěvníků přivítal Olomoucký kraj v letních měsících, tedy v červenci (42,5 tis.), červnu (43,2 tis.) a srpnu (43,6 tis.).

Téměř 78,4 % hostů tvořili Češi, ze zahraničních hostů převládali Němci...

Ze všech vloni ubytovaných bylo 311,4 tis. hostů domácích (tzv. rezidentů) a 85,9 tis. hostů zahraničních (tzv. nerezidentů). Zatímco počet rezidentů se meziročně zvýšil o 7,8 %, počet nerezidentů se snížil o 3,3 %. Vůbec nejlákavějším měsícem byl pro domácí turisty červenec (34,0 tis.), pro zahraniční turisty srpen (11,1 tis.). **Téměř 43,5 % všech zahraničních hostů pocházelo ze sousedních zemí.** Zcela nejvíce hostů přicestovalo z Německa (12,4 tis.), Slovenska (11,8 tis.), Polska (9,7 tis.) a Ukrajiny (8,7 tis.).

Nejatraktivnějším měsícem byl červenec, nejméně atraktivním prosinec...

Ve sledovaném roce 2011 strávili výše uvedení hosté v krajských hromadných ubytovacích zařízeních celkem 1 482,2 tis. nocí, tedy o 4,7 % více než v roce 2010. **Celkový roční úhrn přenocování byl třetí nejnižší za posledních 12 let.** Obdobně jako v případě ubytovaných hostů byl nejnižší počet přenocování zaznamenán v prosinci (64,5 tis.), zcela nejvyšší počet nocí byl vykázán v červenci (197,4 tis.).

Z významných hostů náležela nejdelší průměrná délka přenocování Čechům a Britům...

Z celkového počtu strávených nocí připadalo 1 309,8 tis. nocí na rezidenty a 172,4 tis. nocí na nerezidenty. Přenocování domácích hostů se meziročně zvýšilo o 6,3 %, přenocování zahraničních hostů se naopak o 6,0 % snížilo. Nejvíce zde nocovali turisté z Německa (31,9 tis. nocí), Slovenska (23,7 tis.), Polska (21,8 tis.) a Ruska (11,0 tis.). Z prvních deseti nejčastěji přijíždějících národností zde v průměru nejdéle nocovali hosté ze Spojeného království (2,8 noci), Německa (2,6 noci) a Polska (2,3 noci), naopak průměrně nejkratší přenocování patřilo návštěvníkům z Litvy, Jižní Koreje (shodně 1,2 noci) a Ukrajiny (1,1 noci). **Ve srovnání s domácími hosty (4,2 noci) zůstala průměrná délka přenocování všech zahraničních hostů (2,0 noci) přibližně poloviční.**

Více času lidé trávili v lázních...

V lázních Olomouckého kraje bylo v loňském roce ubytováno 50,4 tis. hostů, kteří zde strávili 636,0 tis. nocí. V meziročním pohledu se zvýšil jak počet ubytovaných hostů (o 7,4 %), tak počet přenocování (o 6,2 %). Průměrná délka přenocování činila 12,6 noci.

4. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Zemědělci se začínají zajímat o ekologické zemědělství...

Počet zemědělců v Olomouckém kraji, kteří se u Ministerstva zemědělství registrovali k ekologickému hospodaření, vzrostl v loňském roce na 251. Jejich počet tak meziročně vzrostl o 12,1 %. **Výměra půdy v ekologickém zemědělství se přiblížila hranici 27 397 ha.** Výměra půdy v přechodném období, tj. v období před certifikací na půdu ekologickou, dosáhla 8 150 ha. Podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy činil v Olomouckém kraji stejně jako v roce předešlém 12,7 %.

Podíl osob zásobených vodou z vodovodů se zvýšil na 89,9 %...

Délka vodovodní sítě Olomouckého kraje činila v uplynulém roce 4 358 km, což bylo o 271 km více než v roce 2006. **Současně vzrostl i podíl obyvatel zásobených vodou z vodovodů,** a to na 89,9 % (v roce 2011). V celém kraji bylo osazeno 121,5 tis. vodoměrů a 118,5 tis. vodovodních přípojek, jejichž celková délka činila 1 221 km. Počet úpraven vody vzrostl ze 108 (v roce 2006) na 124 (v roce 2011).

Spotřeba vody klesá, cena vodného vzrostla na 28,6 Kč/m³...

V roce 2011 bylo vyrobeno 29,7 mil. m³ pitné vody, z toho 27,5 mil. m³ pocházelo z vod podzemních. **V rámci celého kraje bylo vyfakturováno 25,4 mil. m³ pitné vody (v přepočtu 121,0 l/os./den).** Většina z ní byla určena pro domácnosti (69,1 %) a průmysl (14,1 %). **Spotřeba vody v posledních letech klesá,** a to především díky rostoucím cenám. Zatímco v roce 2006 činila cena vodného 22,7 Kč/m³, o pět let později vzrostla na 28,6 Kč/m³ (bez DPH). Nefakturováno bylo v uplynulém roce 6,5 mil. m³ vody (zejména díky ztrátám v trubní síti), k celkové realizaci tak bylo vloni připraveno 31,8 mil. m³ vody.

Podíl obyvatel v domech napojených na kanalizaci se zvýšil na 78,4 %...

Délka kanalizační sítě dosáhla 2 607 km, což bylo o 379 km více než v roce 2006. Počet kanalizačních přípojek vzrostl na 92,1 tis. a jejich délka činila 942 km. **Tempo budování kanalizační sítě bylo oproti rozšiřování vodovodní sítě více než dvojnásobné.** Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci vzrostl na 78,4 % (v roce 2011), přičemž naprostá většina z nich (94,1 %) byla napojena na kanalizaci s ČOV.

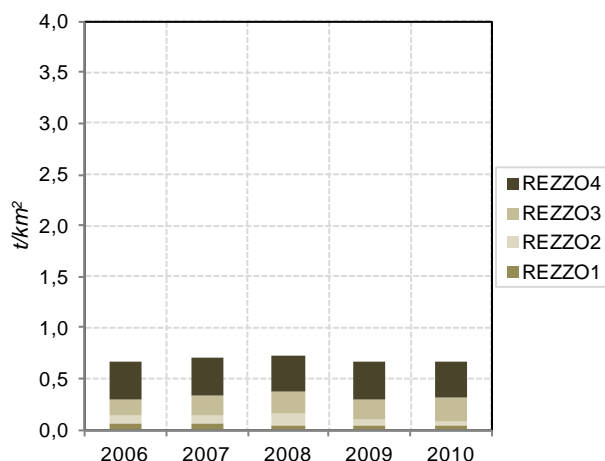
Cena stočného vzrostla na 25,4 Kč/m³...

Do sítě bylo v loňském roce vypuštěno 31,5 mil. m³ odpadních vod, z toho 61,0 % vod bylo splaškových. Množství čištěných vod dosáhlo úrovně 55,0 mil. m³, přičemž většina připadala na vody srážkové (44,4 %) a splaškové (33,3 %). Podíl čištěných odpadních vod z vod vypouštěných do kanalizace činil 97,0 %. Cena stočného se od roku 2006 zvýšila o 5,5 Kč/m³ na 25,4 Kč/m³.

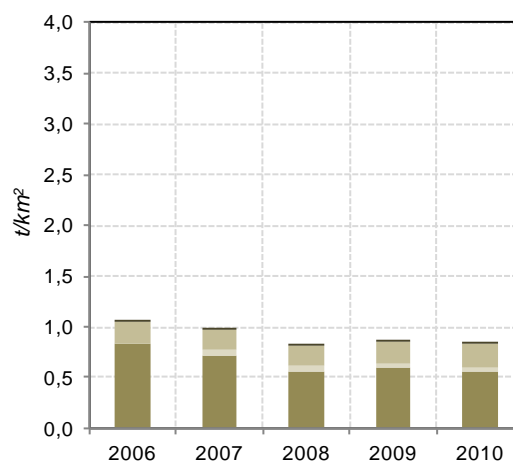
Kvalita ovzduší se zlepšuje...

Emise znečišťujících látek v Olomouckém kraji se v posledních letech snižují a v porovnání s republikovým průměrem lze emisní bilanci kraje označit za příznivou. **Během let 2006 – 2010 došlo k výraznému úbytku měrných emisí oxidu siřičitého** (pokles o 25,4 % na 0,84 t/km²), a to z důvodu menšího znečišťování u velkých stacionárních zdrojů (REZZO 1). Právě tyto zdroje jsou v případě oxidu siřičitého hlavním zdrojem nečistot.

Graf 37.: Měrné emise tuhých látek podle zdroje znečištění (REZZO 1-4) v Olomouckém kraji (v t/km²)

Graf 38.: Měrné emise oxidu siřičitého podle zdroje znečištění (REZZO 1-4) v Olomouckém kraji (v t/km²)

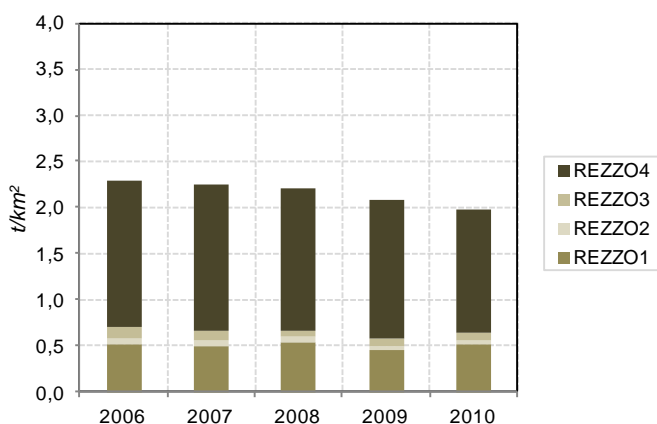
Největším znečišťovatelem zůstal oxid uhelnatý...

Obdobný příznivý vývoj byl během stejného období vykázán u měrných emisí oxidů dusíku (pokles o 13,8 % na 1,98 t/km²) a oxidu uhelnatého (pokles o 22,5 % na 3,08 t/km²). Oxid uhelnatý zůstal největším znečišťovatelem ovzduší, a to jak v kraji, tak v celé České republice. Hlavním zdrojem emisí jsou u obou látek zdroje mobilní (REZZO 4), které produkují přes 60 % těchto nečistot. Měrné emise tuhých látek dlouhodobě oscilují kolem stejné hranice a oproti roku 2006 se zvýšily o 0,5 % na 0,67 t/km².

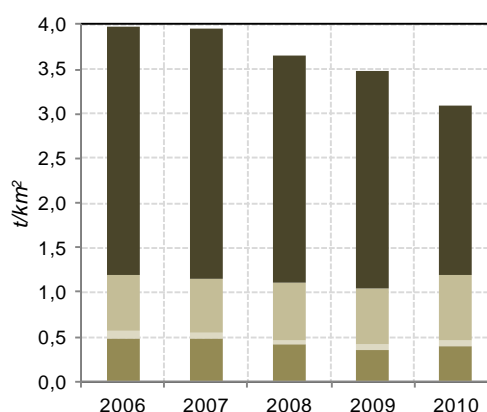
Nejvíce znečištěné ovzduší v kraji vykazuje Přerovsko...

Z územního hlediska jsou nejvíce postiženy oblasti v těsné blízkosti zdrojů. V Olomouckém kraji náleží nejhorší kvalita ovzduší okresu Přerov, kde jsou sledované měrné emise násobně vyšší než ve zbývajících částech kraje. Zhoršené ovzduší sužuje díky husté dopravě také všechna větší města a blízká okolí vytížených dopravních tras.

Graf 39.: Měrné emise oxidu dusíku podle zdroje znečištění (REZZO 1-4) v Olomouckém kraji (v t/km²)

Graf 40.: Měrné emise oxidu uhelnatého podle zdroje znečištění (REZZO 1-4) v Olomouckém kraji (v t/km²)

V roce 2010 klesla produkce podnikového i komunálního odpadu...

Krajská produkce podnikového odpadu dosáhla v předminulém roce 543,8 tis. tun (847,5 kg/obyv.), čímž klesla na své osmileté minimum. Hlavním producentem zůstal zpracovatelský průmysl (44,1 %) následovaný stavebnictvím (33,3 %). **Produkce komunálního odpadu klesla meziročně o 7,8 % na 197,1 tis. tun (307,2 kg/obyv.),** čímž byl přerušen dosavadní trend postupného růstu. Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu meziročně kolísá, přičemž v roce 2010 na něj připadala jedna sedmina z celku.

Podíl nebezpečného odpadu činil 2,3 %...

Celkové množství odpadu, se kterým bylo v kraji nakládáno, se v roce 2010 snížilo na 854,5 tis. tun. Toto množství zahrnuje veškeré odpady vyprodukované, odebrané ze skladu i dovezené ze zahraničí. Objem nebezpečného odpadu se na celkovém množství odpadu podílel 2,3 % a oproti roku 2006 poklesl o 0,4 procentního bodu.

Podíl využitých odpadů se postupně snižoval...

Jestliže v letech 2006 – 2008 podíl využitého odpadu v Olomouckém kraji značně kolísá, v dalších dvou letech se udržel na srovnatelné úrovni. V roce 2010 dosáhl 26,7 % z celkového objemu odpadu, se kterým bylo během tohoto roku nakládáno. **Pro recyklaci či regeneraci bylo využito 19,4 % odpadu (4. místo v mezikrajském srovnání).** Podíl odstraněného odpadu činil v roce 2010 celkem 19,6 %, což odpovídalo druhému nejnižšímu podílu od roku 2006.

Na ochranu životního prostředí bylo investováno nejméně ze všech krajů...

Výdaje na ochranu životního prostředí jsou podprůměrné a meziročně kolísají. V roce 2010 dosáhly pořízené investice na ochranu životního prostředí v Olomouckém kraji 879,9 mil. Kč (1 371 Kč/obyv.). **Ačkoliv se jednalo o druhou nejvyšší hodnotu od roku 2006, v přepočtu na jednoho obyvatele bylo v celorepublikovém srovnání investováno nejméně ze všech krajů.** Ve struktuře vynaložených finančních prostředků podle sídla investora převládaly neinvestiční náklady. Největší podíl investic, jejichž celkový objem dosáhl v roce 2010 hodnoty 823,7 mil. Kč, byl určen na nakládání s odpadními vodami. Největší podíl neinvestičních nákladů, jejichž výše činila ve stejném roce 2 116,6 mil. Kč, byl vynaložen na nakládání s odpady.

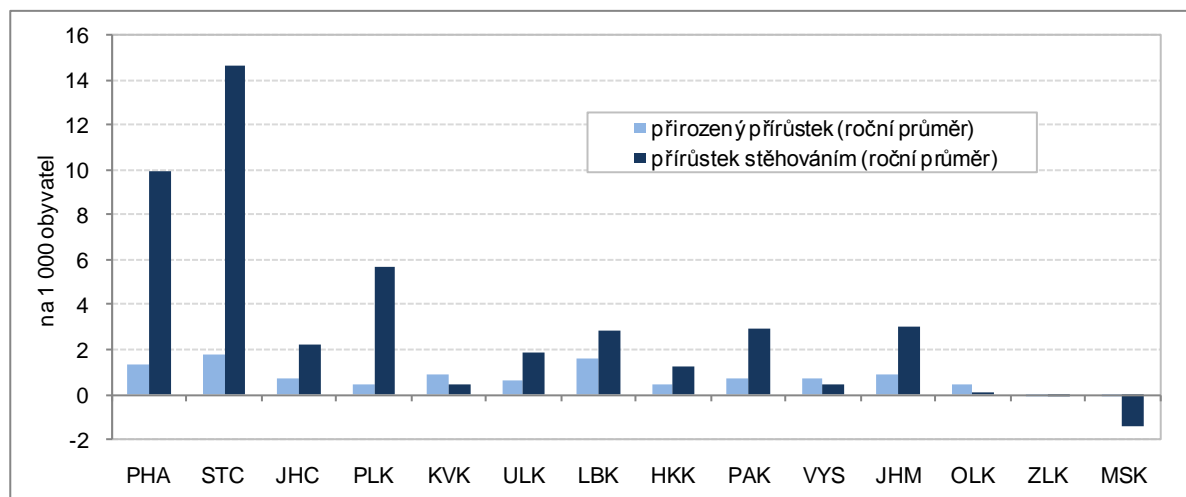
5. MEZIKRAJSKÉ SROVNÁNÍ

Do roku 2011 nevstupovaly kraje za stejných podmínek. Územní disparity se prohloubily v souvislosti se zpomalením ekonomického růstu již v roce 2008. V roce 2009, kdy se nejméně projevila ekonomická krize, se meziročně snížil objem hrubého domácího produktu (ve srovnatelných cenách) ve všech krajích. V roce 2010 pokles dále pokračoval v Karlovarském kraji, v ostatních krajích již došlo k nárůstu. Regionální makroekonomická data budou za rok 2011 k dispozici až koncem listopadu letošního roku. Z dlouhodobějšího pohledu (při srovnání s úrovní v roce 2005) ekonomická výkonnost nejméně vzrostla ve Středočeském kraji (HDP vzrostl o 30 %). Naopak Karlovarský kraj zůstal v roce 2010 mírně pod úrovní roku 2005 (objem HDP v tomto kraji od roku 2008 stále klesá). Dopady do sociální oblasti (růst nezaměstnanosti, růst podílu osob odcházejících do předčasného starobního důchodu, zpomalení růstu mezd) byly v roce 2010 patrné ve většině krajů. V současné době známé výsledky roku 2011 ukazují na určité zlepšení celkové situace, ale rozdíly mezi kraji zůstávají v podstatě nezměněny.

Lidé se stěhují do zázemí Prahy a dalších velkých měst...

Snížení přírůstu obyvatelstva se projevilo především v roce 2009 a pokračovalo také v dalších letech. Negativní výsledek stěhování, kdy převažoval počet vystěhovaných nad přistěhovávajícími, byl v posledních letech zaznamenán především v moravských krajích, s výjimkou Jihomoravského kraje, dále v Karlovarském, Ústeckém a do určité míry i v Královéhradeckém kraji. Naproti tomu pokračující suburbanizace zázemí Prahy vedla k vysokému růstu počtu obyvatel Středočeského kraje, i když přírůstek stěhování se zde v roce 2011 proti roku 2008 snížil na polovinu a přirozený přírůstek také poklesl. Středočeský kraj si však udržel svou vedoucí pozici v dynamice přirozeného a migračního přírůstu před Hlavním městem Prahou. K suburbanizaci docházelo v omezeném rozsahu i v jiných krajích, zejména v zázemí krajských měst.

Graf 41.: Přírůstek (úbytek) obyvatel v krajích v letech 2006 až 2011

Porodnost již klesá ve všech krajích...

Přirozený přírůstek měl na vývoj počtu obyvatel mnohem menší vliv. Projevoval se v něm především vývoj počtu narozených dětí. Jejich počty se do roku 2008 ve všech krajích zvyšovaly (i když s různou intenzitou), ale od roku 2009 se začala tendence obracet a v roce 2011 již došlo ve všech krajích k poklesu. Naproti tomu vývoj počtu zemřelých není tak jednoznačný, lze říci, že ve všech krajích mírně kolísá.

Podíl cizinců se snižuje od roku 2009...

Zastoupení cizinců v populaci se začalo celostátně snižovat již v roce 2009, výjimku tvořilo Hlavní město Praha a Jihomoravský kraj, kde růst ještě pokračoval. V roce 2010 podíl cizinců nerostl v žádném kraji, během roku 2011 vzrostl výrazněji podíl pouze v Hlavním městě Praze, v ostatních krajích došlo ke stagnaci nebo k dalšímu poklesu.

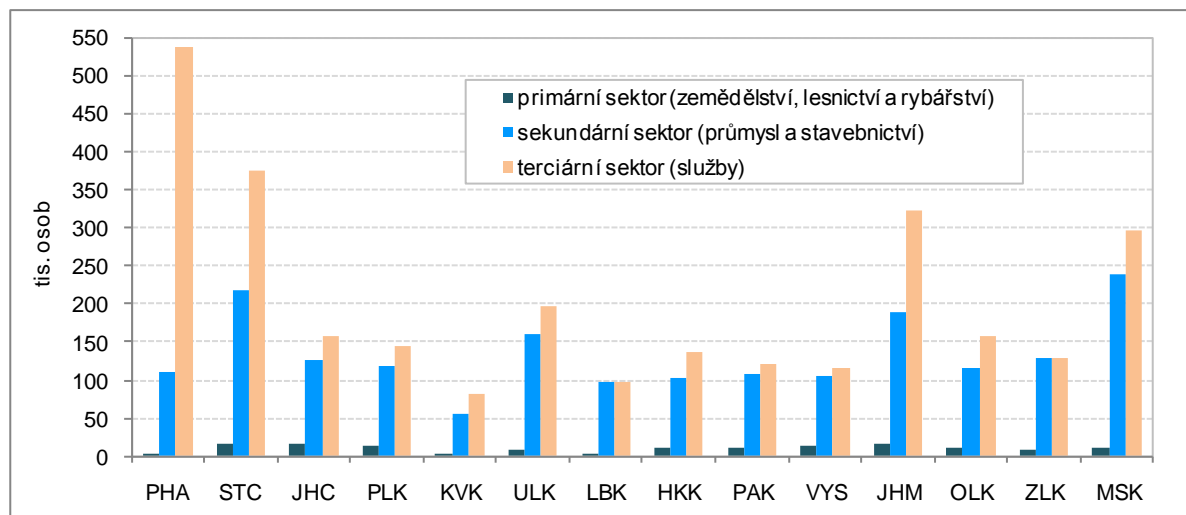
Děti do 14 let je více než osob nad 65 let pouze ve Středočeském a Ústeckém kraji...

Nejstarší obyvatelstvo má Hlavní město Praha, je zde i nejvyšší index stáří (počet osob nad 65 let na 100 dětí ve věku 0 – 14 let). Naproti tomu Středočeský kraj má index stáří mezi kraji nejnižší a spolu s Ústeckým krajem jsou jedinými kraji s převahou dětské složky obyvatelstva nad počtem „seniorů“. Věkově starší populaci mají dále kraje Královéhradecký, Plzeňský, Zlínský a Jihomoravský.

Nejnižší podíl zaměstnaných v sektoru služeb v Libereckém a Zlínském kraji...

Struktura hospodářství není ve všech krajích stejná. Vytvářela se v dlouhodobém vývoji a samozřejmě se v ní projeví změny po roce 1990, kdy došlo k restrukturalizaci řady odvětví. V současné době je nejvýznamnější sektor služeb a jeho podíl se ve většině krajů dále mírně zvyšuje. Primární sektor má větší podíl pouze v Kraji Vysočina a v Jihočeském kraji. Naopak podíl terciárního sektoru je nejvýznamnější v Praze a ve Středočeském kraji, což je zřejmě dáno koncentrací těchto odvětví v Praze (ze Středních Čech tam zaměstnanci dojíždějí).

Graf 42.: Zaměstnaní podle kraje jejich bydliště a podle sektorů v roce 2011

Míra zaměstnanosti nadále nedosahuje úrovně roku 2006...

Nejvýznamnější dopady ekonomické recese jsou vždy v oblasti zaměstnanosti. I když trh práce reaguje na ekonomický vývoj obvykle s mírným zpožděním, došlo již v roce 2008 v téměř polovině krajů ke snížení zaměstnanosti (celostátní průměr ještě rostl). V roce 2009 se pokles zaměstnanosti už projevila v plné šíři, míra zaměstnanosti se snížila ve všech krajích s výjimkou Hl. města Prahy. V roce 2010 došlo ve čtyřech krajích ke změně trendu, v roce 2011 to bylo již v osmi krajích. Přesto se pouze v Moravskoslezském a Jihomoravském kraji dostala míra zaměstnanosti nad úroveň roku 2006.

Od roku 2010 se ve vývoji míry nezaměstnanosti obnovila sezónnost...

Ekonomickým i sociálním problémem je nedostatek pracovních míst a z toho vyplývající nezaměstnanost. Po několika letech relativně stabilní úrovně (s víceméně pravidelnými sezónními výkyvy) začala v souvislosti s hospodářským poklesem míra nezaměstnanosti růst již na podzim roku 2008. Ve všech krajích pokračoval nepříznivý trend v průběhu celého roku 2009. Rok 2010 byl pak provázen obnovením určité sezónní cykličnosti s náznakem zlepšování vývoje. Ke konci roku 2011 byla míra nezaměstnanosti ve všech krajích (s výjimkou Prahy a Středočeského kraje) nižší než na konci roku 2009. Praha a Středočeský kraj však dlouhodobě patří k oblastem s nejnižší mírou nezaměstnanosti.

Nezaměstnanost je nejvyšší v Ústeckém a Olomouckém kraji...

Při relativně vysokém růstu míry nezaměstnanosti a jejím následném poklesu ve všech krajích zůstaly zachovány její regionální rozdíly. Mezi koncem roku 2008 a 2010 vzrostla míra nezaměstnanosti v Hlavním městě Praze na dvojnásobek (v roce 2011 jen mírně poklesla), přesto je zde nezaměstnanost v ČR nejnižší. Obdobně protipól – Ústecký kraj zůstává (při zvýšení z 10,3 % na 13,9 %) a následném poklesu v roce 2011 na 12,9 % regionem s nejvyšší nezaměstnaností. Ani postavení ostatních krajů na pomyslném žebříčku se téměř nezměnilo. Jedinou výjimkou je Olomoucký kraj, který se vlivem silného růstu nezaměstnanosti v zimních měsících posunul hned za nejpostiženější Ústecko.

Přetrvávají územní disparity nezaměstnanosti uvnitř krajů...

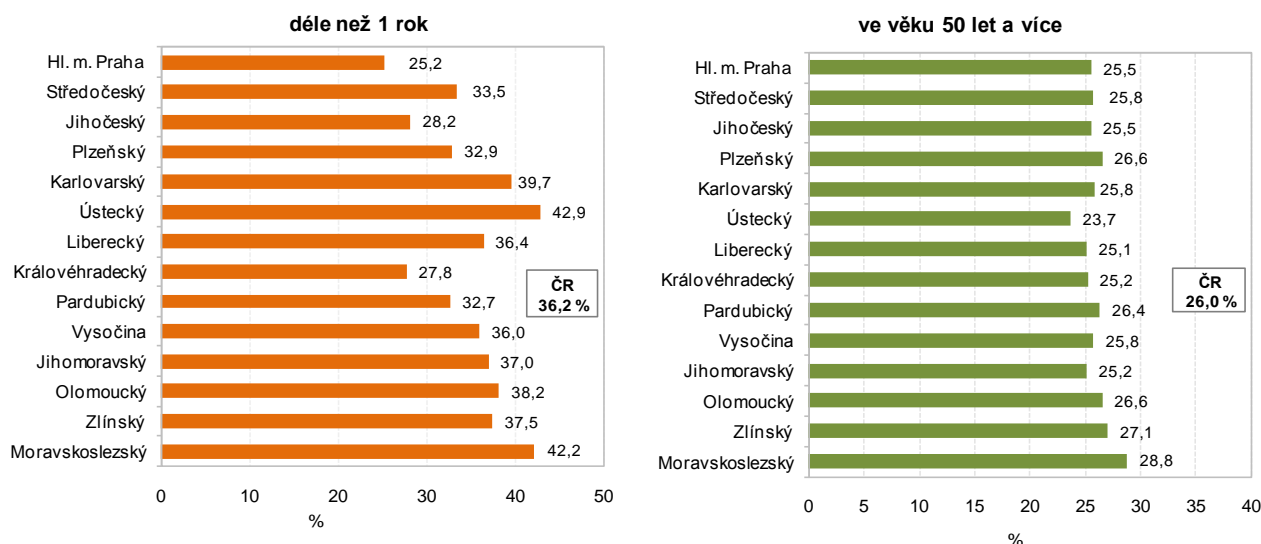
Při podrobnějším pohledu až do úrovně jednotlivých obcí zjišťujeme i nadále poměrně značné rozdíly uvnitř jednotlivých krajů. V celém státě je menší nezaměstnanost kolem větších měst a mnohem větší problémy se koncentrují v odlehlejších oblastech s nedostatkem pracovních příležitostí a špatnou dopravní obsluhou. Přitom tyto rozdíly zůstávají v časovém vývoji prakticky

stabilní.

Růst podílu dlouhodobě nezaměstnaných se zastavil...

V roce 2010 rostl podíl dlouhodobě nezaměstnaných na pracovní síle oproti celkové nezaměstnanosti rychleji (nárůst o téměř 1 procentní bod). V roce 2011 se pak tento nárůst prakticky zastavil. Nejvíce nezaměstnaných, kteří hledají práci déle než jeden rok, je v Ústeckém a Moravskoslezském kraji. Relativně nejvíce jich však v posledních letech přibýlo v Olomouckém kraji. Nejpomaleji rostl v posledních třech letech podíl dlouhodobě nezaměstnaných v Praze – zřejmě v souvislosti s širší nabídkou volných pracovních míst i lepší kvalifikační strukturou nezaměstnaných.

Graf 43.: Podíl neumístěných uchazečů o zaměstnání v krajích k 31. prosinci 2011

Pokles počtu zaměstnaných cizinců...

Pomalejší růst nezaměstnanosti byl v letech 2009 a 2010 částečně umožněn snižováním podílu zaměstnávaných cizinců. Jejich podíl na pracovní síle byl v roce 2011 nižší oproti stavu z roku 2008 ve všech krajích kromě Moravskoslezského. Nejvýraznější pokles podílu cizinců na pracovní síle byl v posledních třech letech zaznamenán v Plzeňském a Pardubickém kraji, tedy v krajích s vysokou zaměstnaností v průmyslu. Změny v zaměstnávání cizinců se koncentrovaly téměř v plné míře na osoby mimo státy Evropské unie. Zatímco evidence zahrnovala ke konci roku 2008 celkem 205 tisíc zaměstnanců ze států mimo Evropskou unii, pak k 31. 12. 2011 jich bylo již o 68 tisíc méně. Naproti tomu za uvedené období přibýlo 17 tisíc zaměstnaných osob ze zemí EU.

Oživení hospodářství bylo provázeno mírným růstem mezd...

Relativně rychlý růst mezd se v roce 2009 značně zpomalil, až v roce 2011 bylo podle předběžných výsledků zaznamenáno mírné oživení. Nebylo však ve všech krajích stejné, meziroční nárůst průměrné mzdy se pohyboval od 0,1 % v Praze až po 3,3 % ve Středočeském kraji. Nárůst průměrných mezd především v letech 2009 a 2010 vycházel při omezení celkového objemu vyplacených mzdových prostředků ze změny struktury zaměstnanců (častěji propouštění zaměstnanci s nižšími mzdami) a poklesu nemocnosti.

Mzdy v Praze o třetinu převyšují mzdy v ostatních krajích...

Z dlouhodobějšího pohledu nejsou mezi vývojem mezd v jednotlivých krajích významnější rozdíly. V podstatě tak zůstávají zachovány tradiční diference mezi krajemi. Nejvyšší průměrné hrubé měsíční mzdy byly v roce 2011 zaznamenány v Praze (31 109 Kč v přepočtu na plný pracovní úvazek) a naopak nejnižší v Karlovarském kraji (20 952 Kč). Obdobné rozpětí je i mezi mzdovým mediánem v těchto dvou krajích.

Roste podíl příjemců předčasných důchodů...

Obtížné uplatňování osob starších 50 let na trhu práce vede dlouhodobě k vysokému počtu žadatelů o odchod do předčasného důchodu. Podíl příjemců předčasných důchodů se celostátně v roce 2011 meziročně zvýšil o 2,9 procentního bodu; tempo růstu bylo dvojnásobné v porovnání s dosud nejvyšším zaznamenaným přírůstkem z roku 2009. Nadprůměrný růst podílu příjemců předčasných důchodů z celkového počtu příjemců starobních důchodů byl v roce 2011 registrován v deseti krajích, nejvíce v Olomouckém

a Pardubickém kraji. Nejpomaleji přibývá předčasných důchodů v Hlavním městě Praze, kde jejich zastoupení jen mírně přesahuje polovinu republikového průměru. Naproti tomu na Vysočině je průměr ČR překročen o více než jednu čtvrtinu; v tomto kraji každý třetí příjemce „sólo“ starobního důchodu pobírá předčasný starobní důchod. Z hlediska pohlaví je vyšší podíl předčasných starobních důchodů u žen v devíti krajích.

V polovině krajů se snižují disponibilní příjmy domácností...

V souvislosti se mzdovým vývojem se růst příjmů domácností v roce 2009 značně zpomalil. Meziročně v roce 2009 poklesl čistý disponibilní důchod domácností připadající na 1 obyvatele v šesti krajích a v roce 2010 (poslední dostupný údaj) dokonce v sedmi krajích – nejvíce v Jihočeském a Olomouckém kraji. V posledních pěti letech disponibilní příjmy na obyvatele nejvýrazněji rostly vedle Jihomoravského kraje v krajích s nejnižší úrovní příjmů, tedy v Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji. Jako jednu z příčin tohoto vývoje lze spatřovat růst sociálních příjmů.

Problémy ve výrobních odvětvích vedly k omezování investic...

Hospodářské problémy byly provázeny sníženou mírou investování. Zatímco v roce 2008 více než čtvrtina (26,8 %) HDP směřovala do tvorby hrubého fixního kapitálu (THFK), v roce 2009 poklesl tento podíl na 24,8 % a v roce 2010 na 24,4 %. Snížení podílu THFK na HDP znamenalo v roce 2008 celkem osm krajů, v roce 2009 k němu došlo dokonce v deseti případech, v roce 2010 v šesti krajích. Snížení míry investic ve všech 3 letech zaznamenaly dva kraje (Středočeský a Jihomoravský kraj), ale celkově k největšímu poklesu proti roku 2007 došlo v Hl. městě Praze, kde je přesto průměrná míra investování v posledních 5 letech nejvyšší a přesahuje 32 %.

Vyšší sklizeň většiny plodin...

Snížení zemědělské produkce se v roce 2009 nevyhnulo žádnému kraji, přitom v jedenácti krajích byla produkce na hektar zemědělské půdy nejnižší za posledních 5 let. Nižší rostlinná produkce ve srovnání s velmi úrodným rokem 2008 byla doprovázena poklesem živočišné produkce. V roce 2010 trend poklesu živočišné produkce dále pokračoval. Naproti tomu rostlinná produkce se vzhledem k vyšší sklizni meziročně zvýšila. Přesto celkový objem zemědělské produkce na 1 hektar nedosáhl v žádném kraji úrovně z let 2007 a 2008. Nejnižší produkce na hektar obhospodařované půdy zůstává dlouhodobě v Karlovarském a Libereckém kraji. Finanční výsledky roku 2011 zatím k dispozici nejsou. Lze předpokládat, příznivý vliv vyšší sklizně většiny plodin a růstu produkce mléka a vajec.

Růst tržeb v průmyslu...

Oživení průmyslu (podniky se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji) z roku 2010 pokračovalo i v roce 2011, kdy ve všech krajích tržby z prodeje průmyslových výrobků rostly. Nad úroveň roku 2008 se již v roce 2010 dostaly tržby v průmyslových podnicích Středočeského, Pardubického, Moravskoslezského kraje a Hlavního města Prahy, tedy zejména v krajích s vysokým podílem výroby dopravních prostředků a elektroniky a zároveň s vysokým podílem vývozu. V roce 2011 k nim přibyly další čtyři kraje.

Pokles stavební výroby pokračoval ve většině krajů i v roce 2011...

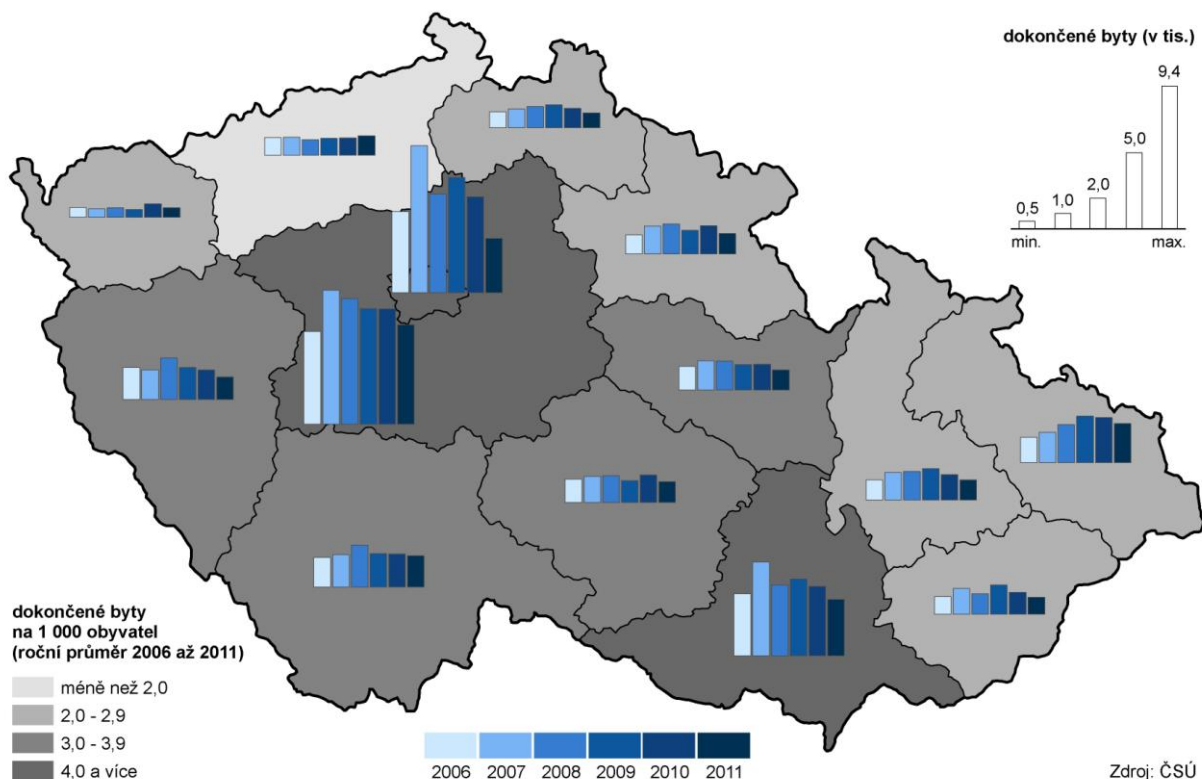
V roce 2009 se snížil objem stavebních prací v deseti krajích, v roce 2010 dokonce všude. Ani výsledky roku 2011 nejsou příznivější. Při celkovém meziročním poklesu o 5,7 % objem stavební prací meziročně vzrostl pouze na území Jihočeského kraje a Kraje Vysočina. Pokles intenzity výstavby se nevyhnul ani Hlavnímu městu Praze. Jestliže v roce 2005 zde činil objem stavebních prací na obyvatele 216 % republikového průměru, v roce 2011 to bylo „jen“ 181 %. Naproti tomu na obyvatele Královéhradeckého kraje byly „prostavěny“ jen necelé dvě třetiny průměru ČR. Kromě Královéhradeckého kraje je dlouhodobě nízký objem stavebních prací lokalizován do Libereckého, Pardubického a Zlínského kraje.

Počet dokončených bytů dosáhl maxima v letech 2007–2009...

Bytová výstavba, zejména zahajování výstavby nových bytů, je velmi těsně spojena s hospodářským vývojem, a to především v ekonomických centrech a jejich zázemí. Zatímco výstavba největšího počtu nových bytů v ČR v uplynulých 20 letech začala v roce 2007 (v přepočtu na 1 000 obyvatel již o rok dříve), v Praze a Středočeském kraji bylo maximum zaznamenáno již v roce 2005. Naproti tomu v pěti krajích bylo nejvíce bytů zahájeno v roce 2008 a v Karlovarském kraji dokonce až v roce 2009. Počet dokončených bytů kulminoval celostátně v roce 2007 zásluhou intenzivní výstavby

v Hl. městě Praze, Středočeském a Jihomoravském kraji. V ostatních krajích byla maxima zaznamenána později. Celkově však od roku 2008 počet dokončených bytů spíše klesá, v roce 2011 došlo k poklesu ve všech krajích, s výjimkou Ústeckého kraje, kde je bytová výstavba dlouhodobě nejnižší.

Bytová výstavba v krajích v letech 2006 až 2011

V cestovním ruchu se vrátil počet hostů na úroveň před recesí...

Oživení hospodářství se v roce 2010 a 2011 projevilo i v oblasti cestovního ruchu. Po dvouletém úbytku počtu hostů hromadných ubytovacích zařízení se jejich počet v roce 2010 meziročně zvýšil o 1,9 % a v roce 2011 o 5,6 %, což znamenalo, že počet hostů se znovu vrátil na úroveň před rokem 2009. Rozhodující vliv na růst počtu hostů mělo zvýšení počtu ubytovaných cizinců v hlavním městě. Praha si tak upevnila dominantní postavení; v roce 2010 i v roce 2011 zde nocovalo 39 % všech hostů hromadných ubytovacích zařízení v ČR, přitom u cizinců byl tento podíl dokonce 65 %. Naproti tomu se od roku 2007 postupně snižoval počet hostů v Jihočeském, Ústeckém, Libereckém a Královéhradeckém kraji, ve Středočeském kraji dokonce od roku 2005. Změna trendu nastala v roce 2010 v šesti krajích a v roce 2011 se přidaly i ostatní kraje.

Z dlouhodobého pohledu se kvalita ovzduší zlepšuje; měrné emise tuhých látek však v roce 2010 vzrostly ve většině krajů a oxidu siřičitého v polovině krajů...

Pozitivní vývoj v letech 2008 a 2009 v oblasti emisí souvisí s poklesem průmyslové výroby včetně výroby elektřiny z hnědého uhlí. Na pokles produkce oxidů dusíku mimo to působilo i snižování intenzity dopravy. Ke snížení měrných emisí oxidů dusíku došlo v roce 2009 ve všech krajích a v roce 2010 vzrostly pouze v Moravskoslezském a Pardubickém kraji. Měrné emise oxidu siřičitého (SO₂) vzrostly v roce 2009 ve čtyřech krajích, v absolutním vyjádření zejména v Ústeckém a Plzeňském kraji, v roce 2010 však v obou krajích poklesly pod úroveň roku 2008. Opětovné hospodářské oživení vedlo v roce 2010 k růstu emisí oxidu siřičitého v sedmi krajích, nejvýrazněji v Pardubickém kraji. Nejpříznivější situace z hlediska emisí SO₂ zůstává na Vysočině a v Jihomoravském kraji, emisí oxidů dusíku v Jihočeském a Libereckém kraji. Naproti tomu nejkritičtější situace z hlediska emisí oxidu siřičitého přetrvává v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, z hlediska emisí oxidů dusíku pak v Hlavním městě Praze a v Ústeckém kraji.

Královéhradecký kraj produkuje dlouhodobě nejméně odpadu na obyvatele...

Na rozdíl od snížení produkce podnikového odpadu v roce 2009 v souvislosti s poklesem průmyslové a stavební výroby se produkce komunálního odpadu zvyšovala. Relativně největšími producenty komunálního odpadu (v přepočtu na obyvatele) byly v průměru let 2006 – 2010 Středočeský a Ústecký kraj. Nejnižší objem komunálního odpadu na obyvatele byl v tomto období zjištěn v Královéhradeckém kraji, tedy kraji s dlouhodobě nejvyšším podílem odděleně sbíraných složek komunálního odpadu. Naproti tomu Středočeský, Ústecký a Jihomoravský kraj mají podíl separovaného odpadu dlouhodobě podprůměrný.

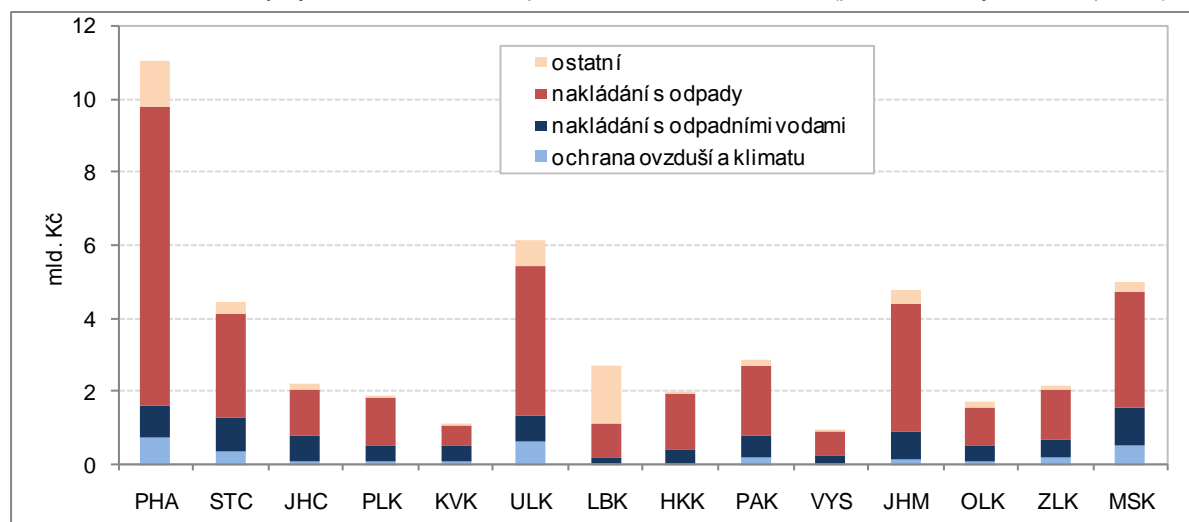
V roce 2011 vzrostlo specifické množství vody fakturované domácnostem pouze v Praze, Jihomoravském a Moravskoslezském kraji...

Obdobně jako se od roku 2008 snižuje celkové množství fakturované vody dodané z vodovodů pro veřejnou potřebu, klesá i spotřeba vody v domácnostech. Meziroční pokles vody dodávané domácnostem byl v roce 2011 zaznamenán ve většině krajů, výjimkou bylo Hl. město Praha, Jihomoravský a Moravskoslezský kraj. Ve Středočeském kraji klesala v posledních pěti letech spotřeba vody nejpomaleji. Tento jev může být mimo jiné i projevem suburbanizace. Zatímco ještě v roce 2006 byla ve Středočeském kraji spotřeba vody na obyvatele 9 % pod republikovým průměrem, od roku 2010 je zde spotřeba již nadprůměrná. Nejvyšší spotřebu vody v domácnostech má Hlavní město Praha, průměr ČR na obyvatele zde byl v roce 2011 překročen o 18,7 %. Naproti tomu nejnižší množství vody fakturované domácnostem v přepočtu na 1 obyvatele mají ve Zlínském kraji a na Vysočině, což zřejmě souvisí s tím, že část domácností čerpá užitkovou vodu z vlastních studní.

Dlouhodobě bylo nejvíce investic na ochranu životního prostředí alokováno do Plzeňského kraje, v roce 2010 do Jihomoravského kraje...

Investiční výdaje na ochranu životního prostředí byly v průměru let 2006 – 2010 v přepočtu na 1 obyvatele nejvyšší v Plzeňském kraji a naopak nejnižší v Olomouckém a Karlovarském kraji (podle místa investice). V devíti krajích v roce 2010 (poslední dostupný údaj) meziročně objem investic vzrostl. Více prostředků bylo v roce 2010 vynaloženo na budování čistíren odpadních vod, postupně se snižuje objem prostředků vynakládaných na ochranu ovzduší. Nejvíce prostředků bylo na 1 obyvatele investováno v roce 2010 v Jihomoravském kraji.

Graf 44.: Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí v letech 2006 až 2010 (podle sídla subjektu, roční průměr)

Nejvíce neinvestičních výdajů je určeno na nakládání s odpady...

Zatímco investiční výdaje na ochranu životního prostředí v roce 2010 meziročně poklesly o 844 mil. Kč, vzrostly ve stejném období neinvestiční výdaje o 4,7 mld. Kč, nejvíce u subjektů v Ústeckém a Středočeském kraji. Nejvýraznější pokles neinvestičních výdajů (na polovinu) byl zaznamenán u subjektů z Pardubického kraje, a to především v oblasti nakládání s odpady. Právě do nakládání s odpady směřuje v posledních letech téměř ve všech krajích největší část neinvestičních výdajů. Výjimkou byl Liberecký kraj, kde bylo nejvíce neinvestičních výdajů použito na odstraňování dlouhodobých ekologických zátěží.

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel (%)															
2006	0,1	0,2	0,6	0,3	-0,2	0,7	0,3	0,8	-0,4	0,2	0,7	-0,1	0,2	-0,5	-0,2
2007	1,0	0,8	1,7	1,1	0,8	1,7	1,2	1,7	1,0	1,1	1,0	0,5	0,7	0,3	0,6
2008	1,4	1,7	2,5	1,3	1,1	1,7	1,5	2,1	1,3	1,3	1,5	1,7	1,1	0,4	0,3
2009	1,0	1,7	2,0	0,9	1,0	0,9	0,9	2,0	0,6	1,2	0,7	1,4	0,7	-0,1	-0,0
2010	1,0	2,0	2,2	0,8	0,7	0,7	0,4	2,0	0,8	0,8	0,5	1,3	0,3	0,1	-0,2
2011	0,2	1,5	1,5	0,0	-0,6	-0,2	-0,2	1,0	-0,6	-0,1	0,1	0,8	-0,4	-1,0	-1,3
Přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2006	3,4	5,3	14,1	3,2	5,7	0,3	-0,2	3,3	2,7	3,2	1,1	2,1	0,9	0,0	-1,0
2007	8,1	19,2	20,6	4,1	10,9	7,6	8,4	5,6	3,7	6,0	3,0	6,5	2,2	1,3	-0,1
2008	6,9	15,5	21,3	3,6	14,0	1,3	4,2	5,6	2,9	6,1	1,9	4,1	-0,5	0,6	-0,1
2009	2,7	11,0	11,6	1,2	2,9	-3,4	-0,5	1,8	-0,8	1,0	-1,5	2,6	-0,8	-0,6	-2,3
2010	1,5	4,5	11,7	0,9	-0,4	-1,3	-0,6	0,1	-0,1	0,8	-1,3	1,3	-0,8	-1,2	-3,2
2011	1,6	4,6	9,8	0,6	1,4	-1,9	-0,3	0,6	-0,7	0,4	-0,7	1,5	-0,2	-0,8	-2,0
Živě narození mimo manželství (%)															
2006	33,3	30,0	29,7	33,0	34,0	51,1	48,3	38,1	31,8	30,0	24,9	27,8	33,4	23,5	38,1
2007	34,5	30,8	31,3	33,1	35,1	51,0	49,6	40,2	35,0	30,0	25,2	28,8	34,5	25,8	39,4
2008	36,3	32,6	33,2	35,6	37,3	53,9	50,2	40,3	35,9	32,6	29,0	30,6	36,7	27,9	41,7
2009	38,8	33,7	34,5	38,0	40,9	55,1	53,6	44,6	38,8	35,7	32,1	33,8	39,5	30,5	44,2
2010	40,3	35,3	36,9	40,4	41,7	58,5	54,4	45,5	40,8	38,1	33,7	35,8	39,9	31,9	44,2
2011	41,8	36,6	38,0	42,5	43,8	58,3	56,1	47,4	42,4	39,8	35,7	36,7	43,0	32,8	46,5
Index stáří (65 a více let / 0-14 let) (%)															
2006	100,2	128,8	95,5	97,7	105,5	88,4	83,0	89,0	103,7	98,1	97,4	106,1	100,3	103,7	93,5
2007	102,4	129,4	95,3	100,2	107,3	90,9	85,0	91,2	106,1	100,6	100,6	108,9	103,5	107,2	97,2
2008	105,1	130,0	95,6	103,2	110,1	93,7	87,6	94,1	109,6	103,7	104,5	112,3	107,1	110,8	101,2
2009	107,0	129,5	95,4	105,5	112,3	96,3	90,0	96,0	111,7	106,2	107,5	114,2	109,4	113,6	104,3
2010	107,8	127,6	94,8	106,8	113,4	98,1	91,2	97,1	113,4	107,1	109,6	114,8	110,3	115,7	105,8
2011 ¹⁾	110,4	129,7	95,9	109,8	116,6	103,4	96,0	100,7	116,5	110,0	112,6	116,1	112,9	117,8	108,6
Naděje dožití mužů při narození (roky) - dvouleté průměry															
2006	73,2	75,2	73,0	73,7	73,4	72,3	71,2	73,0	74,4	73,4	73,9	73,2	73,2	72,6	71,9
2007	73,6	75,6	73,4	74,2	74,0	72,6	71,4	73,1	74,8	73,8	74,4	73,5	73,3	73,3	72,3
2008	73,8	75,9	73,8	74,3	74,4	72,8	71,7	73,3	75,0	74,2	74,5	74,1	73,5	73,4	72,3
2009	74,1	76,2	74,0	74,5	74,5	72,7	72,0	73,9	75,1	74,7	74,8	74,5	73,9	73,4	72,4
2010	74,3	76,3	74,3	74,8	74,9	72,7	72,3	74,4	75,2	74,8	75,1	74,7	74,0	73,5	72,6
2011	74,5	76,5	74,6	75,0	75,1	73,2	72,8	74,8	75,5	74,8	75,5	75,1	74,1	73,7	72,7
Naděje dožití žen při narození (roky) - dvouleté průměry															
2006	79,4	80,4	79,0	79,5	79,1	78,4	77,5	79,5	80,1	79,7	80,0	79,9	79,7	79,7	78,8
2007	79,8	80,7	79,6	79,9	79,6	78,8	78,1	79,4	80,0	79,5	81,1	80,3	79,9	80,2	79,3
2008	80,0	80,8	79,8	80,0	80,2	79,0	78,5	79,8	80,4	80,0	81,1	80,6	79,9	80,4	79,4
2009	80,1	80,8	79,9	80,1	80,2	79,1	78,5	80,1	80,6	80,5	81,0	80,8	80,0	80,5	79,4
2010	80,4	81,2	80,2	80,4	80,1	79,3	78,6	80,1	80,8	80,5	81,1	81,1	80,3	80,9	79,7
2011	80,7	81,7	80,6	80,8	80,4	79,5	78,7	80,8	81,3	80,3	81,3	81,5	80,7	81,3	79,9
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2006	3,1	8,7	3,6	2,0	2,8	5,3	3,2	3,1	2,4	1,5	1,4	2,5	1,3	1,1	1,6
2007	3,8	10,6	4,2	2,4	3,7	6,3	4,0	3,5	2,8	2,1	1,7	2,9	1,6	1,3	1,8
2008	4,2	11,5	4,9	2,6	4,9	6,6	4,2	4,0	3,0	2,4	1,9	3,1	1,5	1,4	2,0
2009	4,1	11,9	4,7	2,4	4,8	6,4	3,8	3,9	2,7	2,3	1,7	3,2	1,5	1,4	1,9
2010	4,0	11,8	4,6	2,4	4,4	6,4	3,7	3,8	2,7	2,3	1,6	3,1	1,5	1,4	1,8
2011	4,1	12,9	4,5	2,3	4,2	6,4	3,7	3,8	2,5	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9

¹⁾ promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2006	55,0	60,3	57,1	56,5	56,7	55,3	52,2	54,6	56,1	55,3	55,4	53,2	53,5	54,3	50,5
2007	55,6	60,3	57,6	57,7	56,8	56,3	51,8	54,2	56,2	55,4	56,9	54,5	53,9	55,7	51,8
2008	55,9	60,2	58,0	57,9	57,8	56,2	52,6	53,8	55,9	56,0	56,4	54,5	53,6	55,7	53,1
2009	54,8	60,7	57,0	56,3	55,8	54,5	51,5	52,8	53,5	54,1	54,6	53,5	53,0	53,0	52,0
2010	54,2	59,9	56,6	55,0	55,6	55,0	51,1	53,9	53,5	53,3	54,1	53,7	50,6	52,0	50,9
2011	54,4	59,2	56,9	55,4	56,3	54,8	51,9	53,3	53,3	54,3	53,5	53,4	51,7	53,0	51,4
Míra registrované nezaměstnanosti k 31. 12. (%) (MPSV)															
2006	7,7	2,7	5,3	5,7	5,6	9,2	13,8	7,0	6,3	6,9	7,1	8,8	9,0	7,8	12,6
2007	6,0	2,2	4,2	4,5	4,4	7,3	11,0	6,1	4,7	5,4	5,6	6,9	6,7	6,0	9,6
2008	6,0	2,1	4,5	4,8	5,0	7,6	10,3	7,0	4,8	6,0	6,3	6,8	6,9	6,1	8,5
2009	9,2	3,7	7,0	7,8	8,2	11,1	13,6	11,2	8,0	9,6	10,3	10,6	12,2	10,8	12,1
2010	9,6	4,1	7,7	8,5	8,2	11,4	13,9	10,5	8,4	9,9	10,7	10,9	12,5	10,7	12,4
2011	8,6	3,9	7,1	7,5	7,0	9,8	12,9	9,5	7,5	8,4	9,4	9,8	11,4	9,4	11,2
Dlouhodobá nezaměstnanost k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2006	3,4	0,7	1,9	1,9	2,1	4,2	7,4	2,7	2,2	2,5	2,9	3,9	3,8	3,4	6,8
2007	2,5	0,5	1,4	1,3	1,5	3,2	5,7	2,2	1,4	1,9	2,1	2,8	2,7	2,5	5,1
2008	1,8	0,4	1,0	1,0	1,2	2,5	4,1	1,8	0,8	1,5	1,7	2,2	2,0	1,9	3,6
2009	2,2	0,4	1,3	1,3	1,6	3,1	4,5	2,6	1,2	2,0	2,3	2,6	2,5	2,5	3,8
2010	3,1	0,9	2,1	2,1	2,4	4,2	5,5	3,6	1,9	2,9	3,4	3,6	4,3	3,8	4,9
2011	3,2	1,0	2,4	2,2	2,4	4,0	5,7	3,6	2,2	2,8	3,5	3,7	4,5	3,6	5,0
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2006	164,1	221,1	175,8	160,7	161,2	148,4	146,8	154,7	159,8	155,0	154,6	157,2	150,3	159,1	146,1
2007	174,4	230,6	187,1	168,1	172,9	156,1	153,0	163,0	168,9	165,3	165,7	171,2	160,6	168,5	157,1
2008	185,0	239,8	196,2	180,5	182,9	163,2	163,6	171,0	180,4	175,2	176,9	182,4	170,5	176,3	171,2
2009	186,8	239,0	196,1	180,3	186,7	171,8	171,6	176,6	182,0	175,0	176,5	184,7	171,8	173,8	173,8
2010	187,7	246,1	198,6	177,2	185,2	174,2	170,7	178,5	181,2	173,6	178,7	185,4	169,2	175,3	172,3
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2006	19 512	24 941	20 086	17 950	19 555	18 025	18 947	18 622	17 912	17 620	17 971	18 628	18 518	17 909	18 933
2007	20 908	26 090	21 891	19 312	20 921	19 380	20 211	20 521	19 327	18 927	19 737	19 969	19 992	19 238	20 365
2008	22 217	27 900	23 133	20 259	22 154	20 103	21 156	21 730	20 637	20 486	20 961	21 287	21 345	20 280	21 564
2009	22 229	28 386	23 158	19 984	22 191	19 875	21 487	21 855	20 670	20 828	20 435	21 621	21 296	20 017	21 144
2010	22 608	28 392	23 386	20 479	22 634	20 110	21 860	22 289	21 174	20 721	21 059	22 139	21 423	20 666	21 883
2011 ²⁾	21 826	26 896	22 570	20 594	21 453	19 229	20 581	21 084	20 338	20 636	20 461	21 238	20 805	20 336	21 603
Podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle k 31. 12. (%) (MPSV)															
2006	4,6	11,2	5,8	2,9	5,7	5,0	2,5	4,6	3,5	3,7	2,5	4,1	1,5	2,0	2,4
2007	5,6	13,0	6,9	3,7	8,3	5,8	3,1	5,4	4,6	6,2	3,1	4,6	1,9	2,3	2,6
2008	6,4	15,2	8,1	3,9	9,0	6,7	3,7	5,5	5,0	6,8	3,4	5,9	2,0	2,6	2,9
2009	5,6	13,6	7,2	3,1	7,1	5,8	3,3	5,0	4,2	4,2	2,2	5,4	1,7	2,2	2,7
2010	5,4	12,7	6,2	3,1	6,8	5,7	3,3	4,9	4,1	4,3	2,2	5,5	1,7	2,4	2,8
2011	5,4	14,1	6,1	3,2	6,4	5,5	3,3	4,9	4,0	4,1	2,2	4,7	1,9	2,4	3,0
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců plného starobního důchodu (%)³⁾ (ČSSZ)															
2006	19,7	12,0	17,8	19,4	23,9	21,0	22,3	17,2	19,1	23,0	25,9	18,8	20,1	20,5	23,0
2007	20,7	12,2	18,5	20,7	25,0	22,2	23,7	18,2	20,1	24,4	27,3	19,7	21,5	21,5	24,3
2008	21,6	12,4	19,2	21,8	25,9	23,3	25,0	19,3	21,2	25,5	28,5	20,4	22,9	22,3	25,6
2009	23,1	12,8	20,1	23,7	27,4	25,0	26,7	21,0	23,0	27,4	30,2	21,8	24,9	23,9	27,4
2010 ⁴⁾	24,3	12,9	21,1	25,0	28,5	26,0	27,8	22,5	24,5	29,0	31,8	22,9	26,6	25,5	28,9
2011 ⁴⁾	27,2	14,2	24,0	28,4	31,2	29,3	30,7	25,8	27,8	32,5	34,9	25,8	30,2	28,8	31,9

¹⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

²⁾ rok 2011 není srovnatelný s předchozími roky; na rozdíl od nich zahrnuje i data za podniky s 1-9 zaměstnanci, fyzické osoby a neziskové instituce

³⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; stav v prosinci

⁴⁾ v letech 2010 a 2011 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2006	326,6	687,1	306,2	294,8	310,8	243,9	267,4	265,5	276,9	273,0	273,3	297,1	241,0	265,6	271,6
2007	354,8	759,8	330,7	307,0	328,7	262,9	285,8	274,2	301,8	297,5	297,8	325,2	262,4	288,5	297,3
2008	369,0	797,5	341,3	308,5	315,3	264,0	295,5	276,9	313,5	300,5	296,3	347,4	275,4	313,4	314,6
2009	356,4	760,9	319,1	306,4	309,1	263,7	299,4	265,4	309,6	287,9	293,2	336,9	268,3	305,9	293,3
2010	359,0	777,0	322,8	306,8	306,6	259,6	299,4	268,5	308,9	283,7	292,7	336,0	271,0	301,4	297,2
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2006	83,8	221,9	79,7	62,8	103,2	56,4	62,7	53,3	46,9	47,4	53,7	80,4	54,4	57,5	63,5
2007	95,9	267,9	79,3	66,6	93,2	61,9	86,1	56,2	53,4	63,5	73,8	94,0	62,3	58,7	68,7
2008	98,9	281,9	74,8	67,7	75,6	67,4	81,0	75,7	54,3	70,9	57,5	95,8	62,1	59,0	85,7
2009	88,4	241,3	68,8	66,3	84,9	61,0	80,7	52,2	56,5	53,3	57,8	81,9	74,7	50,5	65,5
2010	87,8	207,2	66,7	77,9	77,5	73,0	105,3	54,3	54,2	65,1	59,9	78,6	72,7	55,3	69,9
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Zemědělská produkce na 1 ha obhospodařované půdy (tis. Kč)															
2006	28,7	30,4	25,7	24,6	14,0	26,8	19,5	32,6	31,1	31,2	34,9	29,8	27,3	26,9	
2007	33,4	36,9	29,8	29,2	15,3	29,0	22,5	37,3	36,0	37,7	40,1	34,5	32,1	30,2	
2008	33,5	37,4	29,7	29,7	16,8	30,9	22,5	36,9	36,6	36,1	40,5	33,3	33,2	29,8	
2009	27,6	30,8	24,4	24,7	13,3	24,1	18,7	31,2	30,9	29,2	33,2	26,9	27,1	24,9	
2010 ¹⁾	29,1	33,4	26,6	26,5	16,2	24,4	18,8	32,6	31,5	31,3	33,9	29,1	27,3	25,6	
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Vývoj tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (předchozí rok = 100)															
2006	112,5	113,6	110,3	108,1	124,7	105,5	111,1	114,0	101,5	118,4	122,5	109,1	115,0	114,3	109,5
2007	110,5	109,6	110,1	114,8	108,1	101,5	109,0	107,8	106,2	115,9	111,2	129,0	115,1	112,9	102,7
2008	101,0	106,3	92,3	112,5	104,6	102,6	110,4	92,5	93,3	95,2	94,2	99,6	99,2	100,5	108,8
2009	87,1	107,7	92,7	84,0	83,5	84,0	78,7	88,6	81,3	89,0	76,0	82,5	76,9	89,9	81,0
2010	110,6	94,6	111,1	98,5	111,5	105,7	118,8	109,2	115,9	121,0	112,8	105,1	98,2	105,1	126,8
2011	108,3	101,9	101,9	112,2	102,7	101,7	111,2	105,0	134,5	104,1	110,8	114,5	113,9	107,8	114,7
Stavební práce podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2006	29,0	57,6	24,6	27,3	32,8	28,0	27,1	19,5	24,4	23,6	24,1	29,7	25,1	20,1	21,6
2007	31,2	63,1	27,3	33,7	32,3	31,7	31,5	19,2	24,0	18,9	24,9	27,5	29,9	20,2	26,7
2008	32,0	64,6	26,6	34,4	30,1	31,3	27,8	22,7	21,3	25,8	24,6	32,5	24,2	22,1	29,5
2009	29,3	53,5	27,0	31,0	25,1	37,7	31,3	20,5	22,9	21,6	22,0	28,8	21,1	20,9	25,7
2010	25,7	46,2	19,6	27,3	23,1	36,2	27,4	19,6	17,6	17,9	17,2	26,5	19,9	20,7	24,9
2011	24,3	43,9	18,1	35,4	22,1	24,4	27,2	18,8	15,1	16,2	19,6	22,1	16,8	16,9	25,0
Zahájené byty na 1 000 obyvatel															
2006	4,3	6,7	7,2	4,3	4,1	2,5	2,2	3,7	3,7	4,5	3,4	5,2	2,8	2,9	2,3
2007	4,2	6,6	6,9	4,1	3,8	1,9	2,3	2,9	3,8	4,9	3,3	4,9	3,4	3,4	2,6
2008	4,2	5,6	7,8	4,5	4,3	2,5	2,2	3,7	4,3	3,4	3,1	3,7	3,6	2,7	3,1
2009	3,6	4,6	6,1	3,0	3,6	2,7	2,0	3,5	3,5	4,0	2,7	3,8	2,9	2,2	2,5
2010	2,7	2,3	5,1	2,8	3,6	2,0	1,5	2,6	2,3	2,4	2,2	3,0	1,8	2,1	2,0
2011	2,6	2,2	4,6	3,4	2,9	2,4	1,4	1,9	2,3	2,7	2,4	2,9	2,0	1,9	2,2
Vývoj počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (předchozí rok = 100)															
2006	102,9	100,8	99,6	107,6	104,0	113,6	101,9	104,5	101,0	107,2	104,8	101,2	103,8	104,0	102,2
2007	101,9	108,3	93,0	88,9	105,4	101,4	95,9	88,4	92,6	110,0	102,7	110,2	101,0	104,7	105,5
2008	99,0	102,3	93,2	95,6	94,8	100,1	97,4	99,2	99,3	93,0	94,5	100,6	98,1	93,4	99,6
2009	93,4	94,8	97,0	98,0	98,3	98,0	91,7	92,8	89,7	88,9	90,7	87,8	88,4	90,1	91,5
2010	101,9	109,1	97,8	97,4	101,1	100,7	86,2	96,9	99,3	98,8	93,7	100,1	100,1	103,2	90,0
2011	105,6	106,5	109,9	103,3	102,6	104,9	116,4	100,0	102,7	102,1	106,6	107,0	105,2	101,4	108,5

¹⁾ semidefinitivní údaje

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – vývoj životního prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Kraj Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1-4 (t/km²)															
2006	2,7	4,6	2,1	1,0	1,5	5,1	13,4	1,1	1,7	3,1	0,4	0,6	1,1	1,8	5,5
2007	2,7	3,0	2,1	1,0	1,4	6,4	14,3	0,9	1,6	3,1	0,4	0,6	1,0	1,6	5,6
2008	2,2	3,6	2,1	1,0	1,2	3,0	11,2	1,0	1,5	2,9	0,4	0,6	0,8	1,4	4,3
2009	2,2	3,4	2,0	1,0	1,4	2,8	11,7	0,9	1,2	2,6	0,4	0,5	0,9	1,4	4,1
2010	2,2	3,1	2,1	1,0	1,0	2,9	10,9	0,8	1,3	2,9	0,4	0,5	0,8	1,2	4,1
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1-4 (t/km²)															
2006	3,6	19,2	3,7	1,4	1,9	3,6	13,2	1,6	2,0	4,1	2,1	2,7	2,3	2,1	5,9
2007	3,6	18,1	3,8	1,4	1,9	3,7	13,1	1,6	2,0	4,6	2,1	2,7	2,3	2,1	6,0
2008	3,4	17,3	3,6	1,4	1,8	3,6	11,9	1,5	1,9	3,9	2,0	2,7	2,2	2,1	5,3
2009	3,2	16,3	3,4	1,3	1,6	3,3	11,8	1,4	1,8	3,6	2,0	2,6	2,1	2,0	5,0
2010	3,0	13,9	3,2	1,2	1,6	3,2	10,8	1,3	1,7	3,6	1,8	2,4	2,0	1,9	5,1
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2006	296	280	343	289	306	302	319	277	279	291	305	283	283	288	287
2007	293	288	349	281	313	320	300	286	279	283	276	275	289	287	272
2008	305	299	357	276	283	305	343	315	281	288	294	281	316	283	302
2009	315	302	364	283	311	311	335	284	280	283	340	297	333	318	325
2010	317	297	416	342	239	301	307	282	267	342	302	296	307	298	335
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2006	10,8	12,5	8,1	9,1	14,4	7,2	8,6	12,0	17,1	12,2	13,3	9,6	10,8	11,8	9,4
2007	12,8	14,1	9,5	10,5	18,2	11,9	8,9	13,9	19,1	17,0	14,7	8,9	14,8	14,2	12,8
2008	14,3	15,0	11,1	12,1	14,3	9,6	13,1	19,6	21,4	20,0	15,0	10,8	16,0	14,0	15,3
2009	13,9	15,8	11,4	16,3	16,9	11,8	10,3	13,4	19,2	14,4	16,3	11,3	12,5	16,6	14,2
2010	15,9	16,0	11,6	17,5	18,6	14,2	13,5	13,3	18,4	.	16,7	12,5	14,3	16,5	15,8
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Podíl recyklovaného odpadu (vč. regenerace) z celkového nakládání s odpady (%)															
2006	17,6	10,2	14,2	24,8	18,9	8,3	6,4	7,5	5,2	30,3	9,6	35,3	24,6	18,7	21,5
2007	19,3	10,5	9,2	16,2	30,0	1,9	23,7	12,1	14,0	12,5	11,8	29,9	25,0	9,3	32,0
2008	18,6	17,2	8,6	22,1	27,5	11,8	9,4	7,4	14,2	10,2	8,2	24,2	11,6	17,5	30,0
2009	19,0	15,0	9,8	29,1	19,1	4,4	10,0	3,7	12,1	17,5	7,6	22,8	16,6	16,0	40,1
2010	17,6	10,0	13,0	21,9	17,1	9,1	9,7	4,3	12,0	7,9	6,2	25,3	19,4	12,2	32,7
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Specifické denní množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (l)															
2006	97,5	130,0	89,1	89,5	96,8	100,5	98,3	95,5	92,3	87,4	84,1	93,2	87,7	83,7	101,9
2007	98,5	128,7	92,5	92,0	99,8	97,6	97,3	98,3	91,2	90,1	84,6	97,2	87,8	83,8	101,8
2008	94,2	122,0	90,2	88,1	96,1	95,6	87,5	89,3	88,0	84,9	83,4	93,2	86,5	81,6	98,1
2009	92,5	114,1	88,5	86,8	93,1	90,7	85,0	89,9	87,7	84,3	82,4	94,1	87,2	79,6	98,3
2010	89,5	104,4	90,0	86,4	90,6	88,5	83,2	87,0	86,7	81,8	80,1	90,1	84,3	79,0	94,3
2011	88,6	105,2	89,3	85,7	83,4	84,3	81,7	86,5	82,7	80,9	79,8	91,3	83,7	78,5	94,4
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2006	2 189	2 478	4 619	1 033	1 842	1 740	2 270	917	1 771	2 866	2 510	1 852	1 180	1 355	1 866
2007	1 928	1 470	2 782	1 229	3 425	1 311	2 760	1 692	1 514	1 329	2 014	1 200	1 526	1 728	2 275
2008	1 949	1 396	2 802	1 418	3 330	2 025	1 845	2 249	2 395	1 629	1 661	2 090	1 102	1 279	1 925
2009	2 239	1 371	1 999	2 994	5 453	1 132	1 814	3 826	1 891	2 101	1 152	2 860	1 002	2 348	2 160
2010	2 153	2 177	2 246	2 403	1 994	1 391	2 555	2 089	1 386	2 235	1 511	2 709	1 371	2 357	2 288
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Obyvatelstvo k 31. 12. ¹⁾	osoby	639 894	641 791	642 137	642 041	641 681	638 638
v tom: muži		311 864	313 286	313 721	313 601	313 430	312 033
ženy		328 030	328 505	328 416	328 440	328 251	326 605
z toho podíl cizinců (bez azylantů)	%	1,3	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5
Sňatky	počet	3 206	3 325	3 098	2 827	2 675	2 605
Rozvody	počet	2 003	1 853	1 884	1 741	1 823	1 733
Rozvody na 100 sňatků	počet	62,5	55,7	60,8	61,6	68,1	66,5
Živě narození	osoby	6 428	6 931	7 118	7 134	6 922	6 311
z toho mimo manželství	%	33,4	34,5	36,7	39,5	39,9	43,0
Úhrnná plodnost ²⁾		1,289	1,402	1,455	1,485	1,467	1,385
Potraty	počet	2 202	2 252	2 145	2 113	2 006	2 135
z toho umělá přerušeni těhotenství		1 322	1 269	1 244	1 166	1 215	1 311
Potraty na 100 narozených	počet	34,2	32,4	30,1	29,6	28,9	33,7
Zemřelí celkem	osoby	6 298	6 458	6 433	6 705	6 748	6 559
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		3 089	3 325	3 290	3 435	3 396	3 277
novotvary		1 732	1 619	1 615	1 613	1 699	1 638
Přirozený přírůstek	osoby	130	473	685	429	174	-248
Přistěhovalí celkem	osoby	5 201	6 983	4 554	3 822	4 000	3 857
z toho z ciziny		1 827	3 451	1 263	725	572	492
Vystěhovalí celkem	osoby	4 598	5 559	4 893	4 347	4 534	4 001
z toho do ciziny		446	443	210	249	421	288
Přírůstek stěhováním celkem	osoby	603	1 424	-339	-525	-534	-144
z toho s cizinou		1 381	3 008	1 053	476	151	204
Celkový přírůstek	osoby	733	1 897	346	-96	-360	-392
Na 1 000 obyvatel středního stavu:							
živě narození	‰	10,1	10,8	11,1	11,1	10,8	9,9
zemřelí	‰	9,8	10,1	10,0	10,4	10,5	10,3
přirozený přírůstek	‰	0,2	0,7	1,1	0,7	0,3	-0,4
přistěhovalí	‰	8,1	10,9	7,1	6,0	6,2	6,0
vystěhovalí	‰	7,2	8,7	7,6	6,8	7,1	6,3
přírůstek stěhováním	‰	0,9	2,2	-0,5	-0,8	-0,8	-0,2
celkový přírůstek	‰	1,1	3,0	0,5	-0,1	-0,6	-0,6
Mrtvorozenost	‰	2,6	2,7	2,2	2,2	2,0	3,9
Kojenecká úmrtnost	‰	5,1	2,6	2,5	4,8	2,5	2,7
Novorozenecká úmrtnost	‰	3,3	1,9	1,3	3,2	1,7	2,2
Obyvatelstvo k 31. 12. ve věku ¹⁾ :							
0-14 let	osoby	92 378	91 434	90 741	90 938	91 795	92 972
%		14,4	14,2	14,1	14,2	14,3	14,6
15-64 let	osoby	454 820	455 756	454 240	451 614	448 607	440 747
%		71,1	71,0	70,7	70,3	69,9	69,0
65 a více let	osoby	92 696	94 601	97 156	99 489	101 279	104 919
%		14,5	14,7	15,1	15,5	15,8	16,4
Průměrný věk k 31. 12. ¹⁾	roky	40,1	40,3	40,5	40,7	40,9	41,2
v tom: muži		38,5	38,7	38,9	39,2	39,4	39,7
ženy		41,6	41,8	42,0	42,2	42,4	42,7
Index stáří (65 a více let / 0-14 let) ¹⁾	%	100,3	103,5	107,1	109,4	110,3	112,9
Index ekonomického zatížení (0-14 let + 65 a více let / 15-64 let) ¹⁾	%	40,7	40,8	41,4	42,2	43,0	44,9
Naděje dožití při narození (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	73,19	73,26	73,52	73,92	74,02	74,14
ženy	roky	79,65	79,94	79,93	79,95	80,28	80,67
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	14,91	15,06	15,16	15,54	15,52	15,36
ženy	roky	18,13	18,43	18,48	18,50	18,57	18,84

¹⁾ v roce 2011 promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

²⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15-49 let) neměnné

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL (VŠPS)							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	545,8	549,3	552,0	551,8	550,2	548,7
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	20,2	21,0	19,7	18,0	18,7	17,2
střední bez maturity	%	42,5	40,1	38,5	38,7	37,5	36,4
střední s maturitou	%	27,2	28,7	32,0	33,9	33,3	32,9
vysokoškolské	%	10,2	10,2	9,8	9,4	10,4	13,2
Pracovní síla	tis. osob	318,3	316,0	314,5	316,6	306,2	307,2
v tom: zaměstnaní v NH		292,2	295,9	296,0	292,4	278,5	283,9
z toho ženy		124,0	125,5	125,6	123,9	118,2	124,3
nezaměstnaní		26,0	20,1	18,5	24,2	27,7	23,3
z toho ženy		15,8	11,3	10,9	13,4	14,7	12,2
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	tis. osob	227,6	233,3	237,5	235,1	244,0	241,4
z toho: studující (vč. učňů)		47,8	51,3	54,3	51,1	55,1	52,2
důchodci		139,8	138,5	140,6	147,2	147,0	147,6
Zaměstnaní v NH podle sektorů:							
zemědělství	%	5,6	4,8	3,8	5,3	4,9	3,5
průmysl a stavebnictví	%	43,2	44,3	43,1	40,3	41,5	41,3
služby	%	51,2	50,9	53,2	54,4	53,5	55,2
Zaměstnaní v NH podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci	%	85,1	86,2	86,0	82,4	82,8	83,5
zaměstnavatelé	%	4,0	2,9	3,0	3,5	3,3	3,1
pracující na vlastní účet	%	9,9	10,2	9,7	12,9	13,0	12,5
Míra ekonomické aktivity	%	58,3	57,5	57,0	57,4	55,7	56,0
v tom: muži		67,7	67,5	66,5	67,0	65,0	64,2
ženy		49,5	48,2	48,0	48,3	46,9	48,2
Míra zaměstnanosti	%	53,5	53,9	53,6	53,0	50,6	51,7
v tom: muži		63,8	64,2	63,7	63,0	60,1	60,1
ženy		43,9	44,2	44,2	43,6	41,7	43,9
Míra nezaměstnanosti	%	8,2	6,3	5,9	7,6	9,1	7,6
v tom: muži		5,7	4,9	4,3	6,0	7,5	6,5
ženy		11,3	8,2	8,0	9,7	11,1	9,0
NEZAMĚSTNANOST k 31. 12. (MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce	osoby	31 187	23 495	23 470	41 092	42 117	38 119
z toho: ženy		16 838	12 785	12 250	18 846	19 904	18 619
absolventi škol a mladiství		2 160	1 503	1 645	2 768	2 703	2 657
osoby se zdravotním postižením		4 977	4 375	4 012	4 672	4 859	4 152
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		8 965	7 584	9 595	14 913	13 536	9 506
dosažitelní		29 299	21 944	22 218	40 026	40 732	36 748
v tom podle věku:							
15-24 let		5 001	3 261	3 836	7 079	6 710	6 563
25-34 let		7 366	5 227	5 089	9 722	9 488	8 426
35-44 let		6 551	4 882	4 770	8 911	9 307	8 856
45-54 let		8 274	6 401	6 034	9 652	9 970	8 936
55 a více let		3 995	3 724	3 741	5 728	6 642	5 338
průměrný věk	roky	39,7	40,9	40,4	39,4	40,0	39,4
v tom podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	osoby	9 132	6 978	6 575	9 769	10 184	9 645
střední bez maturity	osoby	14 081	10 308	10 366	19 873	20 126	17 551
střední s maturitou	osoby	6 695	5 109	5 292	9 463	9 494	8 865
vysokoškolské	osoby	1 279	1 100	1 237	1 987	2 313	2 058

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj

pokračování

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby						
vysoce kvalifikovaní (třídy 1 - 3)		3 342	2 713	2 974	5 019	5 156	3 907
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		5 967	5 359	5 340	8 878	9 344	10 144
manuální pracovníci	osoby						
kvalifikovaní (třídy 6 - 8)		6 600	4 865	5 326	11 622	11 264	8 784
nekvalifikovaní (třída 9)		6 630	6 520	6 331	9 567	9 445	8 180
z toho podle délky evidence:							
do 3 měsíců	osoby	8 815	7 637	9 564	13 084	14 503	11 577
3-6 měsíců	osoby	4 946	3 698	4 257	9 477	6 853	6 569
6-12 měsíců	osoby	4 996	3 402	3 302	10 234	6 835	5 396
od 1 roku do 2 let	osoby	4 169	2 994	2 274	4 432	8 451	6 584
více než 2 roky	osoby	8 261	5 764	4 073	3 865	5 475	7 993
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	4 375	4 669	5 255	5 594	5 463	5 376
Míra registrované nezaměstnanosti	%	9,0	6,7	6,9	12,2	12,5	11,4
v tom: muži		7,4	5,5	5,8	11,6	11,5	10,4
ženy		11,1	8,4	8,2	13,0	13,8	12,7
Dlouhodobá nezaměstnanost ¹⁾	%	3,8	2,7	2,0	2,5	4,3	4,5
Volná pracovní místa	počet	4 537	5 224	2 747	821	1 210	1 065
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	počet	7	4	9	50	35	36
ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ							
Zaměstnaní cizinci k 31. 12.	osoby	5 044	6 166	6 575	5 459	5 670	6 043
z toho ze zemí mimo EU ²⁾		2 908	3 561	3 669	3 268	3 453	3 808
v tom podle postavení na trhu práce:							
evidovaní na úřadech práce	osoby	3 468	4 426	4 773	3 553	3 573	3 874
z toho ženy		922	1 144	1 295	954	961	937
s platným živnostenským oprávněním	osoby	1 576	1 740	1 802	1 906	2 097	2 169
z toho ženy		384	405	418	447	505	543
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	96 092	102 880	109 430	110 307	108 597	.
na 1 obyvatele	Kč	150 279	160 623	170 499	171 833	169 244	.
průměr ČR = 100	%	91,6	92,1	92,2	92,0	90,2	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD³⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	20 923	22 282	23 866	24 001	23 997	22 825
v tom: muži		23 173	24 551	26 446	26 323	26 431	24 644
ženy		17 696	18 775	19 894	20 461	20 464	20 465
Medián mezd	Kč	18 518	19 992	21 345	21 296	21 423	20 805
v tom: muži		20 000	21 715	23 285	22 675	22 863	22 132
ženy		16 344	17 190	18 448	18 943	18 911	18 625
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA							
Přiznané dávky celkem	počet	2 162 237	1 957 165	1 233 601	1 048 137	925 812	.
z toho příspěvek na dítě		1 454 241	1 391 726	759 510	581 641	448 397	.
Hodnota vyplacených dávek celkem	tis. Kč	2 250 512	3 093 476	2 613 353	2 532 799	2 515 386	.
z toho příspěvek na dítě		775 053	724 518	449 371	339 820	273 774	.
Hodnota vyplacených dávek státní sociální podpory na 1 obyvatele	Kč	3 520	4 830	4 072	3 946	3 920	.
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci)							
Příjemci důchodů celkem	počet	166 838	168 569	170 429	172 010	173 047	176 180
z toho ženy		103 578	104 489	105 227	105 623	105 842	107 113
Příjemci starobního důchodu celkem ⁴⁾	počet	88 984	90 983	93 307	95 805	102 245	107 396
z toho ženy		50 466	51 597	52 481	53 454	56 310	58 844

¹⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

²⁾ v letech 2005-2007 mimo EU 25, v letech 2008-2011 mimo EU 27

³⁾ Zdroj: MPSV ČR (Informační systém o průměrném výdělku) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu); rok 2011 není srovnatelný s předchozími roky, na rozdíl od nich zahrnuje i data za podniky s 1-9 zaměstnanci, fyzické osoby a neziskové

⁴⁾ příjemci tzv. "sólo" starobních důchodů - bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem; od 1. 1. 2010 jsou do počtu příjemců starobních důchodů zahrnuti i příjemci invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – sociální vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Příjemci předčasného starobního důchodu ⁵⁾	počet	17 881	19 588	21 346	23 827	26 099	31 249
z toho ženy		10 154	11 004	11 937	13 248	14 304	16 816
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem ⁶⁾	%	20,1	21,5	22,9	24,9	26,6	30,2
v tom: muži		20,1	21,8	23,0	25,0	26,9	31,1
ženy		20,1	21,3	22,7	24,8	26,3	29,5
Průměrná měsíční výše důchodu celkem	Kč	7 849	8 377	9 228	9 591	9 663	10 073
v tom: muži		8 298	8 846	9 735	10 146	10 236	10 669
ženy		7 575	8 089	8 914	9 242	9 300	9 689
Průměrná měsíční výše starobního důchodu celkem (sólo)	Kč	7 969	8 500	9 377	9 766	9 829	10 245
v tom: muži		8 850	9 437	10 352	10 802	10 854	11 304
ženy		7 296	7 784	8 618	8 946	8 993	9 371
Podíl průměrné výše starobního důchodu celkem (sólo) na mzdovém mediánu	%	43,0	42,5	43,9	45,9	45,9	49,2
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	1 728 156	1 792 236	1 679 567	1 378 272	1 106 352	1 052 548
z toho dávky:							
nemocenské		1 448 773	1 471 831	1 345 717	1 049 460	792 676	724 591
peněžitá pomoc v mateřství		232 113	269 984	284 272	289 297	293 525	297 578
ošetřovné		46 907	50 326	49 399	39 409	20 064	30 274
ZDRAVOTNICTVÍ							
Lékaři celkem (vč. smluvních) ⁷⁾	počet	2 592	2 670	2 673	2 735	2 819	2 897
z toho lékaři v nestátních zařízeních		1 982	2 027	2 031	2 067	2 107	2 169
Lékaři ⁷⁾ na 1 000 obyvatel	počet	4,1	4,2	4,2	4,3	4,4	4,5
Nemocnice		9	9	9	9	9	9
lůžka	počet	3 594	3 547	3 495	3 480	3 380	3 291
hospitalizovaní pacienti	tis. osob	128,4	130,5	128,6	128,7	128,3	125,5
průměrná ošetrovací doba	dny	7,0	7,0	6,9	6,8	6,7	6,5
využití lůžek	dny	251,5	255,7	250,5	252,0	254,5	246,8
ŠKOLSTVÍ							
Děti, žáci a studenti k 30. 9.	počet						
mateřských škol		18 720	19 036	19 594	20 296	21 037	22 028
základních škol		55 091	52 722	50 699	49 215	48 610	48 677
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		35 091	34 639	34 201	33 801	32 423	30 505
vyšších odborných škol (denní studium)		1 124	1 041	1 009	1 013	1 119	1 103
Studenti vysokých škol k 31. 12.	počet						
s trvalým bydlištěm v kraji		18 739	20 431	21 761	22 958	23 390	22 971
s místem výuky v kraji		19 119	20 792	21 928	23 243	23 925	24 106
z toho v prezenčním studiu	%	71,7	70,8	70,9	70,9	71,6	72,6
Absolventi vysokých škol s místem výuky v kraji	počet	2 995	3 374	3 779	4 590	5 140	5 538
KRIMINALITA, NEHODY							
Zjištěné trestné činy	počet	14 092	15 734	14 883	14 235	13 721	14 347
na 1000 obyvatel		22,0	24,6	23,2	22,2	21,4	22,5
Objasněné trestné činy	počet	7 094	7 321	6 796	6 733	6 506	6 744
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	počet	69	89	59	51	45	45

⁵⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu (sólo) podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁶⁾ v letech 2010 a 2011 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

⁷⁾ v roce 2006 bez smluvních lékařů

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	154 111	168 073	176 763	172 249	173 882	.
Vývoj HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100)	%	104,6	104,8	103,4	96,4	103,1	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	Kč	241 016	262 406	275 408	268 323	270 987	.
průměr ČR = 100	%	73,8	74,0	74,6	75,3	75,5	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	Kč	541 837	575 805	609 678	592 778	631 122	.
průměr ČR = 100	%	80,5	80,0	82,4	81,5	84,5	.
Hrubá přidaná hodnota (HPH)	mil. Kč	139 613	151 634	159 837	155 262	156 814	.
v tom sektory:							
primární	%	3,9	4,0	4,6	3,1	2,5	.
sekundární	%	39,9	40,7	40,8	40,8	39,8	.
terciární	%	56,2	55,3	54,5	56,1	57,7	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	34 803	39 897	39 830	47 960	46 650	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	Kč	54 430	62 290	62 057	74 711	72 703	.
průměr ČR = 100	%	65,0	65,0	62,8	84,5	82,8	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) podle místa pracoviště ¹⁾	osoby	284 424	291 892	289 928	290 579	275 513	.
z toho zaměstnanci		239 344	247 632	245 057	235 969	232 432	.
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	24 112	26 883	28 280	27 561	28 085	.
z toho: přímé náklady		17 374	19 366	20 459	19 969	20 416	.
sociální požitky		326	360	310	287	303	.
sociální náklady a výdaje		6 248	7 012	7 319	7 198	7 314	.
personální náklady a výdaje		325	241	258	268	237	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na vědu a výzkum celkem	mil. Kč	1 328	1 511	1 433	1 620	1 599	.
z toho: mzdové		534	627	645	743	821	.
financované z veřejných zdrojů		561	720	678	744	788	.
Zaměstnanci ve vědě a výzkumu celkem	přep. os.	2 967	3 139	3 108	3 247	3 470	.
z toho výzkumní pracovníci		1 503	1 687	1 669	1 793	1 903	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE							
Domácnosti používající: ²⁾							
osobní počítač	%	25,1	33,5	40,2	50,4	55,2	.
internet	%	19,1	26,2	32,2	43,4	51,6	.
REGISTR EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ							
Registrované subjekty k 31. 12.	počet	130 427	132 139	135 028	133 275	136 229	138 970
z toho fyzické osoby		109 954	110 505	112 123	109 348	111 153	113 134
z toho živnostníci		96 034	96 992	98 572	102 263	104 365	106 400
Z celku jednotky typu podnik k 31. 12. ³⁾	počet	65 536	63 333	69 087	69 044	70 968	73 644
z toho fyzické osoby		53 490	50 890	54 684	55 964	56 635	58 354
z toho živnostníci		46 893	44 553	48 320	50 967	51 298	52 926
Vzniklé subjekty	počet	4 235	4 871	5 371	5 330	5 933	5 447
z toho fyzické osoby		2 962	3 361	3 791	3 877	4 400	4 102
z toho živnostníci		2 834	3 242	3 242	3 636	4 048	3 973
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Zemědělská produkce celkem ⁴⁾	mil. Kč	7 409	8 627	8 300	6 654	7 099	.
z toho: rostlinná produkce		3 914	4 965	4 741	3 746	4 008	.
živočišná produkce		3 130	3 234	3 220	2 540	2 389	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	248 853	250 135	249 055	247 203	244 172	242 188
z toho orná		186 190	184 681	183 048	181 885	177 223	176 052
Sklizeň: obilovin	t	488 224	536 286	647 494	625 462	520 048	653 250
brambor	t	14 060	20 132	21 006	16 697	15 039	14 570

¹⁾ odhad celkového počtu zaměstnaných podle metodiky ESA95 (Evropský systém účtů 1995)

²⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2010 je vypočten z dat roku 2009, 2010 a 2011)

³⁾ subjekt, který podle statistického zjišťování nebo administrativních zdrojů vykazuje ekonomickou aktivitu

⁴⁾ v roce 2010 semidefinitivní výsledky

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – ekonomický vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Stavy hospodářských zvířat							
k 1. 4. následujícího roku: skot	počet	97 241	96 873	91 710	89 441	89 579	90 548
prasata	počet	219 339	188 042	144 343	125 277	111 408	90 108
drůbež	počet	566 104	437 660	531 049	424 019	380 585	387 262
Výroba masa v jatečné hmotnosti celkem (bez drůbežního)	t	33 305	31 031	29 968	27 394	25 762	26 606
z toho: hovězí (včetně telecího)		3 549	3 254	3 210	2 959	2 758	2 601
vepřové		29 744	27 758	26 749	24 434	23 001	24 002
Výroba mléka	tis. l	197 475	198 537	199 465	197 533	178 612	196 283
Snáška vajec (komzumních)	tis. ks	49 791	48 478	35 564	30 197	32 729	22 528
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	1 376	1 514	1 265	1 326	1 444	1 441
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 301 040	1 075 858	1 261 770	1 146 422	1 336 867	1 371 627
z toho nahodilá živelní		383 373	594 203	541 665	321 730	369 682	368 109
PRŮMYSL							
(za subjekty se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	160	166	167	164	148	157
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy celkem	mil. Kč	99 589	114 640	113 745	87 425	85 884	97 851
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 882	2 124	2 131	1 972	2 115	2 374
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	52 921	53 964	53 375	44 323	40 604	41 222
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	17 487	19 055	20 523	21 091	22 330	23 321
STAVEBNICTVÍ							
(za subjekty s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	32	39	37	35	28	25
Základní stavební výroba celkem	mil. Kč	4 468	5 073	5 294	5 275	4 593	4 319
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 272	1 395	1 491	1 477	1 425	1 493
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	3 514	3 637	3 550	3 572	3 224	2 893
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	18 410	19 954	24 932	29 743	27 161	24 324
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby celkem ⁵⁾	mil. Kč	16 078	19 120	15 564	13 557	12 784	10 743
z toho pro veřejné zadavatele		8 943	9 053	7 063	6 661	5 023	3 968
STAVEBNÍ POVOLENÍ A OHLÁŠENÍ							
Orientační hodnota staveb celkem	mil. Kč	13 652	14 144	19 204	18 411	16 761	15 320
z toho: budov (bytových a nebytových)		9 610	9 376	13 441	11 928	8 503	7 999
na ochranu životního prostředí		1 130	1 330	1 878	2 933	4 308	3 801
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	1 706	2 178	3 356	3 328	3 187	2 942
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty	počet	1 793	2 167	2 280	1 840	1 163	1 264
z toho v rodinných domech		914	1 037	1 198	1 006	765	868
Dokončené byty	počet	1 307	1 766	1 839	2 026	1 648	1 305
z toho v rodinných domech		559	798	949	974	937	836
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy dokončeného bytu							
v rodinném domě	Kč	25 340	28 199	29 996	31 674	32 612	33 139
v bytovém domě	Kč	30 114	26 121	28 241	32 041	36 408	38 734
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení k 31. 12.	počet	343	345	357	338	325	395
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních	počet	19 122	18 833	20 553	19 127	19 152	20 341
Hosté celkem	osoby	430 839	434 960	426 604	377 200	377 748	397 279
z toho ze zahraničí		97 873	93 287	96 742	81 777	88 817	85 897
Průměrná doba pobytu	dny	5,0	4,9	4,6	4,8	4,7	4,7
z toho hostů ze zahraničí		3,8	3,6	3,3	3,2	3,1	3,0

⁵⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci

Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Olomoucký kraj – vývoj životního prostředí

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda k 31. 12.	ha	281 589	281 089	280 813	280 517	280 129	279 763
z toho: orná půda		209 644	209 174	208 740	208 421	207 878	207 375
zahrady a ovocné sady		14 928	14 889	14 889	14 938	14 940	14 938
trvalé travní porosty		55 981	55 990	56 136	56 114	56 268	56 407
Nezemědělská půda k 31. 12.	ha	245 088	245 597	245 852	246 140	246 535	246 893
z toho: lesní pozemky		183 089	183 217	183 300	183 423	183 497	183 596
zastavěné plochy a nádvoří		8 254	8 269	8 281	8 295	8 310	8 369
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ (MZe)							
Ekologičtí zemědělci	počet	96	122	149	193	224	251
Výměra půdy v ekologickém zemědělství	ha	21 360	21 955	22 785	25 153	26 175	27 397
Výměra půdy v přechodném období	ha	1 896	4 466	4 897	5 747	9 440	8 150
Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové výměře zemědělské půdy	%	8,3	9,4	9,9	11,0	12,7	12,7
VODOVODY A KANALIZACE							
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	87,7	87,8	86,5	87,2	84,3	83,7
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	74,3	75,0	76,5	77,4	77,6	78,4
z toho na kanalizaci s koncovou ČOV		66,9	69,3	70,3	71,3	72,3	73,7
Podíl čištěných odpadních vod	%	94,5	96,4	95,9	95,6	96,8	97,0
OVZDUŠÍ							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1-4) ¹⁾	t/km ²	0,66	0,71	0,71	0,66	0,67	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,05	0,06	0,05	0,04	0,05	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,37	0,37	0,35	0,37	0,36	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1-4)	t/km ²	1,13	0,97	0,83	0,87	0,84	.
z toho velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,84	0,71	0,56	0,60	0,56	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1-4)	t/km ²	2,30	2,25	2,22	2,09	1,98	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,52	0,49	0,54	0,46	0,51	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,59	1,59	1,55	1,52	1,34	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1-4)	t/km ²	3,98	3,94	3,66	3,47	3,08	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,49	0,48	0,41	0,36	0,40	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		2,78	2,79	2,55	2,43	1,90	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	1 005	1 064	1 036	890	848	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	283	289	316	333	307	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	10,8	14,8	16,0	12,5	14,3	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	30,6	42,8	50,6	41,6	44,0	.
Nakládání s odpady celkem	tis. t	780	873	1 015	1 017	854	.
z toho nebezpečné odpady	%	2,7	3,1	2,6	2,6	2,3	.
Podíl využitých odpadů	%	31,3	33,2	15,8	26,1	26,7	.
z toho recyklovaných (vč. regenerace)		24,6	25,0	11,6	16,6	19,4	.
Podíl odstraněných odpadů	%	27,3	28,1	23,0	17,0	19,6	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 180	1 526	1 102	1 002	1 371	.
Investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	645 573	958 089	725 129	676 669	823 659	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	13,2	25,2	11,7	22,0	15,6	.
nakládání s odpadními vodami	%	61,5	56,5	66,9	56,7	67,0	.
nakládání s odpady	%	14,7	9,1	16,1	13,9	11,7	.
Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	977 073	1 809 658	1 944 204	1 754 324	2 116 583	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	6,0	12,0	3,4	3,4	2,2	.
nakládání s odpadními vodami	%	16,5	17,0	22,1	23,5	40,1	.
nakládání s odpady	%	73,4	58,1	63,5	62,6	48,3	.

¹⁾ od roku 2007 včetně emisí z chovů hospodářských zvířat, od roku 2008 navíc včetně emisí ze stavebních činností

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje

	Rok, roční průměr	Kraj celkem	v tom okresy				
			Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
Obyvatelstvo k 31. 12.	2006	639 894	41 827	229 171	109 633	134 668	124 595
	2011 ¹⁾	638 638	40 486	232 032	109 539	133 023	123 558
z toho cizinci (bez azylantů) (%)	2006 ²⁾	1,3	1,8	1,6	1,1	1,3	0,9
	2011	1,5	2,0	2,0	1,2	1,4	1,0
Přírůstek na 1 000 obyvatel:							
přirozenou měnou	2006-08	0,7	-0,4	1,5	0,1	0,1	0,6
	2009-11	0,2	-0,8	1,4	-0,9	-0,4	-0,1
stěhováním	2006-08	0,9	-3,5	2,1	2,1	1,0	-1,3
	2009-11	-0,6	-3,4	0,7	1,0	-2,6	-1,5
Podíl obyvatel k 31. 12. ve věku (%):							
0-14 let	2006	14,4	14,8	14,3	14,2	14,5	14,7
	2011 ¹⁾	14,6	14,3	14,7	14,8	14,2	14,5
15-64 let	2006	71,1	72,3	71,2	70,5	70,9	71,1
	2011 ¹⁾	69,0	70,4	69,1	68,2	68,8	69,3
65 a více let	2006	14,5	12,9	14,5	15,3	14,7	14,1
	2011 ¹⁾	16,4	15,2	16,2	17,0	17,0	16,2
Průměrný věk k 31. 12.	2006	40,1	39,4	40,1	40,5	40,2	39,9
	2011 ¹⁾	41,2	41,2	41,0	41,3	41,5	41,3
Index stáří (%)							
(65 a více let / 0-14 let)	2006	100,3	86,8	101,2	107,6	101,3	96,2
	2011 ¹⁾	112,9	106,2	109,7	115,0	120,2	111,5
Index ekonomického zatížení (%)							
(0-14 let + 65 a více let / 15-64 let)	2006	40,7	38,3	40,4	41,9	41,1	40,6
	2011 ¹⁾	44,9	42,0	44,7	46,7	45,3	44,2
Uchazeči o zaměstnání celkem k 31. 12.	2006	31 187	3 236	9 719	3 783	7 741	6 708
	2011	38 119	3 444	12 470	5 844	8 346	8 015
z toho:							
ženy	2006	16 838	1 729	5 194	2 179	3 991	3 745
	2011	18 619	1 549	6 052	3 149	4 010	3 859
absolventi škol a mladiství	2006 ²⁾	2 160	203	719	290	521	427
	2011	2 657	211	1 010	417	531	488
osoby se zdravotním postižením	2006	4 977	403	1 754	783	902	1 135
	2011	4 152	349	1 252	762	750	1 039
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2006 ²⁾	8 965	1 058	3 174	1 050	1 802	1 881
	2011	9 506	1 076	3 198	1 373	1 769	2 090
dosažitelní	2006	29 299	3 077	9 224	3 421	7 361	6 216
	2011	36 748	3 245	12 150	5 416	8 117	7 820
Podíl uchazečů o zaměstnání z celkového počtu uchazečů k 31. 12. (%):							
ve věku 50 a více let	2006	28,0	29,8	28,5	26,5	26,1	29,5
	2011	26,6	30,8	25,5	26,7	25,8	27,1
evidovaných 12 a více měsíců	2006	39,9	33,6	32,5	38,8	48,5	44,2
	2011	38,2	30,9	34,4	38,4	45,0	40,2
Míra registrované nezaměstnanosti k 31. 12. (%)	2006	9,0	14,7	7,6	6,2	10,6	10,4
	2011	11,4	16,8	10,1	9,8	12,0	13,0
v tom: muži	2006	7,4	11,9	6,3	4,7	9,3	8,1
	2011	10,4	15,4	9,4	8,2	10,9	11,9
ženy	2006	11,1	18,4	9,5	8,0	12,2	13,3
	2011	12,7	18,7	10,9	11,9	13,3	14,6

¹⁾ promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

²⁾ údaje za rok 2006 nejsou přepočteny na území okresů platné od 1. ledna 2007

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje

dokončení

	Rok, roční průměr	Kraj celkem	v tom okresy				
			Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
Dlouhodobá nezaměstnanost k 31. 12. (%) ³⁾	2006	3,8	5,2	2,6	2,6	5,4	4,9
	2011	4,5	5,5	3,6	4,1	5,5	5,4
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem - stav v prosinci (%) ⁴⁾	2006 ²⁾	20,1	26,0	14,2	18,2	22,3	28,1
	2011	30,2	39,2	24,0	27,7	32,3	38,3
v tom: muži	2006 ²⁾	20,1	24,2	14,5	17,6	22,9	27,6
	2011	31,1	38,9	25,8	27,6	33,1	38,7
ženy	2006 ²⁾	20,1	27,4	14,0	18,7	21,8	28,4
	2011	29,5	39,4	22,6	27,8	31,6	38,0
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel	2006 ²⁾	22,0	20,5	25,4	19,7	21,7	18,9
	2011	22,5	24,6	26,2	21,7	19,8	18,3
z toho násilné a mravnostní	2006 ²⁾	2,2	2,5	2,0	2,1	2,6	2,3
	2011	2,1	3,2	1,8	1,7	2,5	2,1
Soukromí podnikatelé (živnostníci) - počet vzniklých na 1 000 obyvatel	2006-08 ²⁾	5,1	6,4	5,0	5,2	4,7	5,0
	2009-11	6,1	7,5	6,4	5,9	5,6	5,8
Podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle k 31. 12. (%)	2006 ²⁾	1,5	1,5	1,8	1,5	1,6	1,0
	2011	1,9	1,1	2,6	1,7	1,5	1,1
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč) ⁵⁾	2006-08 ²⁾	26,4	18,9	35,5	18,1	31,0	14,6
	2009-11	19,3	15,3	24,0	16,5	19,7	13,8
Počet bytů na 1 000 obyvatel:							
zahájených	2006-08 ²⁾	3,2	2,1	4,5	3,4	1,9	2,6
	2009-11	2,2	2,2	2,5	2,7	1,8	1,8
dokončených	2006-08	2,6	2,3	3,6	3,4	1,4	1,3
	2009-11	2,6	2,1	3,9	2,6	1,6	1,4
Hromadná ubytovací zařízení:							
lůžka	2006 ²⁾	19 122	5 772	2 858	2 083	2 159	6 250
	2011	20 341	5 141	3 652	1 961	2 630	6 957
lůžka na 1 000 obyvatel	2006 ²⁾	29,9	137,9	12,5	19,0	16,1	50,1
	2011	31,8	126,6	15,8	17,9	19,7	56,2
Podíl na celkové výměře k 31. 12. (%):							
orné půdy	2006	39,8	20,6	42,2	61,9	58,3	22,5
	2011	39,4	20,3	41,9	61,4	57,3	22,2
zastavěných ploch, nádvorí a dopravních ploch	2006	4,9	2,8	5,2	6,1	6,5	3,9
	2011	5,0	2,8	5,2	6,3	6,9	4,0
Měrné emise (REZZO 1-3) (t/km ²) :							
tuhých znečišťujících látek	2006 ²⁾	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4
	2010	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3
oxidu siřičitého	2006 ²⁾	1,1	0,2	1,4	0,5	2,7	0,6
	2010	0,8	0,2	0,7	0,4	2,5	0,5
oxidů dusíku	2006 ²⁾	0,7	0,2	0,5	0,3	2,4	0,4
	2010	0,6	0,1	0,5	0,2	2,4	0,3
oxidu uhelnatého	2006 ²⁾	1,2	0,6	0,7	0,6	3,3	1,1
	2010	1,2	0,6	0,9	0,7	2,7	1,2

²⁾ údaje za rok 2006 nejsou přepočteny na území okresů platné od 1. ledna 2007

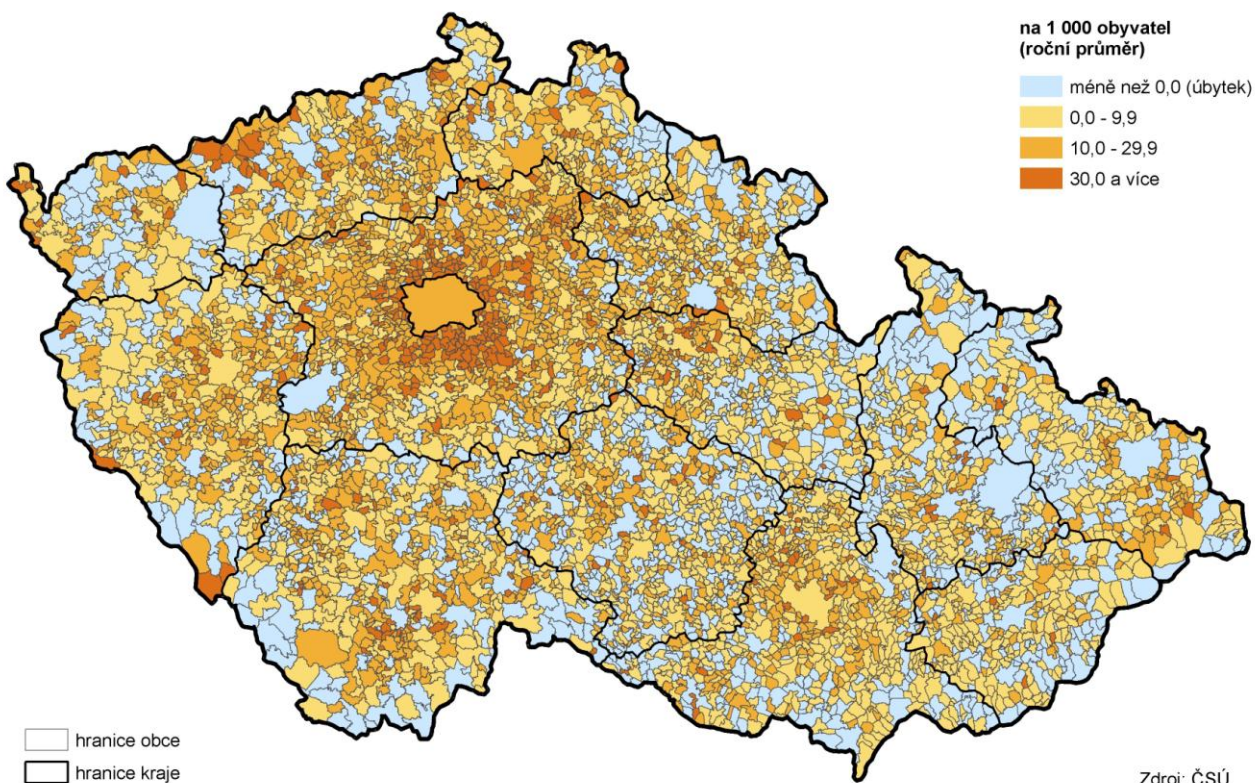
³⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

⁴⁾ údaje za příjemce tzv. "sólo" důchodů - bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

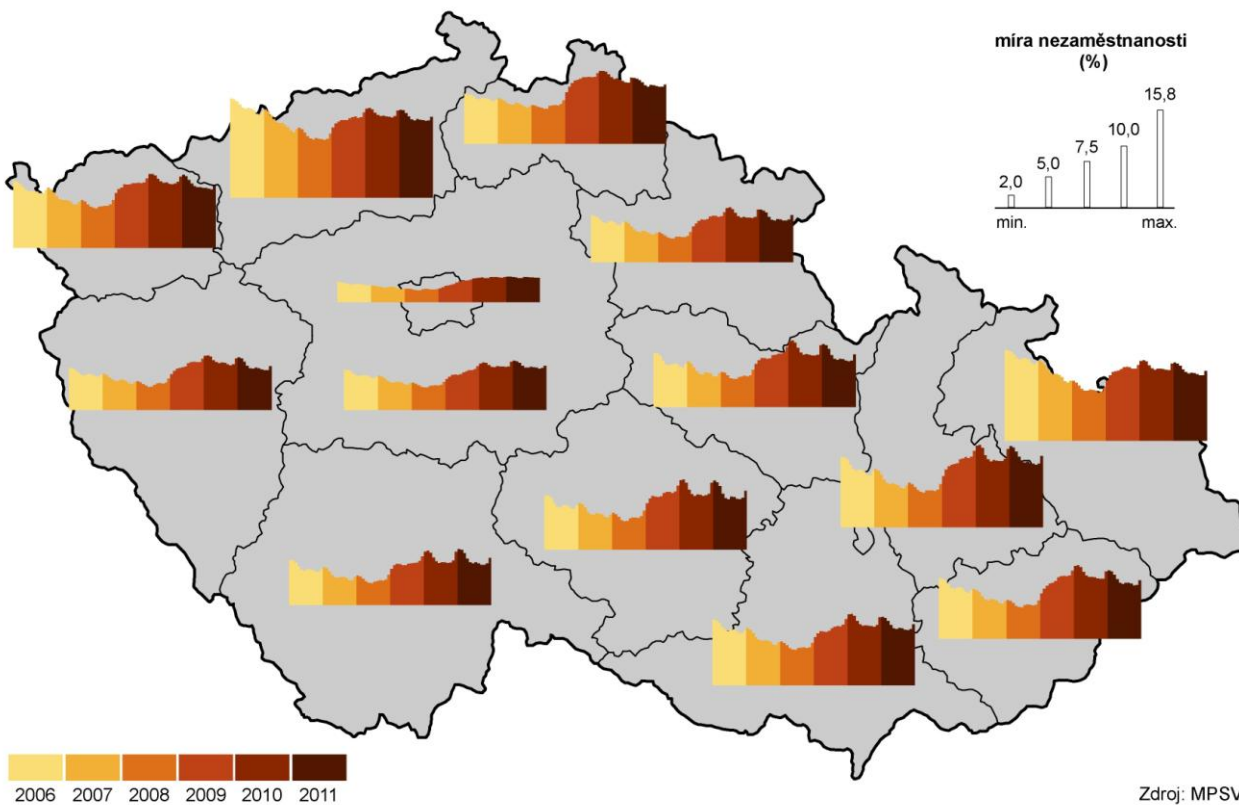
⁵⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci

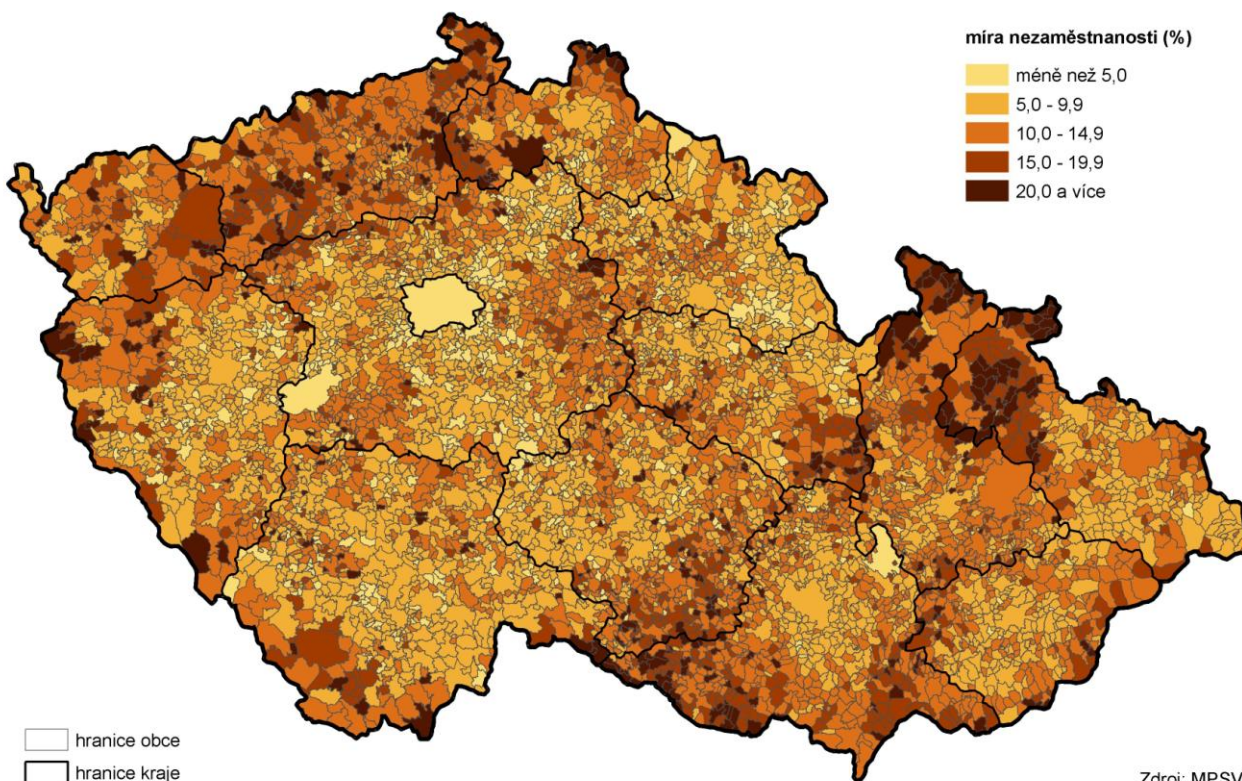
Přírůstek obyvatel stěhováním v obcích v letech 2006 až 2011

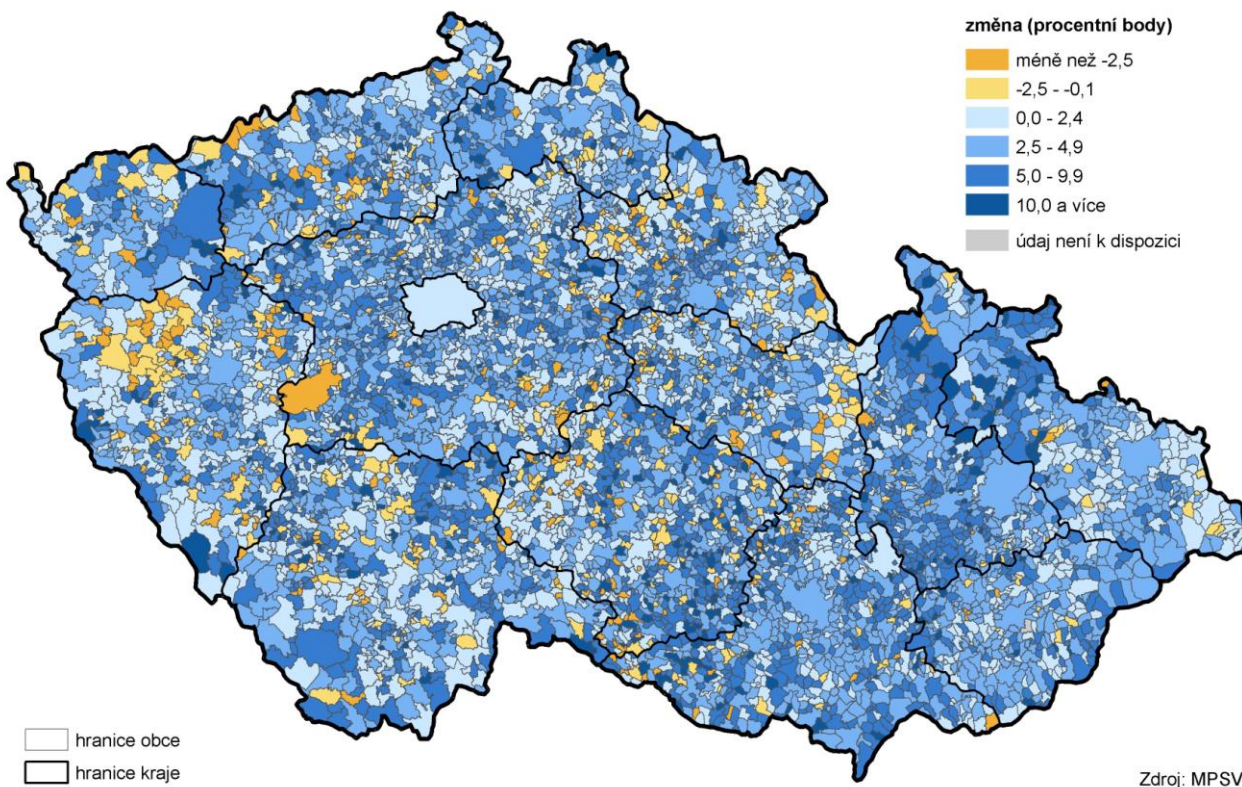
Míra registrované nezaměstnanosti v krajích v letech 2006 až 2011 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

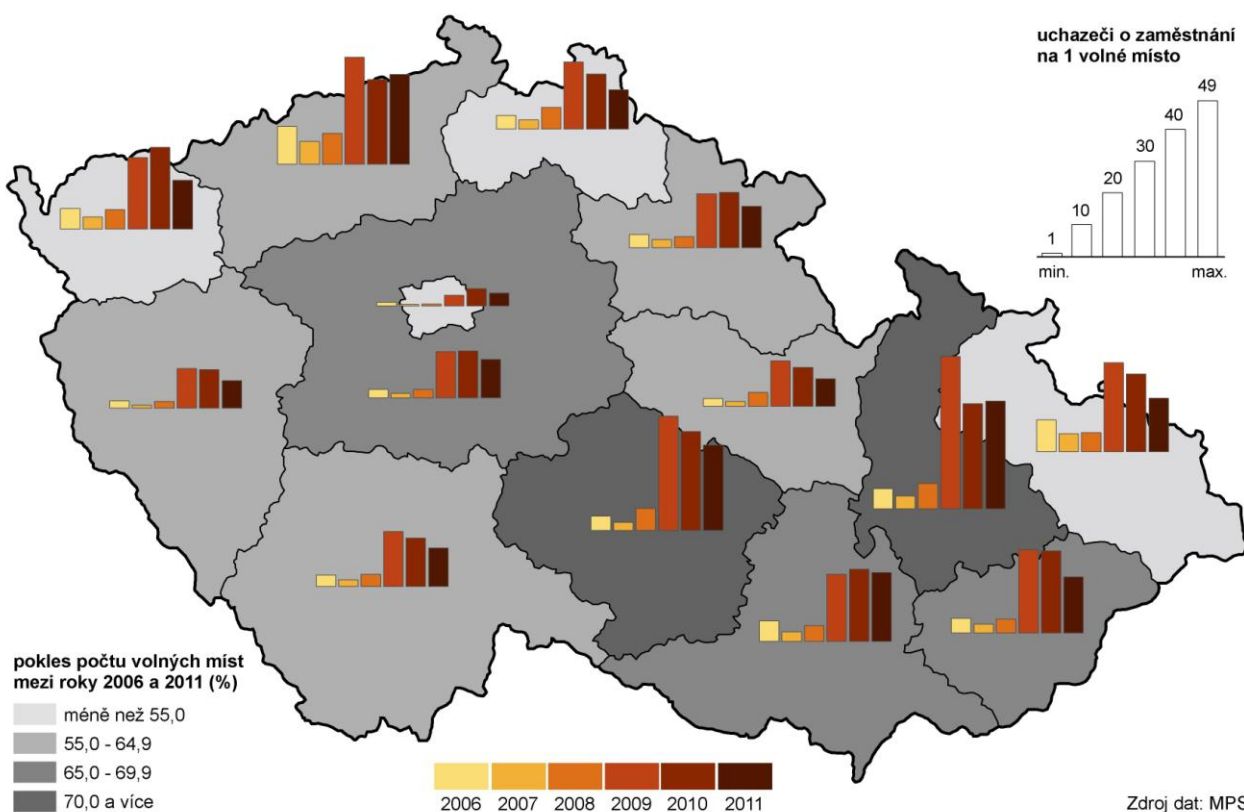
Míra nezaměstnanosti v obcích k 31. 12. 2011

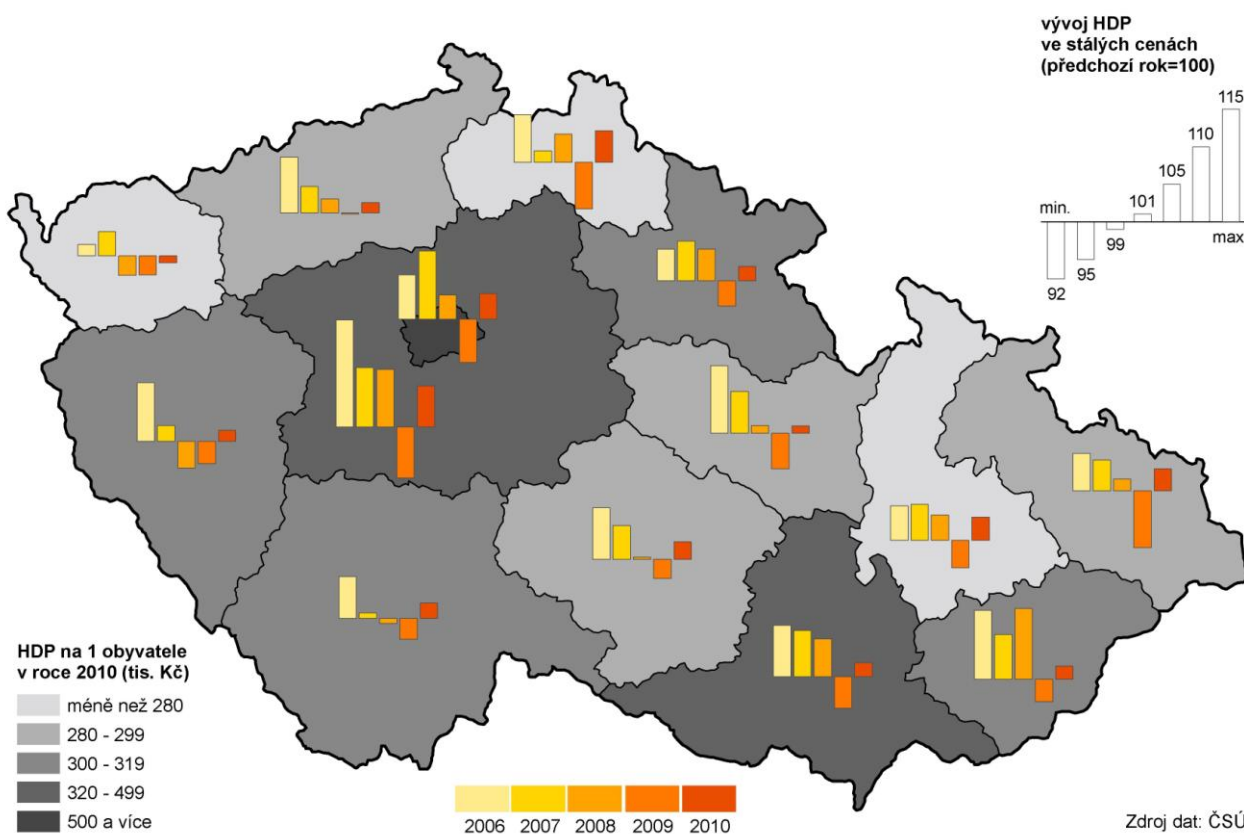
Změna míry nezaměstnanosti v obcích mezi roky 2008 a 2011 (stav k 31. 12.)

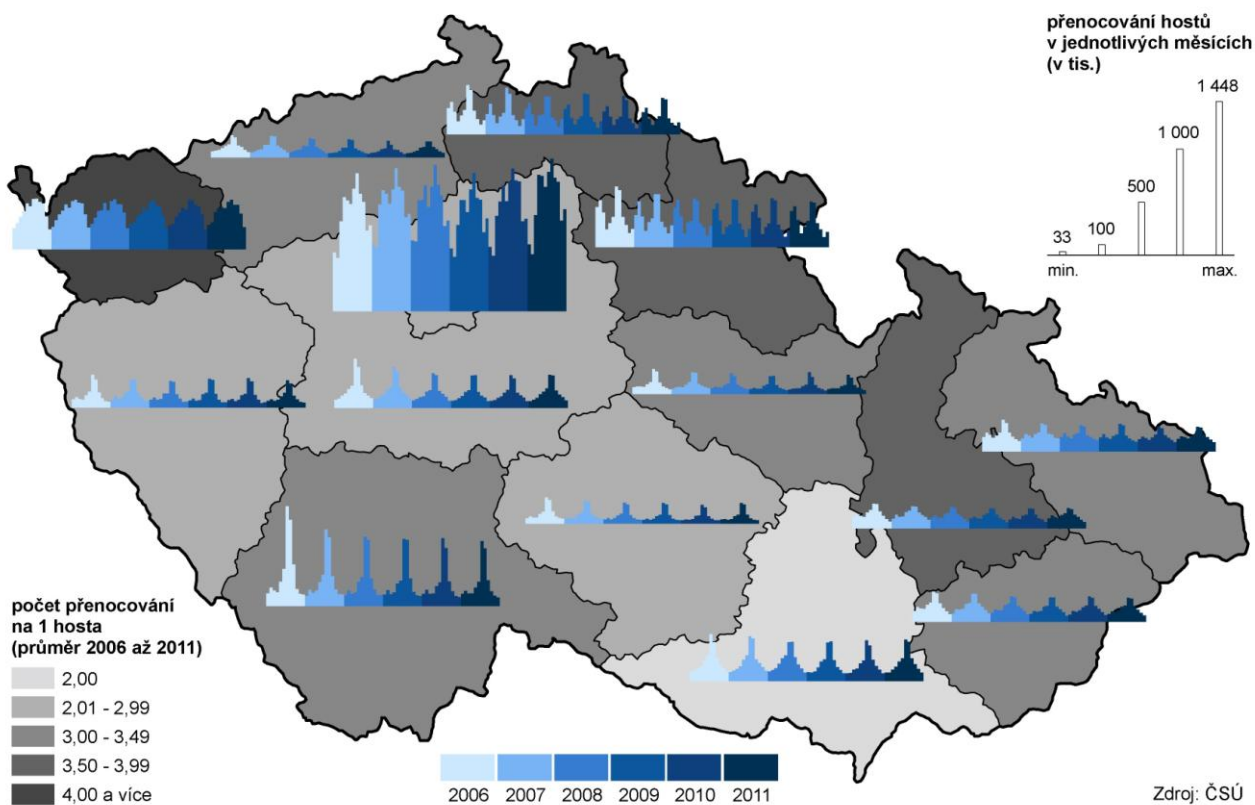
Volná pracovní místa v krajích v letech 2006 až 2011 (stav k 31. 12.)

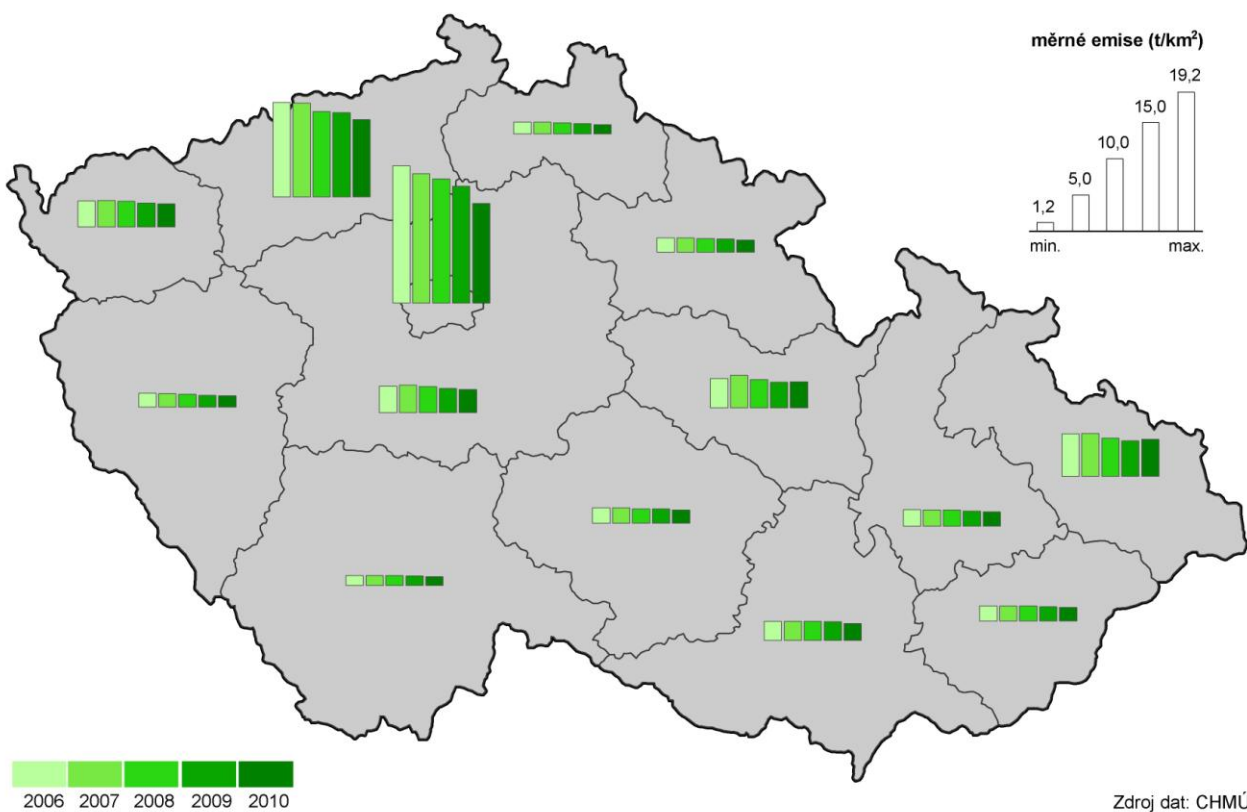
Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2006 až 2010

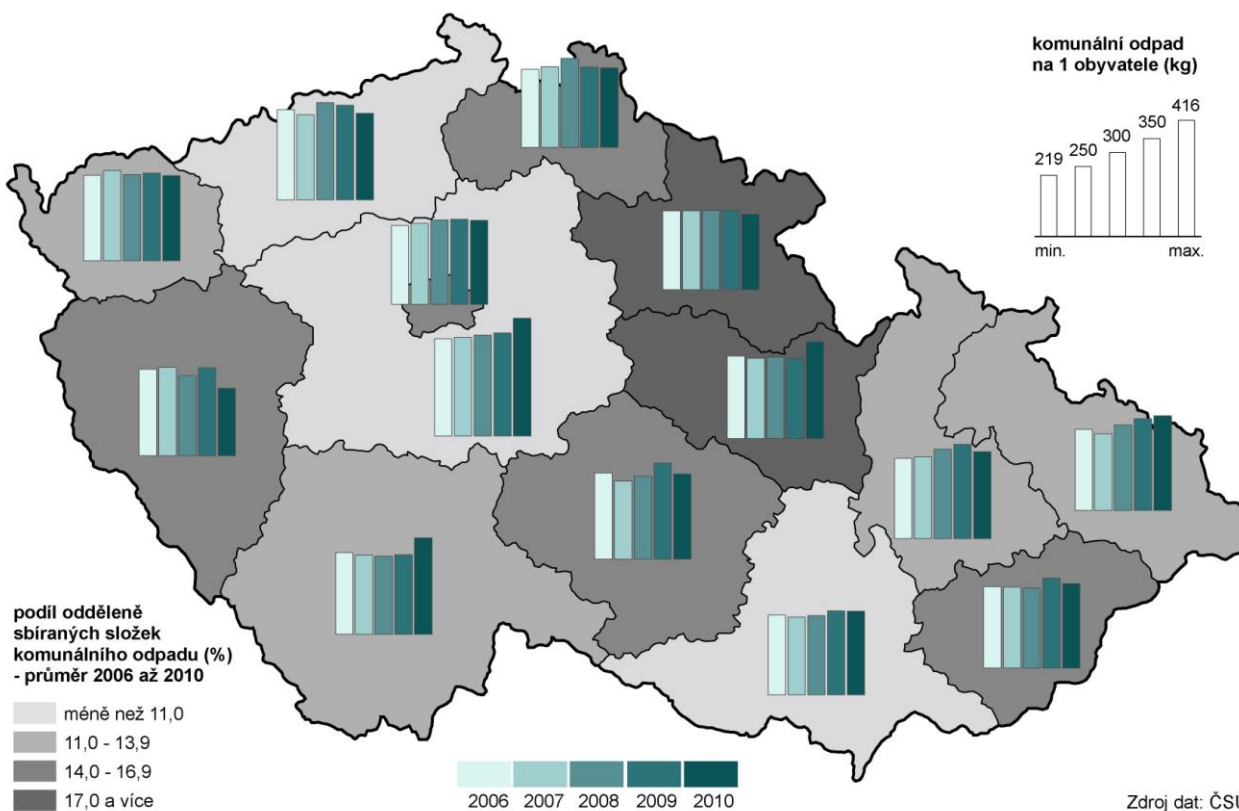
Přnocování hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2006 až 2011

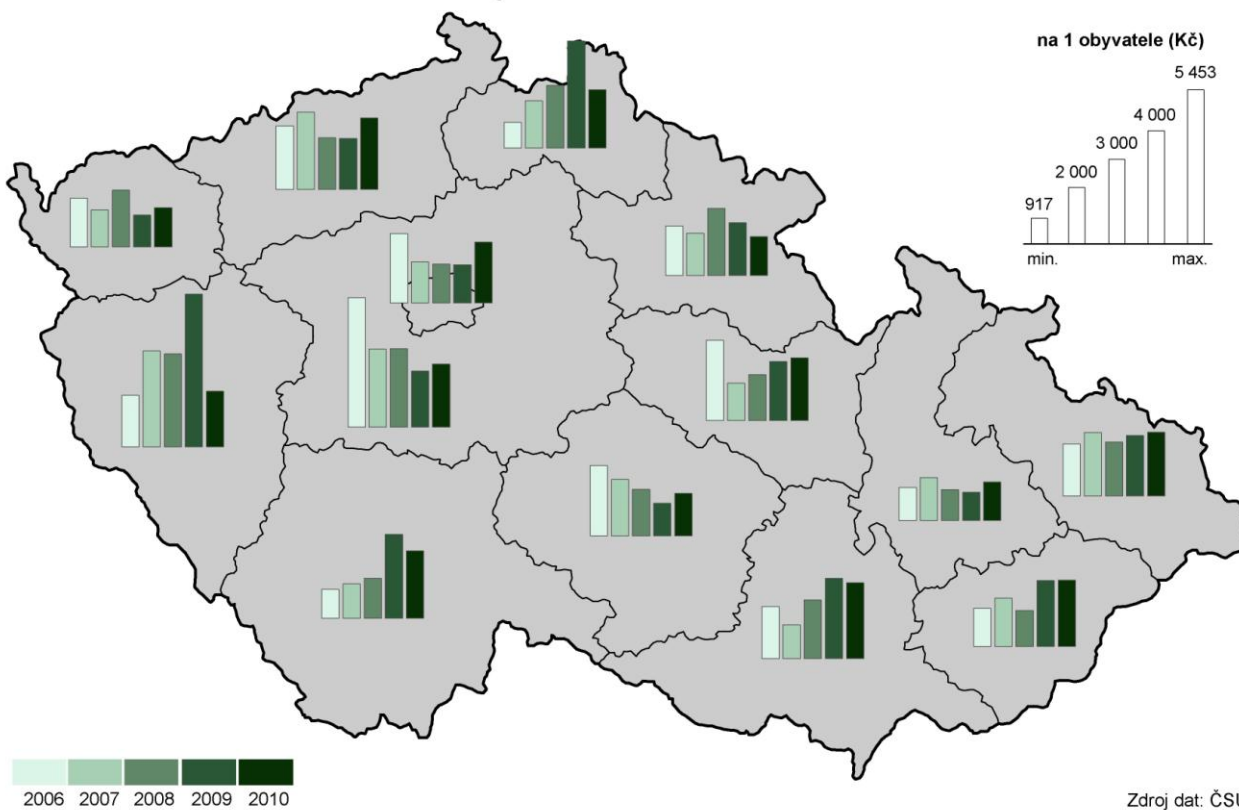
Emise oxidů dusíku (REZZO 1-4) v krajích v letech 2006 až 2010

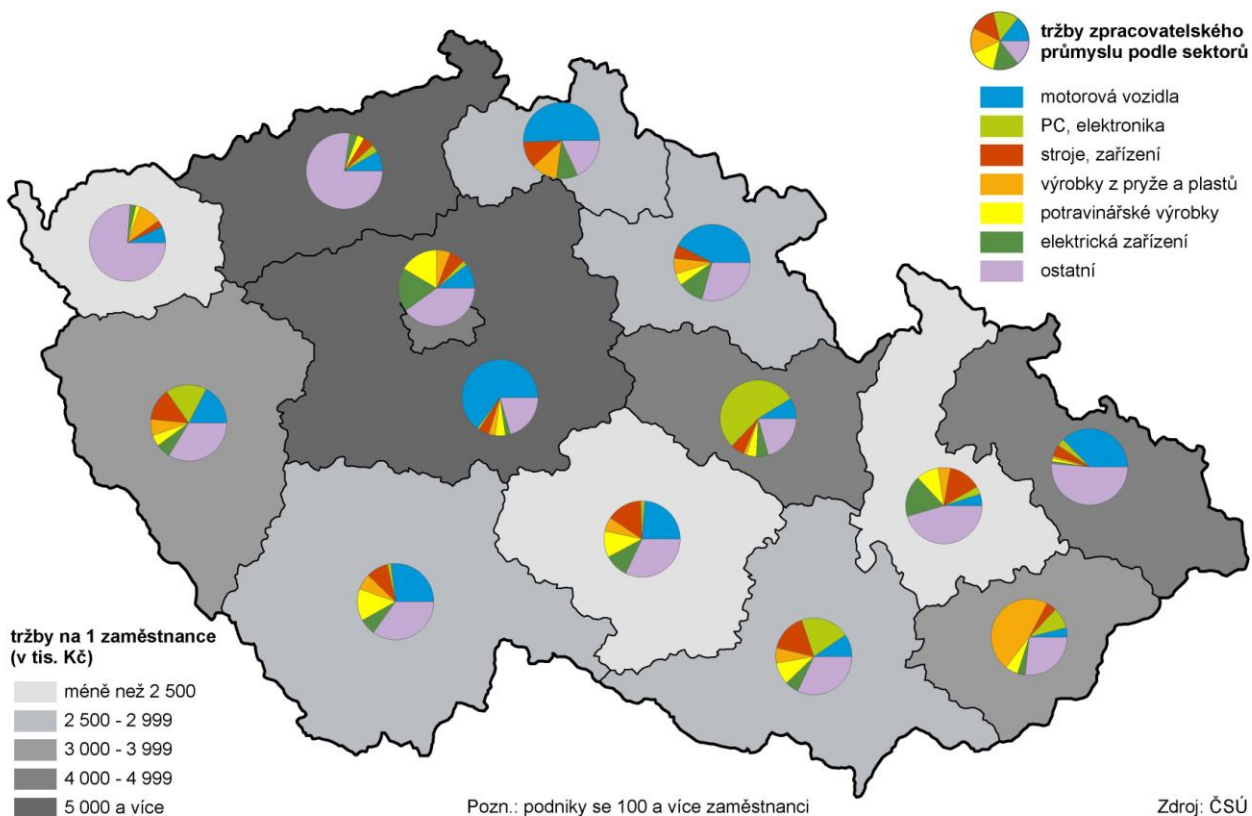
Komunální odpad v krajích v letech 2006 až 2010

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2006 až 2010

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v krajích v roce 2011

Věda a výzkum v krajích v roce 2010

